ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

İŞÇİLERİN SESİ

Sayı: 39 • 22 Temmuz 1992 • 5000 TL (KDV Dahil)

15-16 Haziran 1992

15-16 Haziran'ın esas önemi konfederasyonlara rağmen 1 Mayıs'ı alanlarda kutlayan Sendikalar Platformu'nun 15-16 Haziran'a sahip çıkması ve bir mücadele platformu olarak şekillenen Şubeler Platformu'nun kendisini sürekliliştirmesine, kalıcılaştırmasına yönelik bir girişim olmasıdır.

Sınıfın siyasi iktidarın saldırılarını göğüslediği iki direniş günü olan 15-16 Haziran, İstanbul Sendika Şubeleri Platformu tarafından çeşitli etkinliklerle kutlandı. Bildiriler, işyeri toplantıları ve gece organizasyonlarıyla 15-16 Haziran kutlamalarını örgütlemeye çalışan Sendikalar Platformu'nun DİSK'le birlikte panel yapma girişimi sonuçsuz kaldı. 22 yıl önce DİSK'i vareden 15-16 Haziran direnişi bugün yine

Devamı syf 10'da

Hükümetin 200 günlük icraatının özeti:

VUR ABALIYA!

Hükümet, emperyalizm ve büyük sermayenin çıkarına dokunan konularda "iktidarsız"; işçiler, memurlar ve Kürtler karşısında "iktidar" !

VAATLER.. GERÇEKLER..

KOALİSYON HÜKÜMETİNİN 200 GÜNÜ;

İŞÇİLERE mahkeme koridorlarından başka bir yol göstermeyen 'İş güvencesi yasa taslağını' bile işverenlerin baskılarını, feveranını aşıp yasalaştıramadılar. İşten çıkartmalar (son 6 ayda 100.000 kişi), taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma ANAP dönemindeki süratiyle devam ediyor. Tarım-İş grevini (lokavtı da aşan bir tarzda) ikinci kez erteleyerek sınıf düşmanı yüzlerini sergilediler. İşçileri, ülkemiz koşullarında çok yetersiz kalan ILO normlarını bile çok görerek TÜSİAD normlarına mahkum ettiler...

• **"YARGI REFORMU YASASI"**nın Özal tarafından veto edilmesinin ar... yasanın Özal'ın veto gerekçeleri ve MGK'nın görüşleri doğrultusunda ...den düzenlenmesi konusunda koalisyon karar birliğine vardı. ...okratikleşme paketi'nin yaldızları çabuk döküldü. Buna göre, DGM'nin ...alanına giren olaylarda, gözaltı süreleri, tutuklama kararı verilecek du... ve avukatın sorguda bulunmasına ilişkin hükümlerin iki yıl uygulanma... sözkonusu.

• **HASTANELERDE** rehin kalma olayları sürdü. Mayıs ayında SSK, Devlet ve üniversite hastanelerinde uygulanmaya başlayan zamlı tarifeyle, iki kişilik odalarda yatak ücreti 35 binden 60 bin'e, 5-6 kişilik odalarda ise 3 binden 30 bine çıkarıldı. Yeşil kartın ise aylık geliri ancak 179 bin liranın altındakilere(!) verilmesi gündemde.

• **FİKİR ÖZGÜRLÜĞÜ** dediler, ancak son 6 ayda (çoğunluğu Terörle Mücadele Yasasının 'bölücülükle' ilgili 8. md. gerekçe gösterilerek) ...ap, 17 dergi ve 1 gazete toplatıldı. 71 gazeteci polis tarafından dövüldü, ...na alındı ya da yargılandı. 5 gazeteci 'failli meçhul' cinayetlerle öldürül... ...zdığı kitaplardan ötürü hakkında 900 milyon TL'ye varan ceza istemi İsmail Beşikçi hakkındaki tutuklamalar devam etti, ediyor. Kitap ve yayın... ...kkında yüzmilyonlarca liralık para ve hapis cezaları devam ediyor.

...RDİSTAN'DA 19 Temmuz'da sona erecek olan olağanüstü hal uygulaması 4 ay, 28 Haziran'da görev süresi dolacak olan Çekiç Güç'ün görev süresi 6 ay uzatıldı. Olağanüstü halli bölgede, köylülerin koruculuğu kabul etmedikleri için göçe zorlanması ya da gıda ambargosuyla karşılaşmaları olağan(!) uygulamalardan. Son 4 ayda, 5 gazetecinin hepsi de Kürdistan'da görev yaptıkları sırada öldürüldüler.

• **"KAYBOLAN İNSAN SAYISI"** (son 6 ayda 20...) H. Toraman, Y. Erişti, H. Yaman, S. Gül'den gözaltına alındıktan sonra haber alınamadı. B. Üçok, ...neç, M. Aksoy ve T. Dursun'un katilleri hala 'bulunamadı'. H. Güngen, C. ..., İ. Kezer, M. Akgün, B. Ülkü, H. Akdemir adlı gazeteciler 'failli meçhul' ci...ler sonucu öldürüldüler. Son 6 ayda 'failli meçhul' cinayet sayısı 100'e ... Yine bu sürede 5641 kişi gözaltına alındı. 979 kişi tutuklandı. 90 işken...ayı saptanabildi.

...İVERSİTELERİ "özerk kılacak, demokratikleşecek" vs. değişiklik hazırlıkları ...demokratik bir tarzda kapalı kapılar ardında üniversitelilerden ve halktan gizli olarak sürdürüldü... M.E. Bakanı Köksal Toptan'ın, hazırlamakta olduğu yasa taslağı 6 aydır tartışmaya açılamazken, üniversitelilerin (öğrenci, öğr. üyesi, üni. çalışanları) önerileri kulak arkası edildi, paneller, forumlar polis saldırısıyla engellendi. Ve en son çıkarılan yasayla YÖK, rektörlük seçimleri konusunda yeniden söz sahibi kılındı. Kaldıracağız vaadlerine karşılık Doğramacı'ya yaşam iksiri sunuldu.

"Demokrasi ve ekonomik refah" vaadeden koalisyonun istediği 500 günlük sürenin yarısı geçildi. Bu "ilk yarı" da nereye gelindiğini anlayabilmek açısından, hükümetin yaptığı "200 gün değerlendirmesi"ne bakmanın pek bir anlamı yok. Çünkü bu değerlendirme, hükümetin icraatından çok, gerçekleştirilemeyen vaadlerin yinelenmesinden oluşuyor. Hükümet, "iktidarda olmayan" ya da "iktidar olamayan" bir kurul imajı veriyor.

Devamı 2. Sayfada

Kamu Çalışanları Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı İçin Yürüyor

Söz, Yetki, Karar Çalışanlara!

Kamu çalışanları mücadelelerinin üçüncü yılında yine sokaklarda, yine güçlerini en iyi biçimde kullanarak hak arıyorlar.

- *Kamu çalışanlarının sendikal mücadelede aldıkları yol ve bu mücadelenin geniş memur kitlesi üzerindeki etkisi Ankara yürüyüşüyle açığa çıkarken 22 Haziran eylemi, memurun devletle olan ideolojik bağını koparacağının habercisi oldu.*
- *Kamu çalışanları bugünse açıklanan yüzdelik zammı, yurdun dört bir yanında yürüyüşlerle, iş bırakmayla ve yemek boykotlarıyla protesto ediyorlar. Talep: "Toplu sözleşme ve grev hakkı". Hedef :"15 Temmuz'da fiili grev".*

İstanbul Devrimci Kamu Çalışanlarının Değerlendirmesi

Yazısı 3. Sayfada

Ankara Yürüyüşü ve diğer haberler

Yazısı 3- Sayfada

...zmir İktisat ...gresi:

...endileri ...aldılar, ...endileri ...nadılar

...7 Haziran tarih...de yapılan Üçün... ...zmir İktisat Kong... ...birkaç yönden il... ...özellikler taşıyor-

...ANAP Hükümeti ...ndan bir yıl önce ...ması planlanan ...gre ancak bu yaz

...vamı 10. sayfada

20-26 HAZİRAN 1992 ÖREN TOPLANTILARI

...erin DİSK'i için

...n-İş, Deri-İş, Dev ...-İş, Devrimci Yapı-İş, ...ik-İş, Limter-İş ve ... Maden-İş'in Ören ...larına sundukları ...roşürün tamamı ekte.

20-26 Haziran Ören Toplantıları

DİSK'te Kuzey ve Güney Sendikaları

Yeni Dünya Düzeni'nin uluslararası plandaki Kuzey-Güney ayrımının bir örneği DİSK'te de yerleştirilmeye çalışılıyor. DİSK'in bugünkü yapısını ve ideolojik motiflerini belirleyen bu gerçeğin, DİSK'te ne kadar yaşayacağı ve hangi yöne evrileceği DİSK'in bugün önünde yeralan örgütlenme ve mücadele sorunları içinde ortaya çıkacak gibi görünüyor.

Yağmurlu bir cumartesi sabahı DİSK'in Ören tesislerine girerken göze çarpan ilk şey, kapının karşısında bekleyen askerler oluyor. İlk şaşkınlık geçtiğinde, askerlerin orada neden beklediği ve Kenan Evren'in "Ören Fobisi"nin kaynağı anlaşılıyor. Meğer, şimdiki adı A. Baştürk olan, mülkiyeti DİSK Genel-İş'e ait tesislerin hemen yanıbaşında Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Astsubay Eğitim Tesisleri yer alıyormuş. Kimbilir, "çöpçü"lerle kendi astsubaylarının aynı sularda yüzmeleri fena halde rencide ediyordu belki de Bay Evren'i.

Tesisleri ilk defa gören ya da 12 yıl aradan sonra neler değişmiş diye ürkek ürkek havuzların etrafında ve sahilde gezi-

Devamı 5. sayfada

1978'den 1992'ye

DİSK

Son yıllarda "değişen dünya" kavramı sihirli bir güce ulaştı. Her konuşmanın, her önermenin besmelesi haline geldi. Kimileri tarihsel çevrimin gerçek yönünü güncel değişimlerde ararken, kimileri değişmeyen dünyalara sarılarak ayakta durmaya girişti. Kimileri önlerine çıkan ilk değişime sarılarak "ilericiliğe" soyunurken, kimileri değişen dünya tekerlemesinin gölgesine sığınarak statülerinin değişmemesi için çırpınmaya başladı. Bu durumu yaşayan kurumlardan biri de DİSK. DİSK'in bu durumu, kendi zemininden 12 yıl uzak kalması nedeniyle daha da katmerlenmiş bir halde. Onca yılın yabancılığı, tortusu ve korkusuyla yeniden faaliyete geçen DİSK, yeni politikalar arayışında. Bugün DİSK'te "değişen dünya" klişesiyle gündeme getirilen politikalar karşısında, "DİSK'ten başka ne beklenir ki" ya da "Biz onların eski hallerini de biliriz" yollu kestirmeci yaklaşımlar varolan durumu anlatmak için yetersiz ve anlamsız.

Devamı 5. sayfada

Belediyelerde Grev Kararı

Belediye-İş' İstanbul, Ankara İzmir, Adana gibi birçok büyük ilde 30 Temmuz'da greve çıkma kararı aldı. Ama koalisyon hükümeti ile karşı karşıya gelmek ve bir grev içinde sendikanın yüklenmesi gereken sorumlulukları göze almak istemeyen Belediye-İş, şimdi "grevin ertelenebileceği ve başarılı olamayacağı" gerekçesiyle sözleşmeyi YHK'ya taşımak için işçileri ikna etmeye girişiyor.

Aylardır süren toplusözleşme görüşmelerindeki tıkanma ve basın,TV aracılığıyla işçi karşıtı bir kampanya yürütülmesi, sonunda sendikayı ve işçileri harekete geçirdi. İşçiler eylemlerde ücret zamları yanında özelleştirmelere karşı tepkilerini dile getiriyorlar.

Greve doğru yönelen bu süreçte, eylemler 28 Mayıs'ta başladı. İstanbul'un her tarafında sabah viziteye çıkan işçiler tüm İstanbul'u yürüyüş alanı haline getirdiler. Hastanelere gidildikten sonra Anadolu yakası işçileri motorlarla İstanbul yakasına geçerken diğer işçiler otobüslerle gelerek Anakent önünde toplandı. Viziteye çıkan onbinlerce belediye işçisinden 5-6 bin kadarı burada yöneticileri dinleyip bordrolarını basına göstererek sloganlarını ve taleplerini haykırdılar. Daha sonra işten atıldıkları için açlık grevi yapan 5 Kağıthane işçisini ziyaret etmeye 2000 kişiyle gidildi. 1-2 Haziran tarihlerinde 3000 belediye

Devamı 11. Sayfada

içindekiler

Balkanlarda Milliyetler: Kanayan Yugoslavya

"Bir ucu Adriyatik denizinden başlayıp, diğer ucu Çin seddine uzanan bir Türklük dünyası oluştu". Başbakan Demirel Şubat sonunda kendisini ziyaret eden Ardahan heyetine son yıllarda yaşanan değişimi ve bunun Türkiye açısından anlamını böyle ifade etti. Adriyatik'ten Çin seddine diye ifade edilen coğrafyayı Balkanlardan Orta Asya'ya diye tanımlamak da mümkün. Türkiye'nin merkezinde yeraldığı bu coğrafya, etnik yapısı açısınan dünyanın en az homojen olan bölgesi.

Balkanların devi Yugoslavya artık Tito'nun Yugoslavya'sı değil. Geçtiğimiz aylarda Hırvat ya da Sırp olduğu için komşusunun altın dişlerini söken, beynine kurşun sıkan insanlara tanık oldu bu ülke. Yükselen milliyetçi dalga Tito'nun ülkesini dağıttı.

Öte yandan, diğer "uç"taki eski SSCB'de resmen tanınan 140'ın üzerinde milliyet vardı. Daha SSCB dağılmadan, Gorbaçov'un "yukarıdan aşağı devrim"iyle birlikte bu etnik gruplar kaynaşmaya, milliyetçi dalga burada da yükselmeye başlamıştı. Şimdi, hemen kuzeydoğu sınırlarımızda, bir Azeri-Ermeni çatışması yaşanıyor.

Balkanlardan Orta Asya'ya diye tanımlanan ve Türkiye'nin de "ilgi alanına" dönüşen bu bölgede ivme kazanan milliyetçilik, önümüzdeki yıllarda dünya için bir kabus olabilir. Bu kabusu engellemek, herşeyden önce, dizginlenemez bir milliyetçi akına dönüşme ve çatışma potansiyelini içinde taşıyan etnik yapıyı bilmekten geçiyor. Amerikan basınında Balkanlarda çıkabilecek bir savaşın senaryoları yazılıyor. Balkanlardaki etnik çatışmaların, Sırpların Kosova'ya müdahalesiyle yeni bir boyut kazanacağı ve Kosova Arnavutlarını savunmak için Arnavutluk'un yeni Yugoslavya'ya savaş ilan edeceği ileri sürülüyor. Savaşın Makedonya'ya sıçraması ve Yunanistan'ı içine çekmesi olasılığı üzerinde duruluyor. Romanya'nın Moldova'da savaşa bulaşması da üzerinde durulan bir başka nokta.

Bütün bunlar olurken, Balkan ülkelerinde sol ve demokrat güçler savaşa ve milliyetçiliğe karşı örgütlenme, eylemler örgütleme çabası içindeler. Böyle bir çabanın ilk adımı ise, bizim de içinde yeraldığımız etnik mayın tarlasını tanımaktan geçiyor.

Balkan yarımadası dünyanın [illegible] dil ve etnik yapı açısından en karmaşık [illegible] birisi. Balkanları Balkanlar yapan [illegible] boyunca Asya'dan Avrupa'ya ya da [illegible] Asya'ya gidip gelen işgalciler ve [illegible] bıraktıkları izler olmuş. Bölgenin en [illegible] halkları olan Yunanlılar, Ulahlar ve Arnavutlar'a zamanla başkaları katılmış.

Balkan yarımadasının [illegible] yaklaşık 5 yüzyıl Osmanlı hakimiyetinde kaldı. Belki biraz asimilasyonun tek [illegible] ve kurumsal gereçlerinden yoksun olma[illegible] payıyla, Osmanlılar asimilasyoncu olmayan, çok ulusluluğu tolere eden bir yönetim sürdürdüler. Balkan halkları böylece, milli karakterlerini yaşatma şansına sahip oldular. Balkanların dağlık yapısı da iletişimi güçleştiriyor ve birleşmeden çok bölünmüşlüğe katkıda bulunuyordu. 19. yüzyılın başında, bir taraftan Osmanlı İmparatorluğu'nun içine düştüğü ekonomik, bürokratik ve askeri dejenerasyon sonucu çöküşe geçmesi, buna paralel olarak da Rusya ve Avusturya-Macaristan'ın da desteğiyle Balkan halkları arasında bir milli uyanış dönemi başladı.

Kuzeyde Belgrad çevresinde Sırp devletinin ve güneyde Atina çevresinde de Yunan devletinin kuruluşu da milli uyanışı kamçıladı. Ama öte yandan, daha önce Osmanlı yönetimi altında yaşayan halklar arasında düşmanlığa yolaçtı. Bu düşmanlık 20. yüzyılın başında Makedonya'ya yönelik mücadele içerisinde doruğa ulaştı. Ve 1. Dünya Savaşı'nın patlamasına yolaçan kıvılcımı da Balkanlardaki bu milliyetçi sürtüşmeler ateşledi.

Yeni bir Balkan savaşının çıkabilirliği üzerine spekülasyonlar pek anlamlı bulunmasa da, bir zamanlar Yugoslavya Başkan yardımcılığı yapmış ve Balkanların en popüler aydını sayılabilecek Milovan Cilas'ın şu sözlerine kulak vermekte yarar var: "Balkan ülkeleri arasında azınlıklardan kaynaklanan çelişki, geçmişte birçok kez olduğu gibi, açık silahlı çatışmalara dönüşebilir. Balkanlarda azınlıklar yüzünden çıkan sürtüşmeler her geçen gün biraz daha keskinleşiyor... Balkanların her tarafına dağılmış ve hiçbir zaman ne kendi devletleri olmuş ne de Balkan ülkeleri arasında sürtüşme nedeni olmuş olan Ulahlar ve Çingeleneleri de bir uyanış ve politik-kültürel bilinçlenme dönemi bekliyor."

Pekçok balkan aydını gibi, Milovan Cilas da, balkanlarda milliyetler arası sürtüşmelerin yolaçacağı yeni bir Balkan savaşından endişe duyuyor. Üstelik, Balkanların karma karışık etnik yapısı içinde, şimdiye kadar başkaldırı potansiyeli olduğu hiç düşünülmemiş Ulahlar ve Çingeneler gibi iki yeni etnik unsuru da hesaba katarak.

Yugoslavya: Ağla Sevgili Memleket

Nasıl Balkanlar dünyanın en az homojen bölgelerinden biriyse, Yugoslavya da Balkanların en az homojen olan ülkesidir. 2. Dünya Savaşı sonrasında, çok uluslu bir federasyon olarak kurulan Yoguslavya'da ulusal haklar üçlü bir sistem içinde tanımlandı.

Birinci grup, "Yugoslavya ulusları", anavatanı Yugoslavya'yı oluşturan cumhuriyetlerden biri olan uluslardı. Kosova Arnavutlarının durumu, bu kategoriye girememeleri yüzünden sürekli kanayan bir yaraya dönüştü. Yugoslavya dışında Arnavutların anavatanı sayılabilecek bir ülke (Arnavutluk) olduğu için, Arnavutlar "Yugoslavya ulusları" arasına giremedi. Yugoslavya'da bu kategori içinde resmen tanınan 6 ulus vardı: Hırvatlar. Makedonlar, karadağlılar, 1971'den beri bir ulus sayılan Müslümanlar, Sırplar ve Slovenler.

"Yugoslavya'daki Uluslar" adlı ikinci kategoriye giren ve resmen tanınan 10 etnik grup daha vardı ve en büyükleri de Kosova'da yaşayan Arnavutlardı. Bu grupların hepsinin Yugoslavya dışında bir anavatanları ya da kendi adlarına bir devletleri vardı ve bu yüzden ayrı bir cumhuriyet kuramıyorlardı. Ancak Yugoslavya Federasyonu içinde kendi dillerini ve kültürlerini kullanıp geliştirme hakkına sahiptiler. Arnavutlar dışında, Macarlar, Bulgarlar, Çekler, Çingeneler, İtanyanlar, Romenler, Rutenler, Slovaklar ve Türkler "Yugoslavya'daki uluslar" arasındaydılar.Diğer etnik gruplar arasında ise Avusturyalılar, Yahudiler, Almanlar, Polonyalılar, Ruslar, Ukraynalılar, Ulahlar ve kendilerini "Yugoslav" sayanlar dahil olmak üzere diğerleri bulunuyordu.

Devamı 10. Sayfada

Iran'da Gecekondu Ayaklanması Ve Kıyım

İşçilerin Sesi-Ankara) İran'da Mayıs ayı içinde Hurrem Abad, Arak ve Meşhet'de yaşanan protesto gösterileri, İslami yönetimin değişmeyen tavrıyla yine çok sayıda tutuklama, işkence ve idamı gündeme getirdi. Büyük bir gösteri dalgasının büyük kentleri silip süpürdüğü bu protesto hareketinin asıl sebebi yaygın olan f sorunların üzerine aldığı evleri yıkma kararı, onlarca ölü, yüzlerce yaralı ve binlerce tutuklama ile sonuçlanan bu olayları alevlendirdi.

İranlı yetkililer bu tutukluları "Allahın düşmanları" ilan ettiler. Bunun anlamı ise tutukluların birçoğunun idam edilmesi oldu. Yaşanan olaylar sonrasında Türkiye'deki İranlı mülteciler tüm devletleri, işçi kuruluşlarını, "insanı seven tek tek bireyleri" bu katliama karşı dayanışmaya çağırıyorlar. İranlı Mülteciler ve Göçmenler Şurası Uluslararası Federasyonu ve İran Komünist İşçi Partisi de benzer bir açıklamayla uluslararası dayanışma ihtiyacını dile getiriyorlar.

Türkiye'deki İranlı Mülteciler Şurası tarafından yapılan çağrı metni şöyle: "Geçen ay İran'ın bir çok kentinde Arak'ta, Meşhet'te, Hurrem Abad'da, Şiraz'da ve daha bir çok yerde ayaklanma oldu. Bu ayaklanmalar İran yerel yönetimleri tarafından çilekeş insanların evlerinin yıkılmasıyla sonuçlandı. Bunun hemen akabinde İran İslam Cumhuriyeti güvenlik güçleri yüzlerce göstericiyi tutuklayarak onları yeryüzünün fesadı ile sıfatlandırdılar. İslam Cumhuriyeti dini lideri Hameni şöyle dedi: 'Bu insanların yabani ot gibi kökleri kazınmalıdır'. Gelen haberlere göre İslam Cumhuriyeti tutukluların mahkemesine başlamıştır ve şimdiye kadar birkaç kişi idam ve bir kısmı da müebbet hapisle cezalandırılmıştır. İran hükümet yetkililerinin açıklamalarından anlaşılan tutuklulara kötü şekilde davranılmaktadır ve buna da devam edilecektir.

Biz tüm devletlerden, işçi kuruluşlarından, insanı seven tüm uygar dünyadan ve toplumlardan aşağıdaki isteklerimizin yerine getirilmesi için İran İslam Cumhuriyeti'ne baskı yapmalarını istiyoruz:

1. İslam Cumhuriyeti tarafından halkın evlerinin yıkılmasına mani olunmalıdır.
2. Geçen gösteride tutuklananların hepsi serbest bırakılmalıdır,
3. İslam Cumhuriyetine verilen siyasi ve ekonomik desteğe son verilmelidir.

Iran'da Yüzlerce Insanın Hayatını Kurtarınız

İranlı Göçmenler Şurası Uluslararası Federasyonu'nu ise, İran rejiminin vahşetine karşı Haziran ayının ikinci yarısında çeşitli ülkelerde İran halkının hayatının nasıl bir tehlikede olduğunu duyurmak için karar aldı.

Federasyonun talebi, "Bütün tutukluların derhal serbest bırakılması, halkın evlerinin yıkımının derhal durdurulması, İran'a politik ve ekonomik yaptırımlar uygulanması." Federasyon'un çağrı metni, "Şayet bizim taleplerimizi paylaşmak isterseniz, sizden ricamız bizimle birlik olun, bize yardım edin, idam edilmek üzere olan yüzlerce insanın hayatını kurtaralım" diye sürüyor.

Serbest Bırakılmaları Için Baskı

İran Komünist İşçi Partisi'nin çağrısı ise şöyle: "İşçi kesiminin yoğun olduğu bölgelerden başlayan ayaklanmalar halihazırda başta bulunan Rafsancani hükümetinin açlık, yoksulluk ve bir türlü sona ermeyen sert rejimine karşı doğrudan doğruya bir cevaptır. Bu olaylar özellikle gecekondu bölgelerinde yaşayan işçilerin evlerinin yerel yönetimce yıkılmaya başlanması üzerine alevlenmiştir.

Alınan bilgilere göre Meşhet'teki ayaklanmanın birinci gününde 300 gösterici tutuklanmış, birçok kişi yaralanmış ve birkaç kişi de ölmüştür. İran yetkilileri tutuklulara insafsızca ve şiddetle karşılık verileceğini beyan ettiler. Bu beyanat ışığında tutukluların bir çoğu idamla yüzyüze gelecektir. İran İçişleri Bakanı Abdullah Nuri bu göstericileri 'profesyonel eşkiya ve sabotajcı' olarak nitelendirip "bundan sonra her ne zaman böyle bir fırsatçı eylemin oluşacağı anlaşıldığı an bu eylemciler işledikleri suçtan dolayı anında cezalandırılacaklardır" diye açıklama yaptı diğer bir ifadeyle, özet olarak, İran rejimi böyle bir karışıklıkta yeralan herkesin idam edileceğini vurguladı. Zaten daha önceden muhtemel bir ayaklanmayı bastırmak için, İran yönetimi binlerce Pasdarı, fanatik Hizbullahları ve hükümetin tüm hiziplerini olayların ilk başladığı Meşhet kentine gönderdi. Bu barbarlık gösterisine karşı tüm uygar dünya sesini yükseltmeli, kitle katliamı, işkence ve kitle yoksulluğunun devamı için işçilere karşı İslam Cumhuriyetinin bu kanlı suçu açıkça dile getirilmelidir. Bu halihazırdaki rejim grev ve işçi teşkilatlamasını yasakladıktan sonra şimdi de işçi kesiminin yaşadığı gecekondu bölgelerini yıkmaya yönelmiştir. Tüm işçi kuruluşlarından, insan haklarını savunanlardan tüm tutukluların derhal serbest bırakılmasını ve halkın evlerinin yıkımının durdurulması çağrısında bulunmalarını ve baskı yapmalarını istemekteyiz."

Karadeniz'de Sorunlu Zirve

Görünüm gerçekten etkileyiciydi. Dünyanın halen en sorunlu, siyasi açıdan en istikrarsız bölgesindeki 11 ülkenin devlet ve hükümet başkanları aynı masa etrafında, daha sıkı işbirliğine imza atıyorlardı. Karadeniz Ekonomik İşbirliği bildirisine Rusya, Ukrayna, Bulgaristan, Arnavutluk, Romanya, Moldova, Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan devlet başkanı, Yunanistan ve evsahibi Türkiye'nin ise başbakanları imza koydular.

Ancak 25 Haziran'da İstanbul'da yapılan Zirve'nin imza töreninden daha çok ilgi çeken yönü ikili ve çok taraflı görüşmeler oldu. Ukrayna devlet başkanı Kravçuk'un vurguladığı gibi, "Tarihte ilk kez Balkanlar, Karadeniz ve Kafkaslar'ı kapsayan böledeki ülkeler, Soğuk Savaş'ın buza çektiği Karadeniz havzasının ekonomik potansiyelini açığa çıkarmak için işbirliği yapıyor", ancak diğer yandan birbirleriyle sıcak çatışmaya varan sürtüşmeler yaşıyorlardı.

Azerbaycan'la Ermenistan ilan edilmemiş bir savaşın içinde. Gürcistan Rusya ile Osteya sorunu nedeniyle karşı karşıya. Rusya'nın Karadeniz Filosu nedeniyle Ukrayna ile, Moldova'daki Rus azınlığın durumu nedeniyle Moldova ve Romanya ile sorunu var.

Bulgaristan Makedonya yüzünden Yunanistan'la, Yunanistan Kosova nedeniyle Türkiye ile kronikleşmiş bir gerginlik yaşıyor. Türkiye bir yandan Nahcıvan'ı kollamaya, diğer yandan Ermenistan'ın Türkiye'den -hala resmen yalanlamadığı- toprak taleplerini, Dağlık Karabağ sorununda uluslararası planda teşhir ederek etkisizleştirmeye çalışıyor. Kürt sorunu henüz bu çerçevenin konusu değil. Dolayısıyla, İstanbul Zirvesi Yeltsin'den Petrosyan'a, Mitçotakis'ten Jehev'e, Elçibey'den Iliescu'ya dek bölge liderleri için yüzyüze konuşma fırsatı yaratan bir forum işlevini de gördü.

Bu görünüm, bu kadar geniş ve sorunlu bir alanda ekonomik işbirliğinin nasıl olup da işleyebileceği konusunda soru işaretleri yaratıyor. Bu tip sorular zirve boyunca gazeteciler tarafından liderlere soruldu. Yanıtlar neredeyse tek tip verildi: "Siyasi yakınlaşma sağlamanın en iyi yolu ekonomik yakınlaşma ve işbirliğidir." Yani, savaş yapmayalım, ticaret yapalım.

Ticaret yapılsın, ama neyle? KEİ'ni oluşturan ülkeler, biraraya gelince, en azından şimdi tam bir Fikirler Klubü oluşuyor. Demirel, bu yüzden zirvenin açılış konuşmasını yaparken önceliğin iki noktaya verilmesini istedi: "Birincisi, ülkeler arasında mal, hizmet, işgücü ve sermayenin serbest dolaşımı önündeki vize, yatırım izni türünden engeller kademeli olarak kaldırılmalı. İkincisi, de, sanayileşmiş ülkeler ve uluslararası para kuruluşlarından bölgeye yatırım ve kredi akışını sağlamak üzere bir Karadeniz Yatırım Bankası kurulmalı." Bu iki talep, bölgedeki ekonomik potansiyelin nasıl açığa çıkarılacağı ve yeni dünya düzeni içinde nasıl bütünleştirileceği sorularına da bir ölçüde yanıt veriyor.

KEİ, özellikle Japonların ilgisini çekiyor. Asya Kalkınma Bankası ve Avrupa Topluluğu para kuruluşlarının da projeye olumlu baktıkları yönünde güçlü göstergeler var. Ancak projenin hayata geçirilebilmesi için, paranın yanında yapısal uyum sorunları da var.

Ticaret yasaları, ulaşım, haberleşme, iş yasaları ve daha listeye eklenebilecek pekçok konuda uyum gerekiyor. Bu alanları hükümetlerin inisiyatifine bırakan proje, girişim ağırlığını ise özel sektöre veriyor.

Amaçlardan biri de eski sosyalist coğrafyada yeni dünya kapitalizminin kurumlaşmasına yardımcı olmak.

DÜNYADAN KISA KISA

İspanya'da Genel Grev

İspanya'da UGT ve CCOO sendikalarına üye 2 milyon işçi genel greve gitti. İspanya hükümetinin Maastrich'te yapılan anlaşmaya göre Avrupa Topluluğu ülkelerinin çalışma yasalarını diğer çalışma yasalarına yaklaştırma kararı doğrultusunda işsizlik sigortasını yeniden düzenlemeye gitmesi işçi sendikalarının tepkileriyle karşılaştı.

Hükümetin işsizlikte geçen süreyi ödeneğin bağlanmasında 6 aydan 1 yıla çıkartma ve işsizlik ödeneğini azaltma doğrultusundaki kararı karşısında gerçekleştirilen yarım günlük genel grevin ülke çapında etkili olduğu, Bask bölgesinde ise genel grevin tam gün olarak uygulandığı bildiriliyor. Genel grevin, hükümetle sendikalar arasındaki görüşmelerin sürdüğü bir dönemde gerçekleştirilmiş olmasına dikkat çekiliyor.

İtalya: Fiat İşçileri Bisiklet Turunu Durdurdu

İtalya'da kamu kuruluşlarının başlattığı ve özel sektörün de benimseyerek uyguladığı, ücretsiz yemek hakkının kaldırılması işçilerin çeşitli eylemleriyle protesto ediliyor. İşçilerin sendikal hakkı olan ücretsiz yemek uygulamasının, kamu kuruluşları tarafından tasarruf amacıyla kaldırıldığı ve bunu özel sektör işyerlerinde izlediği bildiriliyor.

Bu uygulamayı protesto eden Fiat fabrikası işçilerinin sürmekte olan İtalya bisiklet turunun yolunu kestikleri bildiriliyor.

ABD'de İşsizlik Artıyor

ABD ekonomisinin son yıllarda içine girdiği ekonomik durgunluğun ülke çapında büyük işsiz kitleleri oluşturduğu belirtiliyor. Resmi verilere göre ABD'de 10 milyon işsiz bulunuyor. 1990-92 yılları arasında 3 milyon kişinin daha işsizler ordusuna katıldığı açıklanırken, Amerikan İşçi Sendikaları Federasyonu (AFL-CIO) yaptığı açıklamada ABD'de 17 milyon işsizin bulunduğunu belirtti.

Fransız Çiftçilerden Karayollarına Barikat

Fransa hükümetinin, Avrupa Topluluğu kararları doğrultusunda tarım politikasında uygulamaya koyduğu değişiklikler Fransız çiftçilerinin Paris'e giden karayollarını traktörlerle barikat oluşturarak kesmesiyle protesto edildi.

Fransa'da tarımda uygulanan teşvik primlerinin AT kararları doğrultusunda düşürülmesine tepki gösteren üreticilerin 23 Haziran'da Paris'e giden karayollarında traktör barikatı oluşturmaları karşısında, barikatları kaldırmaya çalışan jandarma timleriyle çatışmaya girdikleri ve 6 jandarmanın bu çatışmada yaralandığı Fransa İçişleri Bakanlığı tarafından basına açıklandı

VUR ABALIYA!

Baştarafı 1. Sayfada

Ama imajlarla gerçekler arasında fark var. Koalisyon hükümeti, vaad ettiği "demokratik refah toplumu"nu inşa etmek üzere, 12 Eylül ve ANAP hükümetinden devraldığı kurumları ve uygulamaları ortadan kaldırmakta "iktidarsız", buna karşılık, büyük sermaye çevrelerine kaynak aktaracak kararları almakta, Olağanüstü Hal uygulamasını sürdürmekte, Çevik Güç anlaşmasını uzatmakta, işçi ve memur sendikalarını devlet denetimine almakta "iktidar sahibi". Yani hükümet emperyalizm ve büyük sermayenin çıkarlarına dokunan konularda "iktidarsız", işçiler memurlar ve Kürtler karşısında "iktidar".

Bunda şaşılacak bir şey yok. Koalisyon hükümeti programını oluştururken öngördüğü "demokratikleşme ve ekonomik büyüme" hedeflerine dayanak olarak "Yeni Dünya Düzeni'nin gerekleri ve yarattığı olanakları" gösteriyordu. Kendisini bu dayanaklarda temellendiren iktidar programının, gerçekte, emekçi halkla egemen sınıflar arasındaki çıkar karşıtlıklarına denk düşen "demokrasi ve ekonomik refah" beklentilerine şöyle bir dokunup geçen bir uygulamaya dönüşeceği daha baştan belliydi. Çünkü "Yeni Dünya Demokrasisi"nin sınırları açık: Mevcut egemenlik ilişkilerinin sürdürülmesi açısından uygun siyasal alternatifleri çoğaltacak, buna karşılık, sözkonusu egemenliği zedeleyebilecek, tehdit edebilecek her türden gelişme olasılığına karşı kapıları sıkı sıkıya kapalı tutacak bir "demokrasi". "Yeni Düzen"in sunduğu ekonomik büyüme olanaklarıyla neyin kastedildiği de belli: Türki cumhuriyetlerin "dünya ekonomisine kazanılmasına" aracılıktan alınması umut edilen, ama astarı yüzünden pahalıya gelecek olan "komisyon."

Kısacası, "umut fakirin ekmeği" ve "ekmek de aslanın ağzında". Yani halk demokratikleşme ve ekonomik büyüme ile biraz olsun rahatlayacağı umuduna bağlıyor; buna karşılık her iki özlem de ancak, emperyalizm ve büyük sermayenin gereksinimlerini karşıladığı ölçüde yaşamda "karşılığını buluyor". Adı olsa da ama bir türlü kendisi olmuyor.

"Devrim gibi!" denilen demokrasi paketiyle ortaya atılan siyasi iktidar, egemen güçleri tatmin eden bir icraatı tutturabilmek için emekçi halkın gereksinimleri karşısında "ipe un serme"nin yolunu bulmuş görünüyor. 12 Eylül ve ANAP iktidarlarından devralınan kurum, kural ve uygulamaları esas çerçeveler olarak sürdürürken, bunları "mevzuat"la etkisizleştireceği beklentisini yayıyor.

Olağanüstü Hal'in kaldırılması mı tartışılıyor, uygulamayı uzatmaya karar verir ve "Olağanüstü Hal'in hukuk sınırları içerisine çekileceği" yollu beyanatlar verirsin olur biter... Memurların sendikalaşmasına ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması mı gerekiyor, "93 yılı içinde gündeme alacağız" dersin, yüreklere su serpmiş olur; ama bu erteleme nedendir, kim niye ertelettirir bilinmez... İşçilerin durumu mu, canım "bu bahar olmazsa gelecek yaza" ILO normlarını uygulayacaklarız ya... YÖK mü tartışılıyor, rektörleri YÖK'ün seçmesini öngören yeni bir kanun çıkarır, sonra da "gelecek yıl baştan bir yasa çıkartır, düzeltiriz" dersin sorun "çözülmüş" olur...

Koalisyon hükümetinin siyasal rejim ve ekonomiye ilişkin konularda öne çıkardığı hedefler, uygulamaya geçildiğinde tanınmaz hale geliyorlar. Bıkmadan yinelemek gerek, "neyin" yapılacağı, "kimin" yapacağına bağlıdır. Politik insiyatifin tekelci sermayenin elinde toplandığı ülkemizde, parlamenter partilerin programları seçim dönemlerinde ayrı, iktidar dönemlerinde ayrı anlamlar kazanır; başlıklar aynıdır ama içerikler tekelci sermayenin gereksinim ve kaygılarını yansıtan bir tarzda farklılaşır. Şimdi de yaşanılan bu. Siyasi iktidarın icraatı karşısında, bu genel ilkenin dışında dikkat çekilmesi gereken birkaç nokta daha var:

Türkiye'de anti-demokratik kurum ve uygulamaların, insan hakları ihlallerinin başlıca güncel kaynağı Kürt ulusal sorunudur. Kürt sorununa demokratik-siyasal bir çözüm bulma fikri kabul edilmediği sürece, devlet kurumları içerisindeki faşist yapılaşma, rejime rengini veren bir etkinlik tarzını sürdürecektir. "Başka bir ulusu ezen ulus özgür olamaz": Kürtleri ezmek için oluşturulan kurumlar ve devlete egemen kılınan zihniyet, yalnızca Kürtleri ezmekle yetinemez, Türkleri de ezer. Kürt'e işkenceyi meşrulaştıran rejimin, Türk'e işkence edilmesini engellemeye gücü yetmez. Kürt için ölüm mangası kuran rejim, Türk'ün yargısız infazını önleyemez. Kürt'e meydan dayağını reva gören devlet, bakanlık makamında görüşmeye kabul etmeden önce sendikacının burnunu kırdırır...

Kuşkusuz, ülkemizde faşizmin yapısal dayanakları var. Kürt ulusal sorunu bu dayanaklardan yalnızca bir tanesi ve bugün öne çıkmış olanı. "Turbun büyüğü heybede". Ayağının tozuyla "Yeni Dünya Düzeni'nin gereklerine uyacağını" ilan eden siyasi iktidar, bu taahhüdün ülkemizin bugünü ve geleceğine koyduğu ipoteğin de bilincinde olmalı. Sözkonusu "uyum"un bedelinin, NATO'nun getirdiği yükümlülüklerden daha ağır olduğu Körfez Savaşı'nda ortaya çıkmıştı. Bu yeni yükümlülük ilişkisinin, "ilgili kurumları" eskisinden daha geniş ölçekte emperyalist merkezlerdeki "kurmaylarının" güdümüne sokacağı, bunun ise sözkonusu kurumlardaki faşist yapılaşmayı pekiştirerek, politik karar mekanizmalarının işleyişini bu yönde koşullayacağı ortadadır. Sonuç olarak, koalisyon hükümetinin icraatı, kamuoyundaki beklentilerin aksine "sivil diktatörlüğü" değil, sivil diktatörlüğün "Çankaya'nın şişmanı"nda somutlaşan "kişiye özel" görünümünü tasfiye etmekte, sivil diktatörlüğün kurumsal bir kalıcılık kazanması yönünde ilerlemektedir.

SAHİBİ: Ali ATEŞOĞULLARI
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Adnan CANSIZ
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel: 512 08 77 Baskı: Sonhavadis Mat.
Hesap No : Yapı Kredi Sirkeci Şb.
No. 616664-9 DM. 040087-9 TL. 616665 NLG.

ÜRETENLER: Çetin Uygur, Günnur İlhan, Füsun Demiralp, Yaşar Kanbur, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alpkan, Orhun Çoban, Hüseyin Karcı, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hatunoğlu, Adnan Cansız, Ferda Koç, Yusuf Yıldız, Meral Aslankaya, Adil Bozdaş, Yılmaz Kartal, Veysel Aydın, Hilmi Begümcan, Ertuğrul Bülir, Gülsüm Polat, Çiğdem Çidamlı, Ümit Erdoğdu ve işçiler.

ANKARA BÜRO : İzmir Cd. Elgün Sk. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO : Kahraman Mescit Mh. 842. Sk. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO : Tepebağ Mh. 10. Sk. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO : Demiryolu Cd. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO : İstiklal Mh. Adalar Sk. Ege İşhanı No: 1/10
GEBZE BÜRO : Hacı Halil Mh. 1424. Sk. No: 2/10 Aykan İşhanı
KARTAL BÜRO : Özçin Sk. Kardeşler İşhanı No: 13
SEFAKÖY BÜRO : Halkalı Cd. Seyhan Ap. Kat: 1
BURSA BÜRO : Nalbantoğlu Mah. Bademli Sokak Mutlu Apt. No: 14/10 Tel: 220 188
İSKENDERUN BÜRO: Büyük Çarşı İşhanı K.2 No:203 Tel: 122 95

mu Çalışanları Talepleri İçin Grev Yaptı ve Haykırdı

Söz, Yetki, Karar Çalışanlara!

amu çalışanlarının ından itibaren başlat- "grevli toplu sözleş- sendika mücadelesi i eylemleri ivme ka- ak gelişti. Ankara Yü- ıl, 22 Haziran Ankara i ve büyük kentler- ıkıp taşraya yayılan lik zam protestoları çalışanlarının müca- açısından önemli so- doğurdu.

amu Çalışanlarının alarında örgütlenerek dikleri mücadelede nmuzunu doruk kabul doğru olacaktır. Son ler kamu çalışanları elesinin kitleselleşti- e artık büyük kentle- işanlarının sorunu ol- n çıkıp yaygınlaştığı- erdi. Aynı eylemler

murlar toplu sözleşme de yapsa bu koşullarda alacakları para verdiğimizden fazla olmayacak". Kamu Çalışanları Vakfı adıyla ayrı bir koldan ve yukarıdan aşağıya örgütlenen sendikalarla, hükümetin çalışmalarına, "iş güvencesi" gerekçesiyle 657 sayılı yasa içinde değişiklik öneren anlayışın varlığı kesin. Bunlar kamu çalışanları mücadelesinin önündeki sıkıntılar. Sıkıntıları aşmanın bir yolu memurların mücadele içindeki yerini alma eğilimini, kitleselleşme potansiyelini iyi değerlendirebilmek. Ancak asıl önemli olan ise memurun devletle olan ideolojik bağını koparma eğilimini görerek bu eğilimi güçlendirmek ve Demirel'in de

eleye fiili katılımın ı önemli bir kitlesel- potansiyelini de açı- ırdı. Öte yandan ise ktidarın sürdürdüğü alışanlarına sendika- akkı tanıyacak yasal eme çalışması var. içinde kesinleşeceği an çalışmanın içeri- e olacağı belli değil yüzdelik zam protes- sonrasında Demi- e dediği belli "Me-

sözlerini hatırlayarak bu mücadeleden kamu çalışanlarının asıl elinde kalacak olanın nitelleşme olduğunu unutmamak gereklidir.

KAMU ÇALIŞANLARI EYLEMLERİNİN BİLANÇOSU

İSTANBUL

8 Temmuz'da,

Tüm Sağlık-Sen'li Cerrahpaşa çalışanları 6-8 Temmuz arasında yarım gün iş bıraktı. SSK Eyüp Hastanesi'nde çalışan memurlar, maaş zammı protestosu için yemek boykotu yaptılar.

Tüm Bel-Sen'in altı İstanbul Şubesi iş bırakma kararı alarak Anakent Belediyesi önünden Çalışma Müdürlüğü'nü yürüdüler.

9 Temmuz'da,

Tüm Bel-Sen ve Tüm Maliye -Sen üyesi yaklaşık 1500 memur İstiklal Caddesi Tünel girişinde biraraya gelerek Galatasaray'a kadar yürüdüler.

Bakırköy Devlet Hastanesi'nde çalışan 300 memur da iş bırakarak toplandılar ve sloganlarıyla hastane bahçesinde yürüdüler.

İstanbul Tıp Fakültesi bahçesinde 400 kamu çalışanı zamları protesto etti.

Erenköy'deki Tarım ve Köy İşleri müdürlüğü'nde çalışana Tarım-Sen'e üye yaklaşık 80 memur, postaneye kadar yürüyerek Başbakanlığa protesto telgrafı çekti.

ANKARA

8 Temmuz 92

Kamu Çalışanları platformunun kararıyla 5 bin memur Kızılay'da buluştu ve Sıhhiye'ye yürüdü. Oylama yaparak 15 Temmuz için grev kararı aldı.

Ulaştırma Bakanlığı personeli ise sloganlarıyla bakanlık bahçesinde yürüdü, yemeklerini dökerek protestolarını sürdürüdüler.

Turizm Bakanlığı personeli ise Bakanlık bahçesinde yaptıkları gösterilerinin ardından Bakan Abdülkadir Ateş ile görüşmek istediler. Personelin beş temsilcisini müsteşar Korel Göymen kabul ederek görüştü.

MERSİN

8 Temmuz 92

Devlet hastanesinde çalışan memurlar, maaş zammı protestosu için yemek boykotu yaptılar.

Mersin Belediyesi'nde çalışan 300 kamu çalışanı ise iş bırakarak belediye önünde oturma eylemi yaptı.

ZONGULDAK

Kilimli'de DYP Belde Teşkilatı'na siyah çelenk bırakan 200 memur, partililer tarafından tartaklanmak istendi. Çelenk SHP Belde Teşkilatına götürüldü. Çatalağzı'nda aynı eylem tekrarlandı.

URFA

Kentteki kamu çalışanları platformunun kararıyla belediye binası önüne siiyah çelenk bırakıldı.

Ayrıca Tüm Maliye-Sen'li memurlar 5 Temmuz'dan başlamak üzere 18 ilde toplu vizite, bordro yakma, yemek boykotu gibi eylemler gerçekleştirdiler.

15 TEMMUZ, GREV!

İSTANBUL'DA;

Tüm Bel-Sen ve Tüm Sağlık-Sen'in kararıyla iş bırakıldı. İstanbul Belediyelerinde % 90 katılımla iş bırakıldı.

Cerrahpaşa, Çapa, Şişli Etfal, Haseki Validebağ Koşuyolu Öğretmen Hastanesi, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ile Devlet Hastanesi, Şirinevler Kamu Sağlığı, Lepra Hastanesi, Sağlık Bakanlığı Bölge Tamirhanesi, Yenimahalle Doğumevi, Halkalı Grup Başkanlığı, Süleymaniye Doğumevi, Samatya , Kartal ve Okmeydanı SSK, Taksim İlk Yardım, Marmara Devlet, Haydarpaşa Numune hastanelerinde acil servisler dışında % 100'e yakın bir katılımla iş bırakıldı.

• Tüm Maliye-Sen üyeleri ,Ataköy, Topkapı, Laleli, Zeytinburnu, Kartal ,Bayrampaşa, Beyoğlu ve Aksaray , Hocapaşa, Sirkeci, Beyazıt ve EminönüVergi Daireleri'nde çeşitli eylemler yaptılar.

Tarım-Sen ise Erenköy Tarım İl Müdürlüğü, Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü, Halkalı Ziraat Okulu, Sarıyer Tarım İlçe Müdürlüğü, Şenlikköy İl Kontrol Laboratuarı'nda çeşitli gösterilerle eylemleri destekledi.

ANKARA'DA;

Ankara Belediyelerinde örgütlü Tüm Bel-Sen, belediyelerde vebelediye şirketlerinde iş bırakma eeylemi gerçekleştirdi. Özellikle EGO, Büyükşehir Belediye Fen İşleri, ASKİ, Altındağ ve Çankaya Belediyelerinode yapılan gösterilerde tam bir grev örneği sunuldu.

Yapı Yol-Sen Karayolları Genel Müdürlüğü önünde, Tüm Maliye Sen ise Yıldırım Beyazıt, Doğanbey, Cebeci ve Kızılay Vergi Daireleriyle Ankara Defterdarlığı'nda grev katıldı.

Tüm Sağlık-Sen tüm üyeleri ise önce Hacettepe Hastanesi önünde toplanarak oradan Ankara Hastanesi'ne kadar yürdüler daha sonra ise araçlarla Kızılay'a giderekSakarya Meydanı'ndaki Kamu çalışanları platformunun eylemine katıldılar.

Tüm Maliye-Sen üyeleri Maliye Bakanlığı'nda yüksek katılımlı bir yemek boykotu gerçekleştirdi. Daha sonra bakanlığın önü grev alanına çevrildi.

İZMİR'DE

Sağlık Çalışanları Tabibler Birliği'nin düşünme eylemini 500-600 kişilik bir katılımla Tepecik SSK önünde bir kitle gösterisine çevirdiler ve bu eyleme Genel Sağlık-İş üyeleri de katıldı.

Tüm Bel-sen üyeleri Konak, Karşıyaka, Menemen, Dikili, Bornova, Balçova ve Narlıdere'de iş bırakma eylemi gerçekleştirdiler.

Tüm Maliye-Sen üyeleri merkez postanesinden bütçeye katkı için 1000'er lira gönderme eylemi yaptılar.

Anakent Belediyesi çalışanları ise eylemlerini Konak Belediyesi önünde yapmayı yeğlediler.

Ayrıca Trabzon, Çanakkale, İzmit ,Adapazarı, Adana, Tuncelii, Diyarbakır, Kayseri , Zonguldak ve diğer bir çok il ve ilçede iş bırakma, protesto yürüyüşleri, yemek boykotları vb. gibi eylemler gerçekleştirildi.

İstanbul Devrimci Kamu Çalışanlarının Ankara Yürüyüşü Değerlendirmesi

emur Devletle Olan Ideolojik Bağını Koparacak

Son 12 yıldır büyük bir sindirilmiş yaşıyan ülkemiz çalışanları son yıl- a hak arama, en azından gaspedil- haklarını geri alma mücadelesi veri- İşçiler kendiliğinden çıkışlarla da taleplerinde diretip Zonguldak'ta ve bahçe'de olduğu gibi zaman zaman iye'nin gündemi haline geliyor. Yıllardır siyasi iktidarların, kapı ku- ibi gördüğü, bilinen tarihlerindeki ilenme çabaları sürekli bastırılan urlar ise özellikle son 20 yılda o k rollerinden sıyrılmak için yeterin- konomik ve sosyal erezyona uğradı- Değişen ekonomik yapı ve örgütlen- geleneklerinden yoksun oluşları me- ları, yaşanan ekonomik ve siyasal lerden en çok etkilenen kesim haline di.

Bugün kamu çalışanları üzerlerinde- li toprağı atarak örgütleniyor. Çalı- arın fiili sendikacılık anlayışıyla ürdüğü mücadele büyük adımlarla alıyordu ki yıllardır sadece baskı ve rme politikalarına maruz kalan bü- çalışanlar gibi memurlar da kendile- vaatte bulunan bir iktidarla karşıla- a üstelik de bu vaatlerin dünyada "demokrasi rüzgarlarıyla" paralel- kurularak lanse edilince, vadedilen- verilmesini beklemeye başladı.

TULAN VAATLER

Koalisyon hükümeti yaşanan ekono- siyasal krizi aşmanın doğal olarak mününü yaratamadı. Tekelci burjuva- çıkarlarına hizmet eden düzenle- eri ivedilikle yaparken, toplumun gın beklentisi olan demokratikleşme nda hiç bir şey yapmadı ve kamu şanlarına sendikalaşma hakkı tanıya- olan yasal düzenlemeyi asıl olarak yılına erteledi. ILO toplantısına düzenlemenin söylemini götürdü. yandan ise özellikle taşrada örgüt-

lenme faaliyeti sürdüren kamu çalışanları üzerinde baskı uyguladı.

Koalisyon hükümeti "Hak verilmez alınır" ilkesiyle kurulan sendikaların tanınmasını siyasi iktidarları açısından bir tehlike olarak gördüğünden tanımak istemiyor ve bu talebi kendi belirleyeceği sınırlar içinde karşılamaya çalışıyor. Zira memurun tarihinde ilk defa devletin kapıkulları imajını yıkabileceğini görüyor.

Genel Merkezleri İstanbul'da bulunan ve bir platform oluşturarak bugüne kadar birlikte hareket eden yedi sendikanın (Tüm Hava-Sen SYK ve Tüm Enerji-Sen SYK sürece yeni katılmışlardır) ülke genelinde yaklaşık 140 bin üyesi olmasına, 100'ü aşkın şube ve temsilcilik açmalarına karşın, pratik olarak kitleleri sürecin öznesi kılamaması ve kitlenin bu süreci bilinçli olarak yaşayamaması daha çok izleyici ve oradan destekleyici olma sorunları yaşanmaktaydı.

Kamu çalışanları sendikaları nitel bir sıçrama yaratamamaları nedeniyle güne müdahalenin dışında bir şey yaratamamış, geniş kitleyi harekeılendirip onların kendiliğindenci beklintilerini kıramamıştı.

Binlerle kurulan sendikalar, sayısı yüzlerle ifade edilen etkinlikler düzenlemeye başlamıştır ki bunlar da yukarda belirttiğimiz gibi gündemin peşine takılma şeklinde olmuştur.

Ancak Kamu çalışanlarının örgütlendiği dokuz sendikanın uyarı eylemleri ve bir haftalık Ankara yürüyüşü, gerek geniş kamu çalışanları kitlesi ve tek tek sendikaların örgütlülükleri açısından, gerekse de toplumsal muhalefete katkıları açısından olumlu ve önemli sonuçlar doğurmuştur.

Devamı 10. Sayfada

TARIM-SEN'DE KONGRE

..ım işkolunda çalışan kamu emekçilerinin kurduğu Tarım-Sen kongresi 30 .. günü DİSK toplantı salonunda yapıldı.

..asın Sınıf ve Kitle Sendikacılığı", "Ulusal Baskı ve Şovenizme Karşı ..ım Kardeşliği", "İşçi-memur Ayrımına Son" gibi pankartlarla donatılan ..la kurucularдан oluşan 140 delege kongreye katıldı. Kongre başlangıcında ..ki tarım işçilerinin ziyareti canlı ve güzel bir hava yarattı.

..nkrede genel merkezin Ankara'ya taşınması ile en geç '93 Haziran'ında bir .. kongresi yapılması önerileri ağırlıkla tartışıldı. Merkezin Ankara'da olma.. ..vunan delegeler gerekçe olarak coğrafi merkez, üye sayısının çokluğu ve ..mer merkeziyle ziraat kuruluşlarının merkezlerinin Ankara'da oluşunu ileri .. Hükümetle sıkı ilişkilere girerek yukarıdan görüşmeler yoluyla sorunla.. ..ünlenmesi anlayışına dayalı olan öneri, 14 oy alarak reddedildi.

..ük kongresi önerisi ise benimsendi. Birinci günkü tartışmalarda sendikal ..nlar da ortaya kondu. İkinci gün yapılan seçimlerde Vahit Genç tekrar .. olurken; Yönetim Kurulu Hakan Küçükünal, Muharrem Aksoy, Gürol .. Mahinur Ziyan, Muharrem Kazmeli, Gülhasan Yıldırım, Seyhan Öner .. Öztürk'ten oluştu.

Kamu Çalışanları

TOPLU SÖZLEŞME VE GREV HAKKI İÇİN YÜRÜDÜ

Geçtiğimiz günlerde, Koalisyon hükümetinin vaatlerini gerçekleştirmesi yükseltilecek mücadeleyle sağlanabilir, düşüncesiyle hareket eden kamu çalışanları bir dizi eylem gerçekleştirdi.

Büyük kentlerde; İstanbul'da Saraçhane'de, Ankara'da Bakanlık önünde gerçekleştirilen kitlesel basın açıklamaları ile başlayan, sendika yöneticilerinin bir hafta süren Ankara yürüyüşü, 20 Haziran'da Ankara'da beş bin kamu çalışanının katılımıyla yapılan miting ile devam etti.

22 Haziran'da bütün engellemelere rağmen yurdun dört bir yanından gelerek Çalışma Bakanlığı'nın önüne yığılan ve "Devlet Güdümlü Sendikaya Hayır", "Söz Yetki Karar Çalışanlara" sloganlarını haykıran 15 bin kamu çalışanının eylemi ile taçlandı.

"YAŞASIN SENDİKA GELİYORUZ ANKARA"

Kamu Çalışanları Sendikaları, Eğit-Sen, Tüm Bel-Sen, Tüm Sağlık-Sen, Tüm Maliye-Sen, Tüm Ray-Sen, Tarım-Sen, Tüm Haber-Sen, Tüm Enerji-Sen'in yöneticileri 16 Haziran salı günü yaklaşık 5 bin memurun "Toplu sözleşme hakkımız grev silahımız". "Devlet Güdümlü Sendikaya Hayır" sloganlarıyla Ankara'ya uğurlandılar. Kamu çalışanları sendikaları yöneticilerinin kendi deyişleriyle "Grev ve toplu sözleşme için, insanca bir yaşam için, demokrasi için" Kadıköy'den başlatılan Ankara yürüyüşü, bir hafta boyunca Türkiye'nin gündeminde önemli bir yer tuttu.

52 sendika yöneticisi, Kartal Pendik, Gebze, İzmit Adapazarı, Düzce ve Sincan güzergahını izleyerek sürdürdükleri yürüyüşleri boyunca her girdikleri yeri miting alanına çevirdiler; coşkularını taşıdılar ve yörenin memurları ve diğer çalışanlarından destek aldılar.

Sendika yöneticileri Kartal Pendik ve Körfez Belediye'sinde kamu çalışanlarının bölgelerde oluşturduğu platformlar tarafından karşılandı. Yol boyunca Tarım İl Müdürlüklerine bağlı işyerlerinde grevci işçilerin de desteğini alan yürüyüşçüler, Yarımca'da kendilerini bekleyen Petkim işçilerini buldular ve ortak sloganlarını haykırdılar, "İşçi Memur Elele Genel Greve".

Çeşmesuyu'nda Kamu Çalışanları Platformu'nun yanısıra Kocaeli İşçi Sendikaları Platformu ve sendika yöneticileri tarafından karşılanan yürüyüşçüler kendilerine katılan memur ve işçilerle birlikte İzmit'e yürüdü ve kent içindeki yürüyüşü şenliğe dönüştürdüler. Sakarya-Hendek üzerinden yürüyüşlerine devam eden memurlar, Hendek halkının beklenmedik ilgisiyle karşılaştılar.

Hendek-Düzce arasında E-5 karayolunda yaklaşık iki saat yağmur altında yürüyen memurlara Düzce'ye girişte Bolu, Düzce, Araplı, Ereğli ve Zonguldak'lı kamu çalışanlarıyla işçiler de katıldı.

Kamu çalışanları Mengen yol ayrımında sembolik bir yürüyüş yaparak Zonguldak maden işçilerini selamladı. Bolu'dan yürüyerek geçen kortej 21 Haziran pazar günü akşam saatlerinde Sincan'a ulaştı.

Yürüyüşçüler Sincan Ankara yol ayrımında ise Gebze, İzmir, Ergani, Adıyaman, Ankara ve diğer il ve ilçelerden gelen kamu çalışanları katıldı.

MEMURA ENGEL

Pazartesi sabahı uzun bir kortej oluşturarark Sincan'dan ayrılan yürüyüşçüler, kent çıkışında otobüslere binerek Atatürk Orman Çiftliği kavşağına doğru hareket ettiler. Sincan-Ankara yolunun yedinci kilometresinde, otobüsler çevik kuvvet tarafından durduruldu ve otobüslere doluşan polisler güzergahı değiştirdi.

Müdahaleye tepki gösteren yürüyüşçüler otobüslerin durdurulmasını istediler, durmayınca da otobüslerin camlarını kırarak yürümek istediler. Bu arada başka bir otobüste yer alan Sendika yöneticileri de yürümek isteyince "Burada Anayasa falan yok, herşey bizden sorulur" diyen bir emniyet amirinin emriyle polis gruba saldırdı.

Yüzlerce polis ve altı panzer tarafından çevrilen memurlar zorla otobüslere bindirildiler. Polisin saldırısı sırasında pek çok memur yaralandı olayı görüntülemek isteyen muhabirler tartaklanarak filmleri alındı. Olay yerine gelerek polisin müdahalesini engellemeye çalışan milletvekilleri Salman Kaya ve Mahmut Alınak da polislerce dövüldü.

Polis zoruyla Çalışma Bakanılığı'nın önüne getirilen diğer yürüyüşçüler başkanları bulunup getirilmeden kimseyle görüşmeyeceklerini açıkladılar. Sendika başkanlarının alana getirilmesinin ardından Çalışma Bakanlığının önünde etten bir duvar oluşturuldu.

Mehmet Moğoltay'ın yürüyüşçüleri SSK binasında kabul edeceğinin açıklanması üzerine kamu çalışanları "Devlet Terörüne Son", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek", "Söz Yetki Karar Çalışanlara" sloganları atarak Mithatpaşa Caddesinden SSK binası önüne ulaştılar. Burada kortejin arasına giren polis memurlara bir kez daha saldırdı.

Bu arada yürüyüşçüler Zafer Çarşısı ve Çiftlik kavşağında bekletilen ve alana sokulmayan kamu çalışanları getirilmeden Bakan'la görüşmeyeceklerini bildirdiler.

ANKARA KAMU ÇALIŞANLARININ KORKUYU AŞTIĞI GÜNDÜR

Yürüyüşçüleri karşılamak üzere toplanan Ankaralı kamu çalışanlarına polisin müdahalesi nedeniyle, karşılama önceden planlandığı gibi yapılamadı. Yürüyüşçülere müdahale edildiği saatlerde yeniden Zafer Çarşısı'nın önünde toplanan Ankara Kamu Çalışanları Sendikalar Platformu'na polisin müdahalesi üzerine bu kez çatışma çıktı. Ankara'da memurlar, ilk kez polisin saldırısına karşı daha örgütlü ve sert bir biçimde karşılık verdi.

Bir kısım polisin joplarını elinden çekip alan memurlar artık korkuyu aşmanın sevinciyle birbirlerine kenetlenip slogan atmaya başladılar. Çevrede bulunan memurların da gruba katılımıyla polis geriye çekilmek zorunda kaldı. Yaklaşık 2 bin kamu emekçisi yürüyüşe geçti.

"Devlet Terörüne Son", "Sözleşme Hakkımız Grev Silahımız" sloganlarıyla SSK binasına yönelen Ankaralı kamu çalışanlarını, Ankara dışından gelen memurlar "Yaşasın Sendika İşte Geldik Ankara" sloganlarıyla karşıladılar.

Sendika yöneticileri, Çalışma Bakanı Mehmet Moğoltay ile yaptıkları görüşmenin ardından, SSK binası önünde bekleyen çalışanlarına bilgi verdiler ve Moğoltay'ın "Grev hakkına dair düzenlemenin 92 yılı içinde yapılacağını ancak, hükümetin altı ay içinde bütün sıkıntılara çözüm bulamayacağı" şeklindeki açıklamasını da duyurdular.

Kamu çalışanları bir hafta boyunca Türkiye'nin gündeminden çıkmayan eylemleriyle kaderlerini belirlemede önemli bir adım daha attılar.

Belediye Sözleşmelerine Bakış

● *Belediye-İş'in toplusözleşme görüşmeleri, birçok kentte uyuşmazlığa gitti. Gelinen noktada mücadeleyi ertelemeden ve halkla karşı karşıya gelmeden, taleplerin siyasallaşması devrimcilerin mücadeleye daha bilinçli ve örgütlü müdahalesiyle mümkündür.*

Belediye-İş'in toplusözleşme görüşmeleri, birçok kentte uyuşmazlığa gitti. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da grev aşamasına gelindi. Birçok belediyede ise uyuşmazlık sürüyor. Halkın yaşamını doğrudan etkileyen, genel hizmet işkolunda yaşanan uyuşmazlıklar, dikkatlerin burada yoğunlaşmasına yolaçtı. Sadece büyük şehirlerde 60 bin işçiyi ilgilendiren sözleşmeler, diğer işkolları için de bir örnek oluşturacağından dolayı burjuvazi bütün kanallarıyla, bu sözleşmeyi kendi lehine etkilemeye çalışıyor. Aylardır basın ve TV aracılığıyla sürdürülen bir kampanya ile bir yandan belediye işçileri "gözü doymaz, çalışmadan para isteyen, toplumun sırtından geçinen asalaklar" olarak gösterilerek, diğer emekçilerden tecrit edilmek istenirken, diğer yandan belediye işçilerine de geri adım attırılmaya çalışılıyor. Burjuvazi, günden güne çoğalan özel TV'leri de arkasına alıp, Sabah, Hürriyet, Milliyet gibi geleneksel yayın organlarını da kullanarak her gün ya belediye başkanlarının bir çarpıtmasını yayınlıyor, ya da belediye işçisi ile mühendis-profesör-vali maaşları karşılaştırması yapıyor. Bu tavır egemen sınıfların dayanışmasını ve net bir sınıf tavrı içinde olduklarını gösteriyor. Bu sözleşme döneminde sosyal demokrat belediye yönetimleri, yapmayı planladıkları işçi kıyımları ve özelleştirmeler için halkın gözünde haklı bir konum yakalamaya çalışıyor. Bu amaçla, işçilerin yaptığı eylemleri, onların grev hakkını dahi kendi lehinde değerlendirmeyi hedefleyerek yoğun bir propagandaya giriyor. Belediye-İş bu süreçte propaganda ve işçilerin istemlerini anlatma konusunda oldukça gecikmeli ve yetersiz tavır aldı. Sendika bu sözleşme döneminde işçilerin yoğun tepkisinin de etkisiyle özelleştirmelere karşı çıkmakla birlikte taleplerini "temenni hükmü" olarak algılıyor. Yani belediye özelleştirme ve taşeronlaştırma gibi bir uygulamaya gittiğinde herhangi bir yaptırımla karşılaşmayıp, yalnızca "kamuoyunda teşhir" olacaktır. Sendikanın 4,5 milyon liralık ücret talebi var. Ve bu "4 kişilik ailenin DİE ölçülerindeki harcaması" olarak savunuluyor. Bu, karşı kampın aldığı net sınıf tavrı karşısında oldukça cılız bir tavır. Sadece ücret konusunda bile savunulacak asgari tavır, "enflasyon dolayısıyla gerçek ücretlerde meydana gelen gerilemelerin periyodik aralıklarla durdurulması değil, gerçek ücret düzeyini sürekli olarak korumayı ve yükseltmeyi" amaçlamalıdır. Bu konuda "tüketim ideolojisine göre biçimlendirilen emekçilerin, toplumsal yaşamın bütün yönleri açısından özgürleştirici taleplere doğru yöneltilmesi ve bu talepler için mücadeleye sevki" gözetilmeli, "bu mücadele işçi sınıfının zenginle-

Devamı 11. sayfada

Belpa'da İşçi Çıkarımı

(İşçilerin Sesi-Ankara) Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı Belpa'da 30 işçi işten atıldı. Toplam 143 işçinin çalıştığı "Belpa Buz Pateni Sarayında" devam eden TİS görüşmeleri sırasında işverenin, ilk tekliften daha geri yüzde 20'lik bir teklif vermesi üzerine 20 Haziran günü iş bırakan 64 Belpa çalışanı kanunsuz grev yapmak, işyerine zarar vermek (2822/45 ve 17/2) neden gösterilerek tazminatsız olarak işten atıldılar.

SHP'li bürokratların konaklama merkezi olan ve açıldığı günlerde yaptığı gösteriş ile göz dolduran Belpa hiç de dışardan göründüğü gibi "modern" değil. 143 çalışanın olduğu işyerinde ücretler asgari ücreti geçmezken, sendikalaşma hakkı da ancak yeni kazanılabildi.

Belediyelerdeki yönetimin beceriksizliği sayesinde ciddi ekonomik sorunlar yaşayan belediye şirketleri tamamen özelleştirilmek amacıyla bir takım düzenlemelere tabi tutuluyorlar. Belediye şirketlerini satın almaya aday olan İsmet Cansızoğlu ve Washington Restaurant sahipleri, işyerinde fazla işçi çalıştığını ve bu durumda işletmenin karlı olmayacağını ve ancak işçi azaltılması yapılırsa Buz Pateni Sarayını parça parça satın alabileceklerini hissettirmiş olmalılar.

Atılan işçiler karar kendilerine tebliğ edildikten sonra işyerinde bir toplantı yaparak yapılacak eylemler hakkında karar aldılar. Tez Koop-İş 1 no'lu şube başkanı Muhlis Karslı'nın da katıldığı toplantıda işyeri önünde bekleme kararı alındı. 30 Haziran'dan itibaren işyeri önünde bekleyen işçilere içerideki işçiler de iş yavaşlatarak destek verdiler. 1-7 Temmuz tarihlerinde açlık grevi yürütecek olan 30 işçi, eylemlerini Belpa önüne kurdukları çadırda sürdürüyorlar. Açlık grevi sendika yönetimi ve işyerindeki diğer işçilerin de katıldıkları bir gösteriyle başladı.

Devamı 10. Sayfada

Tansaş'ta Özelleştirme Ve Kıyım

(İşçilerin Sesi-İzmir) İzmir'de Belediye Başkanı Çakmur'un belediye çalışanlarına karşı saldırısı sürüyor. Tansaş anadeposunun taşerona devredilmesi sonucu 100 işçi 13. madde ile işten çıkarıldı. Bunu protesto eden 200 Tansaş işçisi toplu viziteye çıktı. İşverenin Tansaş şube yönetimine fax ile sorduğu "vizite eyleminin sendika bilgisi dahilinde yapılıp yapılmadığı" sorusuna, yine fax ile gönderilen, sendika yönetiminin bilgisi dışında yapıldığı cevabını fırsat bilen işveren, cevabı çoğaltıp dağıtarak tepkiyi geriletti ve 47 işçinin 17. madden çıkışını verdi.

İşe geri dönme talebiyle eylemlere başlayan işçiler, 25-30 Mayıs tarihleri arasında dönüşümlü açlık grevi, genel müdürlüğe gidip normal çıkış isteme, SHP-DYP il merkezlerine ziyaret, dövizli sloganlı yürüyüşle valiliğe gitmek gibi bir dizi eylem gerçekleştirdiler.

1 Haziran'da ise çelenk koymak ve basın toplantısı yapmak üzere Tansaş Genel Müdürlüğü önüne yürüyen işçiler, işvereni işyerlerinde gerginlik yaratmakla, taşeron sistemi adı altında kölelik sistemi getirerek işçiyi alıp satmakla ve hukuku çiğnemekle suçladılar. 8 Haziran saat 12'de Tansaş Genel Müdürlüğü önünde oturma eylemine başlayan 57 Tansaş işçisi emniyet tarafından gözaltına alındı.

Devamı 11. Sayfada

Zeytinburnu'nda Eylem Sokağa Döküldü

Bizler Zeytinburnu Belediyesi'nde çalışan fen işleri, temizlik işleri, atölye, garajlar, veterinerlik işçileriyiz. İşveren hakkımız olan ikramiyeyi ödeme konusunda hiçbir ciddi çaba sarfetmeyerek "hakkınızı alamıyorsanız çalışmayın" yaklaşımıyla bizden çekinmediğini, özelleştirdiği çöp toplama işiyle bizi yeterince etkisizleştirdiğini umuyordu. 19 Haziran sabahı müdürlük veznelerinde kuyruk oluşturarak ikramiyelerimizin ödenmesini istedik, bu eylemimiz tam bir disiplinle gerçekleşti, sendika baştemsilcileri ve temsilcilerin de bulunduğu yaklaşık 25 kişilik işyeri grev komisyonu oluşturularak, uyuşmazlık noktasına gelen toplusözleşme ve işyerimizde ödenmeyen devlet ikramiyesine ilişkin yapacaklarımızı tartıştık.

Toplu sözleşme konusunda sendikamızın aldığı kararlar doğrultusunda davranmaya karar verdik.

Kendi işyeri sorunumuz olan devlet ikramiyesine ilişkin olarak da, 22 Haziran pazartesi sabahı vezne kuyruğu oluşturmak, işverene paramızın ödenmemesi halinde başkanlık binasına protesto yürüyüşü yapıp basın açıklamasında bulunacağımızı bildirdik.

22 Haziran pazartesi günü bütün işçi arkadaşların katılımıyla, temizlik işleri ve fen işleri müdürlüğünden, disiplinli bir şekilde çıkan işçi arkadaşlar Zeytinburnu stadının yanında kavşakta birleşerek, yürüyüşe geçti. Pankart ve dövizlerde; "Halkın Hizmetindeyiz Ama İnsanca Yaşayarak" "İşçisini Sevmeyen Halka Hizmet Veremez" "İstedik Vermediler, Alacağız" vb. şeyler yazılıydı.

Yürüyüşçü işçiler yollarda halkın alkışlarıyla moral buldu, sık sık "yaşasın işçilerin birliği" " işçiler el ele genel greve", "müteahhide mersedes işçilere sesini kes", vb. sloganlarıyla Z.burnu Belediye tarihinde İŞÇİLERİN SESİYLE Zeytinburnu halkı kucaklaştı.

Belediye Başkanlığı önünde oturan işçiler, basın açıklamasından sonra aynı disiplin içinde ve gerçekleri bağıra bağıra garaja gelerek eyleme son verdiler.

23 Haziran 'da Büyükşehir Belediyesi önünde protesto mitingine katılan Zeytinburnu belediye işçileri 24 Haziran sabahı kendi vezne eylemine geçti ve yeni eylem biçimleri tartışılırken, işveren 10 Temmuza kadar bulamayacağı ikramiye parasını nasılsa(!) buldu, eyleme son verildi.

Zeytinburnu Belediye işçisi korku ve çıkar duvarını aştı, sessizlik sese, tepkisizlik eyleme, eylem sokağa döküldü, ilk adımı atıldı. Bundan sonraki çetin mücadele günlerine biz de varız diyebilen;

İşçi sınıfına merhaba
İşçilerin Sesi susturulamaz
Zeytinburnu Belediyesi Çalışanları

Kağıthane Belediyesi'nde Neler Oldu?

29 Aralık 1991 yerel seçimlerinden sonra Refah Partisi Kağıthane'de belediye yönetimine geldi.

Sol potansiyelin yoğun olduğu ilçemizde Refah'ın bu başarısının ne gibi gelişmelere yolaçacağı merakla bekleniyor, kamuoyu üzerindeki yaygın imaj nedeniyle de olaya daha çok "başörtüsü", "sakal", "bayan sekreter" düzeyinde bakma eğilimi öne çıkıyordu.

Refah'lılar ise kendi yayın organlarında "solun kalesini ele geçirmek"ten sözediyorlardı.

"Sakal"la, "başörtüsü"yle uğraşmıyorlar, ama örneğin -bir bahanesini bularak- Tüm Bel-Sen işyeri temsilciliğinin kapısına kilit vuruyorlardı.

Aynı günlerde işçiler şu değerlendirmeyi yaptılar: "Şimdiye kadar metropollerde pek etkili olamayan RP, Kağıthane üzerinde özellikle duracak ve kendisi için bir çeşit 'vitrin' yaratmak isteyecektir. Bu amaçla, belediye dışı her türlü olanağı da seferber edecektir."

Ve işçiler şu kararı verdiler: "Demokratik haklarımıza yöneltilen tüm saldırılara karşı direneceğiz."

Belediye Başkanı Arif Calban'ın basına verdiği ilk demeç şöyleydi:

"100 kişi işe gelmeden maaş alıyor." İşçi temsilcilerinin bu 100 kişinin kimler olduğu şeklindeki sorusuna karşılık ise Calban "Böyle birşey söylemedim" diye yanıt verecekti.

"Çöp toplama işi"nin taşerona verilmesi gündeme geldiğinde Calban'ın bir demeci daha yayınlandı: "Biz özelleştirmeyi düşünmüyorduk. Ama işçiler iş yavaşlatarak Kağıthane'yi çöpe boğdular. Bu yüzden mecbur kaldık."

Yine işyeri temsilcilerinin, Kağıthane'nin neresine çöp yığıldığı, işçilerin ne zaman iş yavaşlattığı biçimindeki sorularına Calban aynı yanıtı verecekti: "Ben böyle birşey söylemedim." Refah'lılar kamuoyu oluşturmada Nazi propaganda yöntemlerini kullanıyorlar:

Devamı 11. sayfada

ESKİŞEHİR BELEDİYE İŞÇİLERİ HAK MÜCADELESİNDE

(İşçilerin Sesi-Eskişehir) Eskişehir Belediyesi işçileri Belediye Başkanı Selami Vardar'ın işçilerin maaşlarından Eskişehirspor'a 20 bin lira kesmeye kalkması nedeniyle 4 saat süresince iş durdurdular. "Zaten 700 bin ile 1 milyon 400 bin lira arasında maaş alıyoruz. Bunu da bir takım yerlere keserek iyice hayatı zindan etmeye çalışıyorlar" dediler.

Belediye Başkanı Validen ve diğer yerlerden gelen tepkiler sonucu işçilerin istekleri kabul edildi ve eylem sona erdi.

Eylemin en güzel yönü sözleşmeleri tıkanan ve grev aşamasına gelen işçilerin, üretimden gelen güçlerini kullandıklarında haklarını elde edeceklerini görmeleri ve eylemin ilerde gelişecek sürece güzel bir örnek sunmasıydı.

Ankara Belediye Işçileri Yürüdü;

Polis Şaşkın! Sendikacılar Engel!

(İşçilerin Sesi-Ankara) Ankara Büyükşehir Belediyesi ve çevre belediyelerde çalışan 16.000 işçinin toplusözleşme görüşmelerinin uyuşmazlığa gitmesi üzerine hareketli bir süreç başladı. Gelinen noktaya dek, Büyükşehir Belediyesinde çalışan ve Belediye-İş 1 no'lu şube'ye bağlı işçiler sakal bırakarak ve vizite eylemi yaparak tıkanan sözleşme görüşmelerine fiilen müdahale etmeye çalıştılar. Sözleşme görüşmelerinde işverenin kayıtsız ve işçileri küçümser tavrı işçilerde yoğun bir tepki oluşturuyordu. İşçilerdeki tepkinin bilincinde olan Belediye-İş Ankara şubeleri 9 Haziran günü için miting ve yürüyüş kararı aldılar. 9 Haziran günü saat 4'ten sonra Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri binasının önünde toplanmaya başlayan işçiler alkışlarla tempo tutup sloganlarla coşkuyu yükselttiler. Yoğun bir polis kordonu altında tutulan Kİ, Yenimahalle, Altındağ, Keçiören Belediyesinde çalışan yaklaşık 7000 işçi saat 18'e doğru yürüyüş hazırlıkları yaparken Belediye-İş şube başkanları yürüyüşü engellemeye çalıştılar. Alanda konuşmaya çalışan Belediye-İş Ankara 1 no'lu Şube Başkanı Musa Toprak yoğun bir tepki alarak yuhalandı. Yaklaşık yarım saat yürüyüşün izinsiz olduğunu polis eşliğinde anlatmaya çalışan Musa Toprak konuşturulmadı ve alandan atıldı.

Sendikacıların açık seçik korkak ve uzlaşmacı tavrını gören işçiler, kendileri yürüyüşe geçerek önündeki polis engellerini birer birer aştılar. Polisin tamamen şaşkınlaştığı ve Büyükşehir Belediyesi'nin önüne kadar engelleyemediği yürüyüşü sendikacılar en öne geçerek engellemeye çalıştılar. Polisin sık sık jop ve basınçlı su kullandığı eylemde işçiler dağı-

Devamı 10. sayfada

FİKRİ KARAKADILAR!

Hey gidi dünya hey, dün neydim bugün ne oldum?
Değil mi Başkan! Hatırlıyor musun, işine gelen olayları iyi hatırlarsın sen gerçi. Başkan seçildiğin kongrede sınıf ve kitle sendikacılığından bahsediyordun, savunuculuğunu yapıyordun. (Gerçi bilenler senin sınıf ve kitle sendikacılığı yapamayacağını her yerde söylüyordu ya neyse.) İşçilerin her türlü hakkını sonuna kadar savunacağından dem vuruyordun. İşyeri komite ve konseylerinden sözediyordun. Bizler de sizleri, inanarak yönetime, hatta omuzlarımızın üzerinde sendikaya kadar getirdik. Birşeylerin değişeceğini sandık. Çok geçmeden hiçbir şeyin değişmediğini anlamaya başladık. Fuar içinde lüks gazinolarda içkili yemeklerin paralarını sendikanın kasasından, daha doğrusu bizim cebimizden toplantı masrafları olarak ödediniz. Bizim aidatlarımızla fuar içi gazinolarında zafer türküleri söylediniz.
Bu arada Olağanüstü Kongre'de yeniden başkan seçildiniz. Aidatları da artırdınız. Biz de aidatları artırmaya karşı değildik ama sendikaya ödediğimiz aidatların harcamalarını kontrol edemediğimiz için karşı çıktık. Toplanan bunca aidat (dokuzyüz milyon) nereye gidiyordu? Bunda da haklı olduğumuzu olaylar gösterdi. 10 Şubat 1992 tarihinde olaylar patlak verdi. Selüloz-İş camiası çalkalanmaya başladı. Yolsuzluk iddiaları ayyuka çıkınca koltuk kavganız da su yüzüne çıktı. Hani siz anlaşarak yönetime gelmiştiniz, ekip olduğunuzu söylemiştiniz. Bu nasıl ekiptir Başkan kongreden sonra su almaya başladı? Geminin kaptanı sendin, tayfaların sen denize atmaktan çekinmediler. Karaya ulaştın ama ayakta durabilecek misin? Biz gemiye (sendikamıza) sahip çıktık. Başkanımız bize açıklama yapsın diye bekledik ama günlerce ortalıkta gözükmedin. Basında birbirinizi suçladınız. Biz gelişmeleri basından değil sizlerden öğrenmek istiyorduk. Defalarca sendikaya geldik ancak toplantı yapabildiniz.
Evet sayın Başkan, yolsuzluk iddialarına gerekli yanıtı verememen bizi çok üzdü.(!) Bina alımına sekizyüz seksen milyon, perdeler için ayrılan bir milyar altıyüz seksen milyon lafları dolaştı da biz de merak ettik. İşçi sınıfının mücadelesine (!) bu paralar feda olsun dedik!
Bir arkadaşın söylediği gibi "bugüne kadar yenilen para nedeniyle itilaf yoktu. Şimdi sen ayrı yiyemezsin, yiyeceksek hep beraber yeriz kavgası mı yoksa bu Başkan. Söylenenler çoğaltılabilir ama Başkan, konuşmanda "ben suçsuzum" da demedin. "Orta yerde bir suç varsa yönetim kurulunun tümü suçludur" dedin. Bak buna ben de katılırım. Bunda haklısın, hepiniz birden suçlusunuz. Bir işçi arkadaşımızın konuşmasında belirttiği gibi, "Masanın ortasında pasta var pastayı mı bölüşemediniz? Biriniz fazla mı yedi de bu söylentiler çıktı?"
Bu söylentileri bir tarafa bırakıp aşağıda sıraladığımız sorulara net ve kesin cevaplar verebilir misiniz Başkan?
1. Sekizyüz seksen milyonu nerden bulup müteahhite ödediniz?
2. Bir milyar altıyüz milyonla gerçekten perde mi alacaktınız?
3. Bu olaylardan sonra yapılan Olağanüstü Kongre için polise niçin üç milyon TL'sı verdiniz?
Fikri Başkan şimdi diyeceksin ki, bunları yeniden yazmaya ne gerek vardı. Hesabını vermedik mi? Olay yargıya intikal etti. Başkanlığı da kaybettik, benden daha ne istiyorsunuz? Hiç de öyle değil Başkan. Bir işçi arkadaşın söylediği gibi "Genel Merkez yöneticileri yasalara göre suçsuz ama öte yandan bizim vicdanımızda suçlular. Yargı belgelerle insanı kurtarır! Bunun yargısını tabanın söz ve kararı verecektir."
Bundan emin olabilirsin Fikri Başkan. Hesabı sorduk, soruyoruz, soracağız da. Bundan emin olabilirsin...

SEKA'DAN BİR IŞÇİ

Anadolu Yakası'nda Grev Kararı

4 Temmuz günü Belediye-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesi'ne bağlı işyerlerinde grev kararı ilanı asıldı. Kadıköy Belediyesi'ne bağlı Küçükbakkalköy, Kartal, Pendik, Üsküdar, Beykoz, Ümraniye belediyelerinde davullu, zurnalı halaylar çekilerek grev kararı duyuruldu.

Şube Başkanı Hüseyin Acar tek tek işyerlerinde yaptığı konuşmalarda: "İktidara gelirken 12 Eylül'ün yarattığı faşist iş yasalarını kaldıracağız diyenler bugün bu vaatlerini yerine getirmemiş, işçi düşmanı tavırlar içine girmişlerdir. Belediyelerde özelleştirmeler sonucunda hızla işten çıkarmalar yaşanmıştır. Biz böyle bir dönemde grev ilan kararını almak zorunda kaldık" dedi.

Kartal Belediye Başkanı M. Ali Büklü özelleştirmelerle başlattığı işçi saldırısını grev kararını asmak üzere Belediyeye gelen işçilere ve Şube Başkanına saldırarak sürdürdü. Belediye-İş Anadolu Yakası Şube Başkanı Hüseyin Acar Büklü'nün kendisine saldırıda bulunulduğu iddiası üzerine tutuklanarak Paşakapısı Cezaevi'ne gönderildi.

DİSK'TE KUZEY VE GÜNEY SENDİKALARI

Baştarafı 1. sayfada

nen sendika yöneticilerinin yabancılığı, Haziran tarihleri arasında, saat 10'da yan toplantılar dizisinde hemen yok ordu. Denizle havuzlar arasında yer küçük bir salonda başlayan toplantıla- k iki günü konuk konuşmacılara ve sen- konularda kimi seminerlere ayrıldı. Genel Başkanı Nebioğlu'nun DİSK eki eğilimlerin hepsine seslenen açış şması konukların tanıtımıyla tamam- Genel Sekreter Çelebi'nin gündemi eyen konuşmasının ardından kürsüye Meclis Başkan Vekili ve DİSK eski l Sekreteri Fehmi Işıklar'ın, ücret sen- alığının yetersiz olduğu, daha politik kacılık yapılması gerektiği yolundaki şmasını bir partinin gerekliliğine ve mentonun önemine bağlayarak devam nesi DİSK'in bugünkü ağırlıklı yöneli- işaret etmesi açısından önem taşıyor- Fehmi Işıklar devamla "Ülkede yaşanan Türk çatışmasına ilişkin politika üretil- ain" önemine değiniyordu.

eknolojik gelişmelerin sendikal landaki etkilerinden ASK Avrupa Sendikalar onfederasyonu) ile bağlı endikal merkezlerin ilişkilerine, ürki Cumhuriyetler'deki endikal örgütlenmede DİSK'in ası rolünden dünya sendikal areketinin yaşadığı gerilemenin beplerine kadar geniş bir lpazeye yayılan konuşmalar, İSK'in yeni sendikal öneliminin beslendiği coğrafyayı bu coğrafyadaki tarihsel zemini zardı eden ithalatçı-şabloncu nlayışı göstermesi bakımından nem taşıyordu.

SK'in dış ilişkiler uzmanları Yücel e Faruk Pekin'in ağırlıkla Avrupa sen- lığı hakkındaki konuşmaları birçok so- karşılandı. Ortaya çıkan durum, daha bütün ideolojik gıdasını DSF'den Sendikalar Federasyonu) alan DİSK ilerinin yeni kabeleri, AT'nin işçi so- yla ilgili kurumu ASK olmuştu. Uz- a göre ASK'nın bütün ilkelerine har- ymak farzdı. Oysa Fransız CGT Ge- kreteri H. Krasucki'nin belirttiği gibi, belgelerinde yazılı ilkelerde herkesin edebileceği şeyler vardı ama asla bu için eylem yoktu. Hiçbir eylemi yok- K'ın. İşçi örgütünden çok bir çeşit dev- tü statüsündeydi.

dı ki, konfederatif bir yapı içinde dan gönüllülük temelinde ilişkilerin, n politikalarının ASK çizgisinin dışı- mayacağı, yani "Kuzey"e bağımlı bir y" sendikacılığı yapılması biçiminde e edilmeye çalışılması salonda sendi- msizlik ilkesi doğrultusunda itirazla- açtı.

rlıkla sendikal kurumlar düzeyinde an ve Yeni Dünya Düzeni'nin akılcı- ması hedefini güden konuşmalar, gün- nlar ve çözümler noktasında, ülke- somut koşulları ve işçi hareketinin pleri etrafında gündeme gelen soru- nit taşımıyordu. Konuşmacılar da bu i sorulara yanıt vermekten kaçınıyor- zmanlık kimliğine sığınıyorlardı.

ırı, Mesut Gülmez'in memur sendika- rine hükümet ağzıyla yaptığı konuş- günlerde Ankara yollarında olan ve liğine Ören'e gelen Eğit-Sen Başkanı Aktaş tarafından tepkiyle karşılanır- İSK Enstitüsü Müdürü Mustafa Sön- "Ben sosyalistim" diye başladığı ko- , yöneticilerin çoğunun üzerinde so- etkisi yaratıyordu. Ancak hemen Mustafa Sönmez'in Kürt ulusal di- e ilişkin kullandığı olumsuz tanımla- da sosyalist sendikacıların tepkisini ırdu.

Konuşmaların ardından sendika yöne- den oluşturulan komisyonlar çalış- başlıyordu.

Göre 2-Kafaya Göre 4 Ayrım

de A. Baştürk Tesisleri'nde gerçek- n bir dizi toplantı sonunda ortaya çı- rama, DİSK'te kasa durumuna göre yapılarına göre ise dört akımın var- özler önüne serdi. Kasa durumuna göre ayrımı söylemeye gerek yok: Hiçbir düşünce farklılığı gözetmeyen zengin (Kuzey) ve yoksul (Güney) sendikalar. Bir sendika yöneticisinin söylediğine göre, eskiden bu tür toplantılarda, yemeklerde velhasıl her yerde aynı görüşü savunan sendikacılar bir-

likte oturur, birlikte kalkarlarmış. Şimdi ise, parası olanlar parası olanlarla, parasızlar da parasızlarla biraraya geliyorlar.

Kafa ayrılığına gelince, bu ayrımlar görünüşte daha karmaşık gibi görünüyor ama özünde fazlaca birşey değişmiyor. DİSK'te bu süreçte dört farklı tavır alış bulunuyor.

1. Sosyal Demokratlar: Şu anda sadece "Sendikacıların DİSK'i" olan örgütün tartışılmaz egemenleri. 12 Eylül'den sonra yaşanan dönemde parlamenterist umutların güçlenmesiyle kimi eski sosyalistleri de yanına alan bu akım, ağırlıkla mali güçlerine ve hükümetle ilişkilerine dayanarak tek parti iktidarı gibi davranma eğiliminde. DİSK'i SHP'nin sendikal kurumu haline getirmeye çalışan bu akımın, DİSK'in yeniden açılışından sonra gündeme getirilen Yeni Dünya Düzeni'nin "mutabakat" ve "şeffaflaşma" gibi joker kavramlarını Ören'de fazlaca kullanmadığı göze çarpıyor. 8. Genel Kurul'da sosyalist sendikaların yoğun karşı çıkışları üzerine savunulamaz hale gelen bu kavramların içeriği, bugünlerde Avrupa sendikacılığından ve yerli sivil-toplumcularda kolaj tekniğiyle alınmış "teorik" malzemeyle bezenerek gündemde tutulmaya çalışılıyor. Sosyal demokrat sendikacıların DİSK içindeki çalışma yöntemlerinin esasını, tepeden kurum örgütlenmesi ve bunlara uymayanları tasfiye etme tehditleri oluşturuyor. Tek umutları hükümetin yasal düzeyde gerçekleştirileceği iyileştirmeler. DİSK'e üye sosyalist sendikalara karşı tutumları, DİSK dışındaki konfederasyonlar ırulmaya çalışan ilişkilere kıyasla a ınımülsüz ve acımasız.

2. Tövbekarlar: DİSK'ı sabık kralları Tövbekarlar bir hezeya ı ıdıran itirafları ve onların üzerine söylcı ınl rle, Ören'in en renkli çevresini oluşturuyorlardı. Tam bir çöküş ve dağılma psikolojisi içinde olan Tövbekarlara göre, Profilo Direnişi'nden 15-16 Haziran'a kadar her işçi haraketinde yanlış tavır almışlardı. Bu olaylar kendileri tarafından siyasi çıkarlar için kullanılmış ve abartılmıştı. Eski grupçu tavırları doğrultusunda DİSK'te sendikal demokrasiyi yoketmeleri, sendikal kurumların yönetimini uzmanlara teslim etmeleri ve bu siyasi unsurları DİSK'te iktidar kılmalarının hata olduğunu anlamışlardı. Bugün için önerebilecekleri hiçbir şey kalmamıştı ve herşey çok iyi tartışılmalıydı.

- *Sosyalist sendikacılar, dünyada yaşanan değişimlerin sosyalizm mücadelesinin tüm yığınaklarını yokettiğini ve mücadeleye yeniden başlamak gerektiğini söylüyorlardı. Kapitalist sistemin özündeki uzlaşmaz çelişkinin değişmediğini belirterek, sınıflar mücadelesinin yeni biçimler ve olanaklarla yüzyüze olduğundan yola çıkıyorlardı. Sendikal demokrasinin her düzeyde ve hemen gerçekleştirilmesi, DİSK'in mücadele ve örgütlenme ilkelerinin yaşatılması gerektiğini vurguluyorlardı.*

Bugün kolayca itiraf edilen bu tutumlardan çok çekmiş bir sendika başkanı: "Sosyalizm öldü diyen kabeciler, her dönemde araziye uymasını bilenler, ne yüzle burada duruyorsunuz" diye haykırıyordu. 1978 öncesinde sosyal demokratlarla ittifak kurarak DİSK'teki iktidarlarını sürdüren bu çevrenin bugün atomize bir halde sosyal demokratların arkasına sığınarak varlıklarını sürdürmeye çalışmaları, tarihin hazin olmaktan da öte kötü bir paradosi gibi görünüyordu. 1980 öncesinde Türk-İş'ten ayrılmanın ve DİSK'i kurmanının yanlış olduklarını keşfeden bu çevrenin bugün de bizim diyebilecekleri bir DİSK'leri yoktu.

3. Sosyalistler: 7 üye sendikanın imzasını taşıyan "İşçilerin DİSK'i için" başlıklı bir broşürle (*)tartışmalara katılan sosyalist sendikacılar, dünyada yaşanan değişimlerin sosyalizm mücadelesinin tüm yığınaklarını yokettiğini ve mücadeleye yeniden başlamak gerektiğini söylüyorlardı. Kapitalist sistemin özündeki uzlaşmaz çelişkinin değişmediğini belirterek, sınıflar mücadelesinin yeni bi-

Nereye Payidar Nereye?

çimler ve olanaklarla yüzyüze olduğundan yola çıkıyorlardı. Bu doğrultuda, sendikal alandaki yeni politikaların anti-kapitalist eksenli politik bir anlayış çerçevesinde oluşturulması gerektiğini belirtiyorlar ve sendikal demokrasinin her düzeyde ve hemen gerçekleştirilmesi, DİSK'in mücadele ve örgütlenme ilkelerinin yaşatılması gerektiğini vurguluyorlardı. (Bu broşürün tamamını gazetemizin eki olarak bu sayımızda yayınlıyoruz.)

Bu sendikaların ortak imzayla sendikal politikaları tartışan ana komisyona sundukları broşür, içindeki önerilerden çok kapağındaki DİSK amblemi nedeniyle tartışıldı. Eski Ören Kararları ve belgeler nedeniyle 12 Eylül mahkemelerinde sorguya çekildiklerini korkuyla hatırlayan sendikacılar, DİSK amblemli broşürün içinde yer alan sosyalizm, sınıf mücadelesi gibi kavramlara bakıp "bu broşür bizi sehpaya götürür" diye söyleniyorlardı. Broşüre imza koyan sendikaların, 'bu broşürü size mal ederlerse en önce biz tekzip ederiz. Bizim görüşlerimizin size mal edilmesinden en çok biz rahatsız oluruz' demeleri de onları rahatlatmaya yetmiyordu.

1978'de kalmakla, hem sosyalizmi savunup hem de DİSK'te bulunmakla suçlanan sosyalist sendikacılar, işçi sınıfının kurtuluşu için sosyalizmi savunduklarını ve her zaman savunacaklarını söyleyerek, DİSK'in başka kimsenin değil işçilerin örgütü olduğunu ve olacağını belirtiyorlardı.

4. Uzmanlar: DİSK'in yeni politikaları için hazırlanan ve birçok sendikacının anlamadan karıştırdığı "uzman" metinlerinin arkaplanını, DİSK'te uzman istihdamını genişletmek amacı oluşturuyordu. Neredeyse bir çeşit "Uzmanların DİSK"ni örgütlemeyi hedefleyen tüm öneriler, "konfederasyonumuz", "DİSK'imiz" gibi içten bir sahiplenme ibaresiyle başlıyor ve "ilericilik" adına Avrupa merkezli teknoloji tartışmaları gündemin baş köşesine oturtuluyordu. Sanayi devrimlerinin sayısını karıştırmalar ve farklı sayfalarda birbiriyle çelişen ifadelerle dolu,

ler, sınıf mücadelesi literatüründen özenle kaçınıyor ve sivil toplumu güçlendirmenin önderliğine vakıf, şirket ve klüp faaliyetleri ekseninde DİSK'i oturtmayı hedefliyordu. Egemen sınıfların karlarını maksimize etmek için üretim süreçlerine soktukları bilgi ve teknoloji değişimlerinin, işçi sınıfının üretim araçlarını üretirken bunların sahibi olabilmeleri potansiyeli taşıdığına ve sınıfsız bir topluma bu yolla kavuşulabileceğine gizliden gizliye inanmış görünüyorlardı. Bu inançlarını işçilerin teknoloji eğitiminden geçirilmeleri ve emeğin verimliliğinin artırması yollu işverenvari önerilerle somutluyorlardı. Kaçınılmaz olarak işçilerin iktidar olacağı "avam bir DİSK"i savunan sosyalist sendikacıların DİSK'e sokulmaması gerektiğini düşünüyorlardı. Bunun için, hepsi sıkı sivil toplumcu olan bu uzmanların, ilişkileri her türlü yolla yukardan belirlemeye girişmeleri mübahtı.

- *Yeni sendikal politikaların tesbiti tartışmalarında sosyalist sendikacıların, "bu yönelim DİSK'i sınıf zemininden uzaklaştırmaktadır" gerekçesiyle muhalefet etmeleri üzerine ortaya çıkan gerilim ise, burjuvazinin ekonomik, politik ve ideolojik saldırılarına karşı anti-kapitalist çizgide mücadele edilmesi ve azınlık haklarının güvenceye alınması noktalarında uzlaşma sağlanarak şimdilik erteleniyordu.*

Bu ayrımlara rağmen tartışmalar esnasında sadece iki taraf ortaya çıktı.

Tartışma Sosyal Demokratlarla Sosyalist Sendikalar Arasında

Eski solcu yeni sosyal demokrat bir sendika başkanı, Ören tartışmalarını sosyalistlerle sosyal demokratların kapışması olarak adlandırıyordu. Gerçekten de tüm tartışmalar sosyal demokrat sendikacıların etrafında kenetlenen diğer taraflarla sosyalist sendikacılar arasında odaklandı. Konuşmalarda geçen sınıf, sınıf mücadelesi kavramlarını gülümseyerek, sınıf örgütü, sosyalizm gibi kavramları "Terörle Mücadele Yasası"nı anımsayarak izleyen sosyal demokrat sendikacılar, 12 Eylül günlerine atıf yaparak, kimsenin kendilerine siyasi sendikacılık -tabi düzen içi siyaset anlamında değil- yaptıramayacağını belirtmekten kaçınmıyorlardı. "Sendikalara siyaset bulaştırılmamalıydı".

Yeni sendikal politikaların tesbiti tartışmalarında sosyalist sendikacıların, "bu yönelim DİSK'i sınıf zemininden uzaklaştırmaktadır" gerekçesiyle muhalefet etmeleri üzerine ortaya çıkan gerilim ise, burjuvazinin ekonomik, politik ve ideolojik saldırılarına karşı anti-kapitalist çizgide mücadele edilmesi ve azınlık haklarının güvenceye alınması noktalarında uzlaşma sağlanarak şimdilik erteleniyordu.

Para ve diğer olanakların kullanılmasıyla içiçe süren tartışmalarda ortaya çıkan olgu, Yeni Dünya Düzeni'nin uluslararası plandaki Kuzey-Güney ayrımının küçük bir örneğinin DİSK'te de ortaya çıkmasıydı.

DİSK'in bugünkü ayrışmalarını, ittifaklarını ve ideolojik motiflerini belirleyen bu gerçeğin, ismi 'Devrimci' diye başlayan bir sendikal yapıda ne kadar yaşayacağı ve hangi yöne evrileceği DİSK'in bugün önünde yeralan örgütlenme ve mücadele sorunları içinde ortaya çıkacak gibi görünüyor. Yani DİSK'in, işçi sınıfı ve emekçiler için bir umut haline ne ölçüde geleceği önümüzdeki dönem içinde, bizzat işçi sınıfının tavrıyla ve DİSK içindeki tarafların işçilerin örgütlenmesindeki rolleriyle belirlenecek.

(*)İmzası bulunan 7 sendikanın dışında, broşürde ifade edilen görüş ve önerilere katıladıklarını söyleyen ama şimdilik imza atmamayı tercih eden başka sendika yöneticileri de vardı. Bu sendikacıların kimileri, şu anda DİSK yöneticileriyle karşı karşıya gelmeyi taktik olarak doğru bulmadıklarını belirtiyorlardı. Kimileri ise, broşürün içeriğine katıldıklarını ve hatta imza atabileceklerini ama böyle bir çıkışın grupçu bir davranış olduğunu ileri sürerek özünde mücadele yerine uzlaşmaya denk düşen tercihlerini gizlemeye çalışıyorlardı.

1978'den 1992'ye

Bunun için öznel tasarruflarımızı, sadece karşılaştıracağımız bölümlerle sınırlayarak, iki ayrı belgenin, 1978 Ören ve 1992 Ören Toplantısı Kararları'nın kimi yönlerini aktarıyoruz:

1978
"Üretimin toplumsal niteliğine rağmen üretim araçlarının özel kapitalist mülkiyette bulunması kapitalizmin temel çelişkisidir ve bu çelişki işçi sınıfı ile kapitalist sınıf arasındaki uzlaşmaz sınıf karşıtlığında yansır."
"Sınıf uzlaşmacısı sendikacılık ile sınıf sendikacılığı çizgileri arasındaki ilkesel ayrılıkları bulandırmak amacıyla getirilen, gerçekte kapitalizmin sonunun kaçınılmazlığını reddeden ve kapitalizmin bazı reformlarla ayakta kalabileceğini ve bu nedenle sömürenler ile sömürülenler arasında uzlaşma olabileceğini savunan Sosyal Demokrat Sendikacılık adı altında işçi sınıfının mücadelesinde egemen sınıflara yaradığı açık seçik kanıtlanan sözde yeni bir yaklaşım."
1992
"...atılması gereken ilk adım toplumumuzun farklı sınıf ve kesimler arasındaki çıkar ayrılıklarını siyasal toplumsal akımlar arasındaki görüş farklılıklarını ve bunların doğurduğu mücadele ortamını tanıyan (....) bir yurttaşlık hukukunu kabul eden bir Anayasanın gündeme getirilmesidir."

***

1978
"DİSK, SOSYALİZM İÇİN MÜCADELE EDER
İşçi sınıfının kapitalist toplumda yürütmüş olduğu mücadelede temel amacı, sömürüsüz bir topluma, sosyalizme ulaşmaktır. Bu ise işçi sınıfının müttefikleriyle birlikte iktidarı alıp, üretim araçlarını toplumsal mülkiyete geçirmesiyle gerçekleşir."
1992
"...sanayi devrimiyle üretim aracına egemen olmaktan uzaklaştırılıp ona tabi, onun uzantısı bir konuma indirgenmiş insan, çağdaş bilimsel teknolojik gelişmenin sunduğu potansiyel imkanlarla, üretim aracına kölece tabi olmaktan kurtulduğu gibi, ona çok daha yetkin bir konumda egemen olabilme imkanına sahip olabilir hale gelmiştir."
"...sonuçta bu durum ve koşulları işçi sınıfının amaçları doğrultusunda, anti-kapitalist yönde değiştirmeye yönelik bir örgütlenme ve mücadele perspektifi geliştirmelidir. Bir yandan mevcut düzen ve işleyişi kendi talep ve ihtiyaçları yönünde zorlayarak 'düzenin kuralları' içinde mücadelelerini sürdürürken, öte yandan kendilerine özgü bir örgütlenmeye girişerek bu yeni çok boyutlu emek türünü bizzat edinip uygulayabilmenin denemelerini yaptıkları bir platform, bir kurumsal zemin oluşturmaya yönelmelidirler."

***

1992
"Ne mahkeme sürecinde ne de sonrasında üyeler Konfederasyonumuzun mücadelesine gereken katkıda bulunmamıştır."
1978
"Bir sendikal örgütün işçilerin çıkarlarını iyi savunabilmesi, üyelerin söz ve karar sahibi olma hakkını kullanmasına ve mücadeleye aktif olarak katılmasına bağlıdır. Zaten işçi sınıfının bilinçli katılımının sağlanamadığı mücadelelerin başarıya ulaşma şansı yoktur."

***

1992
"Sendikal faaliyetten alıkonduğumuz 12 yıl boyunca sendikacılık hareketine damgasını vuran TÜRK-İŞ, klasik ücret sendikacılığı anlayışının dışına çıkamamış, zaman zaman kendisini aşan bazı eylemlere rağmen, sessiz ve uzlaşmacı çizgisi nedeniyle, sadece işçilerin değil, tüm toplumun sendikacılığa güveninin sarsılmasına neden olmuştur." (s.3)
1992
"Kaldı ki...1980 öncesinde DİSK'in savunduğu ekonomik- demokratik hak ve talepler, 1980 sonrasının siyasal-ekonomik olay ve gelişmelerinin zorlamasıyla günümüzün öteki konfederasyonlarınca da tümüyle savunulur olmuştur." (s.12)
HERŞEY BU KADAR ESASTAN DEĞİŞTİ Mİ ACABA?

Kamu Sözleşmeleri

Kamu işçilerinin tıkanan toplu iş sözleşmeleri grev aşamasına geldi. Demirel'e takılan toplu sözleşmelerin akıbeti, hükümetin TİGEM grevindeki tutumuyla ipuçlarını veriyor. Her gün yaşanan enflasyonu kağıt üzerinde düşürdüğünü söyleyen iktidar, sendikacıları ikna edebilir. Ama artık hem sendikacıların hem de hükümetin hesaba katmak zorunda olduğu önemli bir unsur var: İşçiler. İktidar, üç sıfırlara dayanan enflasyonun bir anda düşüşündeki kerameti açıklamada kem-küm ederken "başarı"sını koro halinde halka dikte etme çabasında. İktidarın önünde duran iki önemli sorunun tam gündeme girdiği bir dönemde, ortalığı kasıp kavuran "düşen enflasyon" propagandasının ortaya konulması asıl hedefi belirliyor. Bir taraftan kamu emekçilerinin, diğer taraftan kamu çalışanlarının istemlerini halkın gözünde tartışılır hale getirme çabasındaki iktidar, düşen enflasyon yaygarasının ardından önceleri utangaçça, bugünlerde haykırarak enflasyon kadar ücret artışı diyor. "Demokratik bir Türkiye"yi, "örgütlü bir toplum"u yaratma iddiasıyla iktidara gelen koalisyon, halkı "demokratikleşme programları" hazırlama söylemleri ile bir beklentiye itmeyi, etkisizleştirmeyi şimdilik başarabiliyor. Hakkını arayanlara saygılarının olduğunu, her fırsatta tekrarlayan iktidar, haklarını almak için mücadele verenlere kendi yasalarını çiğneyerek saldırıyor. Ekonomik alanda olduğu kadar siyasi alanda da ANAP'ı aratmıyor. TİGEM çalışanlarında olduğu gibi grev hakkını kullandırmıyor, kamu emekçilerinin yürüyüşünde olduğu gibi Ankara sokaklarında kafaları, çeneleri kırılıyor. Özelleştirme, taşeronlara devir gibi, işçilerin örgütsüzleştirilerek ucuz emeğin önünün açılmasının yollarının arandığı bir ortamda; "devletçi sendikaların tüm umutlarını bağladığı "iş güvencesi yasa tasarısı"nın başına gelenler, sınıf çatışmasının ne denli keskin bir mücadeleyi gerektirdiğini kanıtladı. Uzlaşma arayanların görmek özenle kaçındıkları sınıf mücadelesinde sınıfının yegane gücü yine kendisi. 12 Eylül Türk-İş'e mahkum edilen işçiler, devlet daha fazla devletçi olan Türk-İş yönetim burjuvazinin her ne biçimde olursa olsun örgütlenmelerini yok etme politikasında devletin kucağına sığınıyor. Düzenin içindeki uzantılarından başlayan, iktidar uzanan bir savaşım ancak ve ancak sınıfın örgütlerinin gücüyle olacak

Tarım-İş Grevi'ne Hükümet Darbesi

● *Siyasi iktidar tarafından görmezlikten gelinen tarım emekçilerinin sorunu karşısında alınan tavır, aslında özgür çalışma yaşamı, özgür toplu pazarlık hakkı ve grev hakkına indirilmiş siyasi bir darbedir.*

(İşçilerin Sesi-Ankara) "Bağımsız yargı, siyasi baskıya mağlup olmuştur."

Tarım işletmelerine bağlı 38 işyerindeki 10.600 işçi ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü merkez taşra teşkilatı işyerlerindeki 15 bin işçi adına Tarım-İş'le TÜHİS arasında süren TİS görüşmelerinin tıkanması ve 1 Haziran'da başlamak üzere grev kararı alınmasına karşın TİGEM'e bağlı işyerlerinde grev yapılamadı. Çünkü Bakanlar Kurulu grevi 60 gün süreyle erteleyerek "özgür ve demokratik" bir tis sürecini fiilen sona erdirdi.

Diğer emekçi kesimlerden sürekli olarak ayrı tutulan ve 1475 sayılı işkolunun bile kapsamına alınmayan tarım emekçileri ve tarım işletmeleri tamamen gözden çıkarılmış durumda. Tarım emekçisi diye hor görülen 26.500 işçi adeta ayrı bir dünyada yaşıyor. Uygulanan ekonomi politikalarının sonucu olarak ise tarım ve tarım işçilerinin sorunları sürekli artıyor. Yıllardır zarar ettiği söylenen tarım işletmelerini satmayı hedefleyen devlet, işletmeleri ve işçileri sonu belli olmayan bir yola sürüklüyor. Ayda 700-800 bin lira ücret alan tarım işçilerine reva görülen ücret artışı 2 yıllığına sadece yüzde 50.

28 Mayıs 1992 gecesi "sağlık ve güvenlik" gerekçeleriyle TİGEM'e bağlı işyerlerindeki grevin 60 gün süreyle ertelenmesi üzerine yapılan itiraz sonucu Danıştay 10. Dairesi, Bakanlar Kurulu kararı hakkında yürütmeyi durdurarak, kararın gerekçelerinin yetersiz olduğunu ifade etti.

26 Haziran günü yeniden greve başlayan TİGEM işçileri oldukça yıpranmış ve stresli ancak coşkulu bir biçimde grevi başlattılar. Şevket Yılmaz, Şemsi Denizer, Orhan Balta ve Türk-İş'e bağlı diğer sendika yöneticilerinin gelmesinden sonra başlatılan grevde yapılan konuşmalarda tarım işçisinin haklılığı dile getirildi. Grev ve grev ertelemesi konusunda sessiz kalan Türk-İş yönetimini protesto eden işçiler, törenden sonra başlattıkları yürüyüşün önüne Şevket Yılmaz'ı zorla getirerek yürüttüler. Atatürk Orman Çiftliği içinde 1 km. yürüyen işçiler "Grev Hakkımız Söke Söke Alırız", "Soğan Ekmek de Olsa Aşımız, Sonuna Kadar Dik Kalacak Başımız", "İşçi Memur Elele Genel Greve" sloganları attılar.

Grevin başladığı gün toplanan Danıştay Üst Kurulu (4.ve 5. daireler) Bakanlığın temyiz ettiği yürütmeyi durdurma kararını ortadan kaldırdı. Türkiye'de ilk defa Danıştay'ın bir üst mahkemesi grev ertelemesi kararı vermiş oldu. Hem de demokrasi, insan hakları, özgür çalışma nutukları arasında.

Danıştay'ın aldığı karar sonucu işçiler ve sendika yöneticileri şaşkın bir durumdalar. Türk-İş yönetimi ise duyarsız tavrı ve 20 Ekim'den bugüne kadar ağzından düşürmediği "Sizi desteklemeye devam edeceğiz" nakaratlarıyla efendilerine saygıda kusur etmek istemiyor.

Siyasi iktidar tarafından görmezlikten gelinen tarım emekçilerinin sorunu karşısında alınan tavır, aslında özgür çalışma yaşamı, özgür toplu pazarlık hakkı ve grev hakkına indirilmiş siyasi bir darbedir. Bu sorun sadece tarım işçilerinin sorunu olmaktan çıkmıştır. Tüm çalışanların sorunu haline gelmiştir.

Bütün emekçi kesimlerle ortak bir dayanışma yürütmek, işyerlerinde çalışan işçilere gerçekleri anlatmak, tarım emekçilerinin hangi koşullarda yaşama savaşı verdiklerini herkese duyurmak bugün daha da acil bir görev. Sadece diğer işyerlerinde çalışan işçilere değil, mahalledeki bakkala, esnafa, halka sorunları anlatmak, birlikte çözümler üretmek yapılacak en önemli işler arasında.

Aksi taktirde sendika yöneticilerinin attıkları birkaç sert nutukla sorunun ortadan kalkmayacağı açık bir gerçek.

Bakanlar Kurulu ve Danıştay'ın grev erteleme kararı siyasi bir karardır. "demokrat" olduklarını söyleyenlerin ne denli demokrasi düşmanı olduklarının bir göstergesidir. Şimdi demokrasiyi savunmak ve diğer sınıf kardeşleriyle birlikte demokratik haklara sahip çıkmak tarım işçileri için kaçınılmaz bir görev durumundadır.

Gazetemiz baskıya hazırlanırken TİGEM sözleşmesi imzalandı. 14 ay için imzalanan sözleşmeye göre işçilere ilk 7 ay için yüzde 80 artı 300 bin lira, ikinci 7 ay içinse yüzde 30 zam verilecek. Yaşanan süreçte koalisyon hükümetinin işçilere dönük yüzünü teşhir etmesi açısından iki kez ertelenen TİGEM grevi haberini değiştirmeden yayınlıyoruz.

Çözümsüz İşçi Kurultayı

Çeşitli sendika yöneticileri ve temsilcilerin katıldığı 2. İşçi Kurultayı hafta sonunda İstanbul'da toplandı.

İki gün süren ve 300 civarında işçi önderinin örgütlediği işçi kurultayında çeşitli kararlar alındı.

Kurultayın ana hedefi Türk-iş'te bir Devrimci İşçi Seçeneği yaratmak ve tüm üye sendikalarda yönetime talip olmak.

Hazırlık komitesinin sunduğu ve kurultayda kabul edilen programlarda bu durum şöyle tespit ediliyor: "Türk-iş'i değiştirecek dinamik, Türk-İş tabanında oluşmuştur" "Devrimci İşçi Seçeneği"nin Türk-İş'te gerçekleştireceği yönetim, siyasal iktidarın her ekonomik program ve kararının karşısında bir emekçi programı ve seçeneğiyle çıkacaktır."

Kurultaya sunulan ve tartışılarak kabul edilen; "Türk-İş'te Devrimci İşçi Seçeneği Program önerisi", (Kurultayda yine SP'lilerin önerisiyle 'devrimci sözü tepki çeker' denilerek, 'Türk-İş'te işçi seçeneği' olarak değiştirildi) "iş güvencesi yasa taslağıyla ilgili eleştiri ve öneriler", "yeni bir sendika yeni bir toplu sözleşme ve grev yasası", "alternatif sendika tüzüğü için öneriler" çeşitli olumluluklar taşıyor. Türk-İş'in mevcut yapısı, sendika içi demokrasi, tabanın söz ve karar sahibi olabilmesi konularında olumlu bir çok öneri getirmiş. Örneğin, "işçi sendikaları, işsiz kitlelerin sorunlarıyla da ilgilenmek ve ortak eylem zemini yaratmak ve geliştirmek durumundadır" tespiti yapılmış. "Kadınlar sendika yönetimine" tespiti yapılmış.

"Sendika içi demokrasinin güvencelerinden biri, profesyonel yöneticilerin işçi ile aynı kaderi ve yaşam standartlarını paylaşmasıdır", "işyeri meclisi sendikanın temel örgütüdür. İşyerinde çalışan sendika üyesi işçiler işyeri meclisinin üyeleridir", "baştemsilci ve temsilciler, atama yoluyla değil bu meclislerde seçilecek ve işyeri komitesini oluşturacaklardır. İşyeri meclisi istediği zaman bunları değiştirebilecektir" gibi tespitler yapılmış. Ancak bütün bu olumluluklara rağmen; gerek kurultayı organize eden siyasal yaklaşımın gerekse de katılanların dikkatinden kaçan ve hem program önerilerinde hem de tartışmalar sırasında kendini belli eden temel bir eksiklik var.

Bu genel duruştaki yanlışlıktır. 70 yıllık işçi iktidarlarının bir anda ve kağıttan şatolar gibi birbiri ardınca yıkılmasını dikkate almamaktadır bu duruş. Sanki hiçbir şey olmamış gibi davranmakta, "yıkılan sosyalizm değildi, biz zaten söylemiştik" diye avunmaktadır. Bu duruş değiştirilmeden ne Türk-İş'te ne de genel olarak işçi hareketinde Devrimci İşçi Seçeneği gerçekleştirilemez.

Kurulduğu günden beri Türk-İş'in başına çöreklenen ve bugün de orda olan ekipler, orda olmalarını bir ideolojiye borçludurlar. Bu ideolojiyi bir silah gibi kullanıp her dönem iktidarlarını kullanmışlardır. Bu burjuvazinin ideolojisidir.

"Vatanın ve milletin yüce çıkarları için işçiler de paylarına düşen fedakarlıkları yapacaklardır" diyerek "12 Eylül hükümetlerine bakan vererek" yaptıkları her türlü rezilliği işçilerin gözünde meşru kılabilmişlerdir.

Çünkü aynı ideoloji ve söylem sınıfın geniş kesimlerinde de egemen düşünüş biçimidir.

Bu egemen düşünüş biçimine '6 Anayasasının sağladığı kısmi aralıklarda yararlanarak alternatif üretilmiş, ve sınıf içinde ete kemiğe büründürülmüştü. DİSK bunun ürünüydü.

Bu nedenle 60'lı yılların sonu ve 70' yıllar sınıfın ve toplumun geniş kesimlerinin kendisi için politik yapabildiği mücadele yılları old İnsanların ve işçilerin uğrunda ölebilece bir sosyalizm projesi ve bürokratik ya revizyonist olduğunu söylesek kapitalizme alternatif bir sosyalist siste vardı. Ama bu sistem çöktü.

Ortaya çıkan pislikten ve bu ülkelerde insanların birbirini boğazlamasından ülkede yaşayan birinin etkilenmeme mümkün değildi.

Dahası medya 9 kanalı ve günlük basınıyla bu konuyu hergün insanlar kafasına alabildiğine çarpıtar yansıtmakta, bunun sosyalizmin sonuçla olduğunu söylemekted.

Üstelik Karadeniz kıyılarında İstanbul'da bu ülkelerden gelen binler turistin ortaya çıkardığı görüntüler büt bu söylenenleri pekiştirmekted.

Sosyalizm bir ideolojik alternatif olar inandırıcılığını yitirmiş durumdadır. Baş aydınlar, öğrenciler, işçiler olmak üze tüm toplumsal kesimlerde; işçi sınıfı tarihsel yetenekleri dönüştürücü-değiştirici özellikl konusunda ciddi kuşkular bulunmakta. Bu kuşkular dağıtılmadan; ne kapitalizm işbirliği içinde ilerleme ne de kapitalizm asla yenilemeyeceği, insan doğasına uygun yaşam tarzı olduğu teorile yerlebir edilemez.

Bunun da yolu sosyalizm projesin inandırıcı olabilmesinden geçiyo. İnandırıcı olabilmek; 70 yıllık sosyaliz deneyiminin, devrimci bir eleştirisi yapmayı gerektiriyor. Medya bizle topluma "'hayal tacirleri' olara sunmaktadır. Ve kimse de hayalimi satın almak istemiyor". Ne öğrenciler, n işçiler, ne de emekçile.

Onun için, bir zamanlar 500.000 insan yaptığımız 1 Mayıs mitinglerini şimd ancak 6-7 bin insanla yapabiliyoru. Bu durumu Doğu Perinçek'in yaptığı gib işçi sınıfı üzerine hamisane nutukla atarak aşamayız. Toplumun ve sınıfı karşısında ideolojik alternatif olma gerekiyor. Bu da ideolojik mücadeleyi e öne koymayı gerektirmektedir. Bunu pratik gerekliliklerini yerine getirmey gerektirmektedir. Ancak o zama Türk-İş'te devrimci bir işçi seçeneğ yaratabiliriz.

Sınıf oradan geçecektir. Bu yeteneği vardır.

Hava-İş'te Kriz!

● *Hava-İş'i içinden düştüğü krizden kurtaracak olan sık sık yapılan genel kurullar değil, sınıf ve kitle sendikası anlayışının, işyerlerinden başlayarak adım adım örülmesidir. Bu görev, büyük ölçüde işyerlerindeki demokrat ve öncü işçilerin omuzlarındadır.*

Bu yıl kamu sektöründe yapılacak toplu sözleşme mücadelesi çetin geçeceğe benziyor. Hükümetin toplu sözleşme politikasının ipuçlarını tarım işkolunda ve belediye işkolunda gelişen olaylarda görmek mümkün. Gazetelerdeki yorumlara göre, DYP-SHP hükümeti, ANAP'ın bile cesaret edemeyeceği bir karar aldı ve TİGEM Grevini üstüste erteledi. Bu karar, ANAP'ın lastik ve süt grevlerini erteleme kararından daha inandırıcı hiçbir gerekçeye dayanmıyor. Belediye işkolunda grev yaşanırsa, hükümetin buna da sert bir tepkiyle karşılık vereceği şimdiden görülebiliyor. Maden işkolunda başlayan toplusözleşme görüşmelerinin akıbeti ise, şimdilik bilinmiyor.

Kısaca sendikal mücadele açısından ANAP hükümeti koşullarından farksız, zorlu bir döneme giriyoruz. Bu dönemde Hava-İş sendikası ile THY ve HAVAŞ işverenleri arasında Ekim'de başlayacak toplu sözleşme mücadelesi ayrı birönem taşıyor. Birincisi geçen toplu sözleşme bir grevle sonuçlandı ve grev, taşıdığı öneme karşın örgütlenmedeki zaaflar nedeniyle istenen başarının elde edilmesinde yeterli olamadı. İkincisi, grevin ardından 800 işçi işten atıldı. Ama atılma sorununa karşı hedefi ve araçları net, tutarlı bir mücadele yürütülemedi. İşten atılanların kaderi, seçim meydanlarında verilen sözlere bağlandı ve işçiler, aylar süren uzun ve çaresiz bir bekleyişin içine sokuldu. Üçüncüsü, Hava-İş'te bir erken genel kurul yaşandı. Eski yönetimin kendi içinde bölünmesi sonucu, yapılan genel kurulda, Atilay Ayçin ve ekibi seçimi kazandı.

Atilay Ayçin'in yeniden genel başkan seçilmesi, sorunları kökten çözen bir olay değildi. Çünkü, geçen sürede sendika ile işçiler arasında gittikçe beliren bir kopukluk meydana gelmişti. Yeni yönetimin bu kopukluğu ortadan kaldıracak ve sendikal demokrasiyi yaşatacak politikalar üretmesi zorunluydu.

Yeni Hava-İş yönetimi, sınıf ve kitle sendikası anlayışı savunusuyla yola çıktı. Atilay Ayçin, Türk-İş başkanlar kurulundaki tavırlarıyla, çeşitli platformlarda savunduğu görüşleriyle bu anlayışı dile getirdi.

Ancak, Hava-İş yönetiminin genel kuruldan bu yana, kendisi için yaşamsal olan, üyelerinin sendikal mücadelede söz ve karar sahibi olması ilkesini hayata geçirmede başarısız olduğu gözleniyor.

Bu noktada, sendikal demokrasinin temel ölçütü olan, işçilerin sendikada söz ve karar sahibi olmasının gerçekleşmemesinin sadece bir başarısızlık mı, yoksa bilinçli bir tercih mi olduğu sorusu sorulmalıdır. Çünkü Hava-İş yönetimi, savunduğunu iddia ettiği sınıf ve kitle sendikası anlayışı doğrultusunda hareket etmiyor. Üyelerine ve kamuoyuna bugünlerde ilettiği görüşleri ve yaptıkları, Hava-İş'in giderek sınıf ve kitle sendikası anlayışından uzaklaştığını ve Türk-İş'in bürokratik sendikal anlayışına yaklaştığını gösteriyor.

Hava-İş yönetimi, toplu sözleşme politikasını belirlemek üzere topladığı, genişletilmiş başkanlar kurulu toplantısından sonra, yayınladığı Hava-İş özel sayısında, bürokratik sendikal görüşler savunuyor. Geçen toplu sözleşmede doğru savunulan ama yanlış ve eksik uygulanan toplu sözleşme komitelerinin bu dönem oluşturulmayacağı söyleniyor. Bunun yerine "işyerlerinde yapılan üye toplantılarında tespit edilen talepler, temsilcilerimizin ve şubelerimizin TİS'e ilişkin görüş ve önerileri genel merkezde değerlendirildikten sonra, ana tüzüğümüzde yeralan başkanlar kurulumuzun görüş ve önerilerine sunulacaktır. Daha sonra oluşacak talep ve görüşler, genişletilmiş başkanlar kurulunda değerlendirilerek, TİP taslağımız hazırlanacaktır. Hazırlanan TİP taslağımız, genişletilmiş temsilciler kurulumuzun görüş ve önerilerine sunulduktan sonra, toplu iş sözleşmesi teklif taslaklarımız hazırlanarak, aynı anda ilgili işverenlere verilecek ve üyelerimize dağıtılacaktır" deniyor. Bu işleyiş herhangi bir sarı-bürokratik Türk-İş sendikasının toplu sözleşme sürecinden farklı bir yön taşımıyor. Bu işleyişte, işçiler tümüyle devre dışı bırakılıyor, toplu sözleşmenin kaderi, merkezi-bürokratik bir karar mekanizmasına terkediliyor. Bu işleyişin en can alıcı noktası, toplu sözleşme taslaklarının aynı anda işverene ve üyelere dağıtılacak oluşudur. Buna göre işçiler, işyeri örgütlülükleriyle, taslakların hazırlanması sürecine katılmadıkları gibi, merkezden hazırlanan taslağın son biçimini tartışmaktan bile alıkonuluyor. Bu görüşleri ile Hava-İş yönetimi, sendikal demokrasiyi iğdiş eden ve sınıf-kitle sendikası anlayışından tamamen kopan bir tavır sergiliyor.

Packard'ta Modern Kölelik

MEKTUP... MEKTUP... MEKTUP

Packard Elektrik'te her geçen gün çalışma şartları biraz daha ağırlaşıyor Yoğun çatışma temposu, katı kurallar, psikolojik baskı, vardiya sisteminin getirdiği ruhsal bezginlik ise işçilerde sorunlara karşı bir duyarsızlık yaratıyor.

Bant sistemiyle çalışıyoruz. Yirmisekizer kişilik gruplar halinde, bantlara ayrılmış durumdayız. Her grubun başında bir formen duruyor. Formenlerin görevleri üretimin aksamaması için ellerinden geleni yapmak. "Yeni Sistem" adı altında üretimi artırmak hedefleri, hiç tepkisiz kabullenildi. Her bantta elemanlar, istasyonlara ayrılmış ve her istasyonun işi farklı. Yeni Sistem altında işbölümleri dağıtılarak üretim yüzde 10 artırıldı. Bunu da çocuk kandırır gibi, birinin işinden biraz alıp bir diğerine vererek basit bir şekilde, yorulmadan hallettiler. Bu da işçiler için yeni stresler, yeni alınteri demek. Bunun yanında formenlere uygulattıkları psikolojik baskı, küçük bir yakınmada çıkış kapısının gösterilmesi, işsizlik korkusu her geçen gün işçileri biraz daha pasifleştirmekte, gerileştirmekte.

Tepkisizlik, sorunlara duyarsızlık, öylesine sarmış ki hepimizi. Genel olarak lise mezunu işçiler. Sözüm ona kültür olarak biraz üst bir seviye. Ama saat ücretimizin fazlalığı, müzikle çalışma, son derece gelişmiş teknoloji ve başka bir takım işyerini cazipleştirme politikalarıyla yönetim işçileri öylesine güzel kontrolünde tutuyor ki! Sanki şikayet etmek bir nankörlük olacak.

Bir de birkaç ay önce çıkarttıkları yeni cezalandırma yöntemi tuz biber oldu. Hatalı bir üründe, hatayı yapan eleman, önce mühendislerin araştırması sonucu hatalı bulunursa, turuncu önlük giydirilerek eğitime alınacak. (Hatalara göre, önlük renkleri farklı ve yeni başlayan elemanlara eğitim süresince turuncu önlük, üretime geçtiklerinde beyaz önlük giydiriliyor). Neyse ki bu yalnızca bir korkutma politikası olsa gerek ki, hala denemediler. Bu aşağılama, yıldırma, pasifleştirme ile işçilerden birer makina yaratma tekniklerini her geçen gün geliştirmekteler.

Hasta olmak bir kusur, bir hata adeta. Viziteye çıkıp bir hastane doktoruna muayene olmak için zorlu bir uğraş vermek gerekiyor. Önce gerçekten hasta olduğuna formenin ikna olması, sonra da doktorluk alanında gerçekten yetersiz olan işyeri doktorunu aşmak gerekiyor. Ki doktor, çoğu zaman rahatsızlıklarımızı "psikolojik" diyerek geçiştiriyor. Hazırda psikoloğu da var zaten fabrikanın. Ama rahatsızlıklar genel olarak ortopedik oluyor. Bantın gerektiğinden hızlı dönmesi, 7.5 saat ayakta çalışma, artı vardiya sonucu kollar, bacaklar şişişor. Varis olmak kesin bir ihtimal. Tüberküloz olanlar da çoğunlukta. Bunun sebebi de stres olsa gerek.

Performans değerlendirmesi adı altında çıkardıkları akıllıca sistemle de, işçiler arasında rekabet duygusu yaratıp, dayanışmayı önleyerek, örgütlenmeye şans bırakmayarak hedeflerine ulaştılar. Performans değerlendirmesinde formenler kendi bantlarındaki elemanların insan ilişkilerine, iyi bir işçi olup olmadığına puan veriyorlar. Tabii toplu çıkarmalarda da bu değerlendirmeler kullanılacak.

Yoğun çalışma temposu içerisindeki işçilerin genel ihtiyaçları artık on dakikalık çay saatlerinde giderilir oldu.

Bütün bu sorunlara yüzde yüz işçilerden daha duyarsız kalan insan da Türk Metal sendikası temsilcisi. Zamanını genellikle geziler, eğlenceler düzenlemeye ayırıyor. Herhangi bir sorunla gidildiğinde işveren yanlısı bir tutum içinde, hiç sakınmadan. Tepki gelmediğinden bu konuda çok rahat. Neyse ki sosyal faaliyetler konusunda biraz renkli fikirler üretip öneriler götüren insanlar var da bir iş yapmış gibi gözüküyor. Zaten sendika konusunda ne kadar bilgisiz, ilgisiz olduğu açıkça görülüyor. Toplu sözleşme yakın. Ama bu ne temsilcinin, ne de işçilerin aklına geliyor. Sadece bir süre önce, talepler konusunda bir anket yapıldı. Ama gerek bu konuda işçilerin sendika konusunda bilgisizliği, gerek temsilcinin duyarsızlığı sonucunda anketlerle hazırlanan bu toplu sözleşme taslağından pek bir beklentim yok, kendi adıma.

Kısa bir süre sonra üçüncü yılını dolduracak olan Packard Elektrik'te sorunlar çok açık. Çözümü de öyle. Örgütlenmek... Ama nasıl?

PACKARD ELEKTRİK'TEN BİR İŞÇİ

İşçilerin DİSK'i İçin

...Dünya Sendikacılığı ...ultusunda DİSK'le hakim ...maya çalışılan uzlaşmacı ...kalar, devrimci sendikal ...yışı savunan sendikalar ...fından "Bu tutum DİSK'i ...mücadelesi zemininden ...laştırır." savıyla ...lanmaya çalışıldı. Basın-İş, ...-İş, Dev Sağlık-İş, Devrimci ...-İş, Keramik-İş, Limter-İş ve ...ilti Maden-İş imzasını ...yan "İşçilerin DİSK'i İçin" ...likli broşürde, sınıf ve kitle ...likal anlayışı ve DİSK'in ...cadele ilkelerinin bugünün ...llarında yaşatılmasına ...rlik perspektifler ve ...rikalar önerildi. Bu broşürün ...amını yayınlıyoruz.

...yamız köklü bir alt üst oluş sürecinde- ...alt-üst oluşun bir yönünü "sol"un dün- ...ndaki yenilgisi, diğer yönünü ise üre- ...nolojisinde yaşanan geniş ölçekli deği- ...şturmaktadır.

...sınıfı ve demokrasi güçleri, mevzileri- ...nli bir bölümünü yitirmiştir.

...ak işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin ... üzerine kurulan "yeni düzen" toplum- ...maları sona erdirmemiştir. Ne dünya- ...e de ülkemizde tüm toplumsal sorunla- ...ığı ya da aşılma yoluna girdiği, artık ...cadelesine yer bırakmayan bir gelişme ...a ulaşıldığını söylemek mümkün de- ...ksine uluslar ve sınıflar arasındaki hi- ...ve eşitsizliğin yoğunlaştığı ve yaygın- ...ni bir döneme girilmiştir.

...sınıfının hak ve çıkarlarını savunmakla ... örgütler olarak sendikalar, kurulan ... düzen"i nasıl bir perspektifle, hangi ...raç ve yöntemlerle karşılayacaklarını ... göreviyle karşı karşıya bulunmakta- ...Değişen koşullarda sınıf mücadelesinin ...yeni biçimler, işçi sınıfı hareketinin

...ak işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin yenilgisi üzerine kurulan "yeni ...zen" toplumsal çatışmaları sona erdirmemiştir. Ne dünyada ve ne de ...mizde tüm toplumsal sorunların aşıldığı ya da aşılma yoluna girdiği, ...k sınıf mücadelesine yer bırakmayan bir gelişme aşamasına ulaşıldığını ...lemek mümkün değildir. Aksine uluslar ve sınıflar arasındaki hiyerarşi ...şitsizliğin yoğunlaştığı ve yaygınlaştığı yeni bir döneme girilmiştir.

... örgütlenmesi ve yeni sendikal pers- ...r temel sorunlarımız olmalıdır.

...BİR "YENİ DÜNYA DÜZENİ"NDE ...RUZ?

...n yayın organları, "Yeni Dünya Düze- ...nyanın tüm ülkelerini uluslararası top- ...eşit haklara sahip, demokratik usullerle ...n üyeleri olarak ele alan, insanlığın ...ilik, özgürlük, kardeşlik gibi ortak de- ...i yüceltmeyi hedefleyen bir uluslarara- ...er sistemi olarak sunuyor.

... dünya düzeninin bu tanımı yanıltıcı- ...a yanıltıcı olduğu kadar ciddi bir inandırıcılık gücü de taşımaktadır. Sözkonusu yaklaşımın inandırıcılığı, kelimenin gerçek anlamıyla "rakipsiz" oluşundan ileri gelmektedir.

Ama bundan "dünyada hiçbir şey değişmiyor" sonucu çıkarılmamalıdır. Bugün konumuz açısından iki temel değişim yaşan-...r. Bunlardan birincisi, dünyanın yeni ...bir kutuplaşmaya girmesidir; ikincisi ...nolojik gelişme ve bunun üretim süre- ...sonuçlarıdır.

... dünya düzeni "zengin kuzey", "yok- ...ey" kutuplaşması üzerinde şekillen- ... Gelişmiş ülkelerin sınai ve teknolo- ...alanındaki sıçramanın ardında azgeliş- ...lerde yaşanan geniş çaplı sanayisiz- ...operasyonları yeralmaktadır. Yeni dü- ...ncü dünya ülkelerinin ulusal sanayile- ...na uğratırken, uluslararası şirketlerin ...hedeflerince belirlenebilecek denli ba- ...statik bir yeni sınai yapılanmayı da ...e sokmaktadır.

...yandan, gelişmiş ülkelerin üçüncü dün- ...sömürü yöntemlerinin bileşiminde de- ...er yaşanmaktadır. İç pazarın genişle- ...ve böylelikle çok uluslu yatırımlardan ...karlarla gerçekleştirilen sömürü eski ...yitirirken, mali araçlarla gerçekleşti- ...sömürü öne çıkmaktadır. Üçüncü dünya ...ri bu değişime, enflasyon, vergi ve iç ...ırma gibi cebri yöntemleri ekonomile- ...başlıca unsurları haline getirerek ayak ...aktadır. Yeni düzende üçüncü dünya ...n gerçek saygınlığı, borç ödeme gü- ...başka birşey değildir. "Demokratikleş- ...nın sınırlarını da bu olgu belirlemek-

...düzende ulusal ve uluslararası kutup- ...da yeni ve daha derin biçimler kazan- ...r. Örneğin Amerikan toplumunda yo- ...lluk, işsizlik, açlık gibi üçüncü dün- ...larına has özellikler görülmeye baş- ...üçüncü dünya ülkelerinde de Amerikalı milyarderleri aratmayacak yeni zengin bir tabaka ortaya çıkmaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkeler arasında da ekonomik, siyasi entegrasyon (ya da kendi deyişleriyle küreselleşme/globalizasyon) süreciyle yeni bir kutuplaşma ve bloklaşma eğilimi birlikte yaşanmaktadır.

Kısa bir dönem öncesine kadar karşıt kamplara bölünmüş bir dünyada etkisiz moral örgütler durumunda olan ortak uluslararası forumlar (BM, AGİK vb) emperyalizmin askeri ve siyasi denetim ağının bir parçası haline gelirlerken, tekellerin mali örgütleri de (IMF, Dünya Bankası vb) dünya ekonomik düzeninin "objektif gerekleri"ni yerine getiren kurumlar olarak tanınmakta, soğuk savaşın askeri aygıtları (NATO vb) global güvenlik örgütleri konumunu kazanmakta, CIA, Mossad gibi kirli savaş uzmanı örgütler demokrasiyi güvence altına alan anti-terör örgütleri olarak "onur"landırılmaktadır. Böylece emperyalizmin egemenliği politik, ekonomik ve askeri alanda eskisine oranla çok daha güçlü ve yaygın bir kurumsal temel kazanmaktadır.

Özetle yeni dünya düzeni işçi sınıfının yenilgisi üzerinde yükselmektedir. Yeni düzenin ideolojisi, emperyalizmin ve tekelci sermayenin kazanımlarının pekiştirilerek kalıcılaştırılmasını hedeflemektedir. Yeni düzen emekçi sınıfların, ezilen ulusların toplumsal ve uluslararası konumlarında temelden bir statü değişikliği yaratmamaktadır. "En alttakiler" bugünün koşullarında, yeniden hak ve özgürlük mücadelelerine yönelirlerken kendi siyasal ve toplumsal kimliklerini de yeniden kurmaktadırlar.

Teknolojik Değişim Ve Emek Süreci

Bugünkü değişim ve yeniden yapılanma sürecinde teknolojik değişim etkin bir yer tutuyor. Ancak tıpkı yeni dünya düzeninin ideolojik yüceltilişi gibi teknolojik değişimin sonuçları hakkında da yaygın ve yanıltıcı bir propaganda yapılıyor.

Bu propagandanın tek bir temel önermesini tartışmaya değer görüyoruz:Bu "bilimsel ve teknolojik devrimle birlikte, üretimin tabi bir vidası rolündeki niteliksiz emek sahibi geleneksel işçinin yerini bilimsel teknik niteliği yüksek, üretken ve yaratıcı, tabi kılınması kolay olmayan yeni bir işçinin aldığı" tezidir.

Bir başka deyişle bu teze göre "kapitalizm, vasıflı emeği öne çıkararak işçilere üretim sürecini denetlemelerinin olanağını sunmaktadır".

Bu yaklaşım bilimsel olarak yanlıştır:

Birincisi, bilimsel ve teknolojik süreç bağımsız ve nötr bir olgu değildir. Teknoloji üretim tarzının işleyişi tarafından belirlenen, üretim ilişkilerinin dönemsel özelliklerince etkilenen ve sonuçta emek-sermaye çelişkisine bağımlı olarak gelişen bir olgudur.

● Bilimsel ve teknolojik süreç bağımsız ve nötr bir olgu değildir. Teknoloji üretim tarzının işleyişi tarafından belirlenen, üretim ilişkilerinin dönemsel özelliklerince etkilenen ve sonuçta emek-sermaye çelişkisine bağımlı olarak gelişen bir olgudur. Kuşkusuz yeni teknolojiler, mutlak bir biçimde "işçi düşmanı canavarlar" değildir. Yeni teknolojinin sunduğu olanaklar işçilerin sınıfsal ve politik olarak güçlenmelerinin aracı da olabilir. Ancak bu sonucu ortaya çıkaracak olan teknolojinin kendisi değil sınıf mücadelesinin seyridir.

İkincisi kapitalizmde teknolojik değişimi güdüleyen belli başlı etmenler, rekabet dürtüsüyle maliyeti düşürme ve karı azamileştirme ihtiyacı ile sermayenin vasıflı emeğe bağımlılığını en aza indirgeme çabasıdır.

Kuşkusuz yeni teknolojiler, mutlak bir biçimde "işçi düşmanı canavarlar" değildir. Yeni teknolojinin sunduğu olanaklar işçilerin sınıfsal ve politik olarak güçlenmelerinin aracı da olabilir. Ancak bu sonucu ortaya çıkaracak olan teknolojinin kendisi değil sınıf mücadelesinin seyridir.

1970'lerden sonra gelişmiş kapitalist ülkelerde hızlı ve köklü bir teknolojik değişimin yaşanmaya başlandığı doğrudur. Emeğin sömürüsünü yeni yöntemlerle derinleştirmek ve ücretli emek-sermaye ilişkisini yaygınlaştırabilmek amacıyla karlılığı azalan sektörleri azgelişmiş ülkelere aktarmak, yeni karlı sektörlere ve teknolojilere yatırım yapmak ihtiyacı bu değişimin başlıcı güdüleyicileri olmuştur. Sonuçta bu ülkelerde üretimin yeni teknolojik temeli, üretimde kol emeğinin ağırlığını azaltırken kafa emeğinin ağırlığını artırmıştır.

Ancak bu değişim, emeğin "vasıflılaşması" ve artı-değer sömürüsünü öngören üretim alanlarının daralması sonucunu vermemektedir.

Örneğin mikro elektronik alanındaki gelişmeler bir yandan meta üretiminin yeni alanlarının ortaya çıkmasını sağlar, hizmetler alanının meta üretimi alanı olarak örgütlenmesi yönünde güçlü bir eğilim yaratırken, diğer yandan ticari işlemlerin olağanüstü ölçülerde hızlanmasına yolaçarak dünya ticari piyasasında ciddi bir genişlemeye yolaçmakta, sermayeye ulusal sınırları aşma yönünde güçlü bir itilim kazandırmaktadır. Sermayenin hareket özgürlüğündeki gelişme ulusal çapta örgütlenmiş işçi hareketinin gücünü sınırlamakta, sermayenin dünyanın değişik yerlerindeki emek kütlelerini birbirine karşı kullanabilme olanağını artırmaktadır. Tele komünikasyon uyduları, fiber optik kablolar, çok işlevli bilgisayarlar yani mikro elektroniğin son harikaları emekçilerin ellerinin altındaki üretim olanaklarını ifade etmemektedir. Bütün bu araçlar bizzat sermayenin üretim inisiyatifini örgütlemekte kullanılmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde emek süreçleri kafa ve kol emeği ayrımına göre tasnif edilebilir olmaktan çıkmaktadır. Ama bu gelişme "vasıflı emek"in üretim sürecindeki ağırlığının artması anlamına gelmemektedir. çünkü vasıflı emek özel emektir; vasıflılık ise özel emek sahibinin üretim süreci ve ürün üzerinde egemen olması demektir. Oysa yeni teknolojilerle eskiden kafa emeği olarak nitelenen emek alanındaki işler bile sıkı sıkıya tanımlanarak departmanlara ayrılmakta ve vasıfsızlaştırılmaktadır. Sözkonusu çalışma alanları zihinsel emeğin neredeyse kas gücü gibi denetlendiği bir üretim süreci olarak örgütlenmektedir.

Üretimin bilgi yoğun aşamalarının gelişmiş ülkelerde gerçekleştirilmesi dünyada yeni bir uluslararası işbölümüne işaret etmektedir. "Esnek uzmanlaşma" olarak adlandırılan bu işbölümü aslında fabrika içi ayrıntılı işbölümünün bu kez dünya çapında bir olgu haline gelmesidir. Bir başka deyişle dünya bir fabrikaya dönüşmektedir. Bilgi ve teknoloji yoğun aşamalar gelişmiş ülkelerde gerçekleştirilirken, daha geri teknolojili ve emek yoğun aşamalar bağımlı azgelişmiş ülkelere bırakılmıştır.

Kısacası teknolojik değişim emek sürecindeki "temel ilişkileri" değiştirmiyor. Emeğin vasıfsızlaşması ve ayrıntılı işbölümü, yani kapitalizmin temel özelliği olan yabancılaşma yaygınlaşarak ve derinleşerek sürüyor, emek-sermaye çelişkisi daha geniş bir alana yayılıyor, gitükçe daha büyük emek kütleleri kapitalist sömürünün içine çekiliyor.

Hızlı teknolojik değişimin diğer sonuçları kısaca şöyle özetlenebilir:

Birincisi ülkeler arasındaki eşitsizlik artmaktadır. Dünyanın büyük bir bölümü teknoloji ithal etmekte ve her geçen gün yeni teknolojilere bağımlılıkları artırılarak eşitsiz gelişmenin boyutları derinleştirilmektedir.

İkincisi, dünyanın doğal dengesi hızla bozulmaktadır.

Üçüncüsü işsizlik, yalnızca azgelişmiş ülkelerde değil yeni teknolojilerle sanayi ötesi topluma geçtiği iddia edilen gelişmiş ülkelerde de yapısal bir olgu haline gelmiştir.

Dördüncüsü, işgücünün gitükçe daha büyük oranda bir bölümü standart olmayan istihdam biçimlerine tabi kılınmaktadır. Bu da işçilerin örgütlenmelerinin ve sendikalaşmalarının önünde engel oluşturmaktadır.

Beşincisi ve en önemlisi, karar alma süreçleri "politik" süreçler olmaktan çıkarılarak, "teknik" süreçler olarak, meta üretiminin konusu haline getirilmektedir. Böylece, mevcut üretim temeli, işçilerin ve toplumun diğer çalışan kesimlerinin politik etkinliğini "örgütlü katılım" olmaktan çıkarıp ve "seçim"e indirgemekte etkin bir faktör haline gelmektedir.

Teknoloji Ve İşçi Sınıfı Mücadelesi

Teknolojik değişimin işçi sınıfına sunduğu yeni olanaklar da vardır.En önemlisi teknolojik değişimle birlikte sınıf mücadelesi yeni boyutlar kazanmıştır. Yeni dönemin işçi hareketi çok daha büyük bir ilerleme potansiyelini temsil etmektedir.

a)Hizmetler alanının metalaştırılmasıyla işçi sınıfı toplumun çok daha geniş bir kesimini kapsar hale gelmiştir.

b)İşçi sınıfının safları her geçen gün bilgi birikimi yüksek unsurları içermektedir. İşçilerin okuma yazma ve dört işlemden başka birşey bilmesine gerek olmayan çalışma alanları daralırken, işçilere en modern iletişim, veri toplama ve değerlendirme yeteneğini kazandırmayı zorunlu kılan işkolları giderek artmaktadır.

c)Büyüyen ve çeşitlenen tüketim alanları işçilerin maddi ve manevi ihtiyaçlarını temel tüketim ihtiyaçlarıyla sınırlanamaz hale getirmiştir. Daha da ötesi bu durum işçilerin yeni ihtiyaçlarını sermayenin yönlendiriciliği dışında oluşturmalarının imkanlarını da hazırlamakta, kapitalizmin tüketim kültürünü, dolayısıyla üretim hedeflerinin temelden sorgulanmasının yolunu da açmaktadır.

d)Bilişim ve enformasyon, üretimi ulusal ve uluslararası düzeyde örgütleyen yeni teknolojik temeli oluşturmaktadır. Bu durum işçi sınıfı hareketinin siyasallaşması, siyasal iktidarı devralmaya ve üretim araçlarını ulusal ölçekte ve kolektif olarak mülkedinmeye yönelmesi açısından eskisine göre daha gelişkin bir maddi temelin doğmaya başlaması demektir.

Ancak bu olanakları somut ürünlere dönüştürecek olan yine sınıf mücadelesi içindeki işçi sınıfıdır. Bir başka deyişle bugün sermayenin ihtiyaçlarına yanıt verecek tarzda geliştirilen ve işçi sınıfı üzerindeki sömürüyü derinleştirip yaygınlaştıran yeni teknolojiler, bu teknolojilerin sermaye sınıfı tarafından kullanılış tarzının reddedilmesiyle işçi sınıfı için bir silah haline getirilebilir. Teknoloji sadece makina olmadığına, makinayla emeğin ve insanla insanın biraraya getiriliş tarzı da olduğuna göre yeni teknolojilerin, insanlığı özgürleştirme potansiyeli taşıyan olumlu içeriğini emeği köleleştiren olumsuz içeriğinden ayıran ve üreten-yöneten ayrımının kaldırılmasını hedefleyen bir mücadele geliştirilebilir ve geliştirilmelidir de.

Yeni koşullar sendikalara yeni görevler yüklemektedir:

1. Yeni dünya düzeninin işçi sınıfına yöneltiği yeni saldırı dalgası ve teknolojik değişimin yarattığı yıkıcı sonuçlar, işçi sınıfının bağımsız çıkarlarını içeren bir toplumsal programın yaratılmasında sendikalara aktif bir görev yüklemektedir.

2.Bir sınıf stratejisi olan yeni dünya düzeninin karşısına ortak bir sınıf stratejisiyle çıkmak sendikaların gerçek sınıf örgütü olmaya devam etmelerinin önkoşulu haline gelmiştir.

3. Sendikalar işçi sınıfının ulusal ölçekteki politik mücadelesine büyük önem vermek zorundadırlar. Geleneksel ücret sendikacılığının geçersizliğinin genel kabul gördüğü bugünün koşullarında ekonomik ve politik mücadele çok daha içiçe geçmiş durumdadır. İşçi sınıfının haklarını korumak için verilecek her türlü mücadelede düzenin sınırlarını aşma zorunluluğuyla yüzyüze gelineceği bilinmelidir.

4. Sendikalar işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadele örgütleri olmanın yanında işçi sınıfının kamuoyu önündeki en önemli kürsülerinden biri durumuna gelmiştir.

5. Sendikalar işçi sınıfı içinde ortaya çıkan heterojen yapıyı (kol ve kafa emeğinin her türünün emek-sermaye çelişkisine dahil olması) ortak bir çıkar birliği etrafında örgütleyecek yeni bir bilinç ve talepler dizisi oluşturma göreviyle karşı karşıyadır. Bu bilinç, ancak genel bir toplumsal program çerçevesinde aktarılabilir. Yayın ve diğer yollarla eğitim, özünde politik olan böylesi bir toplumsal perspektif temelinde etkili olabilir.

6. Sendikalar, geçmişte örgütleme alanlarına dahil etmedikleri her türden emeği (mühendisler, kamu çalışanları, işsizler, vb) ortak bir örgütlenmenin içine çekme göreviyle yüzyüzedir .

7. Yeni teknolojilerin yarattığı olanaklar, ücret pazarlığından günlük işleyişe dek tüm alanlarda işçileri bir sınıf olarak söz ve karar sahibi yapacak, yani onlara yönetme alışkanlığı kazandıracak bir sendikal örgütlenme ve mücadele tarzını yeni dönemin sendikalarına zorunlu bir gereksinim olarak dayatmıştır.

8. Sendikalar bu dönemde işsizliğe ve düzensiz istihdam biçimlerine karşı yürütecekleri mücadeleye özel bir önem vermek, işsizlerin ve düzensiz işlerde çalışanların örgütlenmesi için politikalar oluşturma göreviyle karşı karşıya bulunmaktadırlar.

Bütün bu görevleri yerine getirebilmek için sendikaların geleneksel kurumsal özelliklerini sorgulayan yeni bir başlangıç yapmaları gereklidir. Sendikaların yeniden örgütlenmesinin vazgeçilmez koşulu, işçilerin politikaların oluşturulmasından her türlü uygulamaya kadar her adımda söz ve karar sahibi olmaları, yani sendikal demokrasi ve bunun gerçekleşmesine olanak verecek olan işyeri komite ve konseylerinin oluşturulmasıdır. Sendikaların yeni dönemdeki meşruiyeti ve başarısının tek güvencesi işçi sınıfıyla bu biçimde bütünleşmeleridir.

Özetle sendikaların yeni dönemdeki gelişimine ışık tutacak en önemli ilke eski ama eskimemiş sınıf ve kitle sendikası anlayışıdır. Bu doğrultuda gelişmeyen bir sendikal hareket, yalnızca güvenilirliğini değil, sendikaların bugün yaşadıkları genel krizi aşma şansını da yitirecektir.

● Geleneksel sendikal yapılar krizin nedenlerini sorgulayıp işçi sınıfı mücadelesinin yolunu açacak yeni politikalar üretme çabasının uzağındadırlar. Örneğin DSF krizden çıkışı bugüne dek rakibi olarak gördüğü diğer sendikal yapılarla yakınlaşmakta bulmakta ve kendisiyle diğer konfederasyonlar arasında uzlaşamayacak hiç bir çelişkinin olmadığını söylemektedir. DEK ise bir tür "Üçüncü Dünya" sendikacılığını Avrupa sendikacılığı şemsiyesi altında birleştirmeye çalışmaktadır.

2. DÜNYADA SENDİKAL HAREKETİN KRİZİ

Dünyadaki değişimler sendikal hareketi de bir krizle karşı karşıya bırakmıştır. Uluslararası sendikal hareketin üç ana akımı Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) ve Dünya Emek Konfederasyonu (DEK) krizi öncelikle üye sayılarındaki düşüş olarak ele almaktadırlar; oysa krizin çok daha köklü nedenleri vardır. Bu krizin nedenleri, dinazorların yokolmasına yolaçan nedenlerin aynısıdır: Büyük bir vücut ile az miktarda öz ve nitelik.

Geleneksel sendikal yapılar krizin nedenlerini sorgulayıp işçi sınıfı mücadelesinin yolunu açacak yeni politikalar üretme çabasının uzağındadırlar. Örneğin DSF krizden çıkışı bugüne dek rakibi olarak gördüğü diğer sendikal yapılarla yakınlaşmakta bulmakta ve kendisiyle diğer konfederasyonlar arasında uzlaşamayacak hiç bir çelişkinin olmadığını söylemektedir. DEK ise bir tür "Üçüncü Dünya" sendikacılığını Avrupa sendikacılığı şemsiyesi altında birleştirmeye çalışmaktadır.

Oysa bunların dışında yaşanan krizi işçi sınıfı lehine radikal biçimde aşmaya yönelik sendikal hareketler de mevcuttur. ICFTU, DSF ve DEK gibi merkezlerden yapılan tek yanlı yayın, dünyanın çeşitli parçalarında yaşanan işçi sınıfı deneyimlerini anti-demokratik bir biçimde yok saymaktadır.

Sendikal Kriz ve DSF

Sendikal hareketin krizinin en çarpıcı göstergesi DSF'nin yaşadığı değişimde gözlenmektedir. İkinci Dünya Savaşının sonrasında başlayan soğuk savaş yıllarında dünya sendikal hareketi, bir tarafta başta ABD olmak üzere kapitalist sistemin her türlü desteğini arkasına alan ICFTU, diğer tarafta "sosyalist blok"un maddi desteğinden yararlanan ama kapitalist ülkelerdeki militan işçi mücadelesinden de güç alan DSF olarak ikiye ayrılmıştı.

Soğuk Savaş DSF'nin politikalarını da etkiledi. DSF soğuk savaş boyunca sosyalizmi Sovyetler Birliği ile özdeşleştirerek, işçi hareketini Sovyetler Birliği'nin savunulması tezi et-

rafında yönlendiren politikalarını kapitalist ülkelerdeki sendikalara dayattı. Örneğin, Fransa ve İtalya İşçi Konfederasyonları'nda bu politika yıllarca ısrarla savunuldu.

Bunlardan DSF'yi bir "aparat" olarak nitelendirdiğimiz sonucu çıkarılmamalıdır. DSF kapitalizme karşı işçi sınıfının uluslararası birliği ve dayanışmasının sağlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Ama dün Sovyetler Birliği'nin politikalarına eleştirel yaklaşanları suçlayıp sendikalardan atmaya kalkışan ve böylece sınıfın ulusal ve uluslararası birliğine zarar verenler de unutulmamalıdır.

Dün Sovyetler Birliği'ni alkışlayanlar bugün bu ülkelerdeki kapitalizm restorasyonunu alkışlamaktadırlar. Dün "sınıf savaşımı ve sosyalizm" diyenler, bugün yine aynı koltuklarda oturarak "uzlaşma" diyebilmektedirler. Dün "gerçek ve ileri demokrasi için mücadele ediyoruz" diyenler bugün "Yeni Dünya Düzeni"ni, istedikleri demokrasi olarak değerlendirmektedirler.

Şimdi önerilen yeni sendikal politikalar ise, geleneksel zeminlere benzer yeni bir zemini yakalayabilme çabası etrafında yoğunlaşmaktadır. Bütün değişim söylemlerine karşın geleneksel tutuculuk sürmektedir. Geleneksel sendikacılar "değişen" bir dünyada, kendi konumlarını "değişmeden" tutmanın yollarını aramaktadırlar. Bulunan yol ise sermayenin saldırısına boyun eğmekten ibarettir. Sendikalar bu saldırılar karşısında kendi kimliklerini tam anlamıyla inkar etmeyi ve "toplumsal uzlaşma", "yönetime katılma" gibi önermelerle sermayenin, işçileri üretim süreci içine dağıtılmış "bireylere indirgeme" politikalarının bir taşıyıcısı olmayı savunabilmektedirler.

Ancak bu sonuç değişen toplumsal, siyasal ve ekonomik koşulların bir ürünü değildir. Aksine değiştiği söylenen sendikalar ve onların yöneticileri, Sovyetler Birliği'ndeki politika değişiklikleri nedeniyle değişmişlerdir. 1991'de SBKP'nin resmen kapatılmasıyla, izleyicileri sosyal demokrasinin, hatta sağ görüşlerin çekim alanına girmişlerdir.

Bugüne dek sol adına, sosyalizm adına sendikacılık yapanlar ve bugün, düşüncelerini değiştirenler yine aynı koltukları işgal etmektedirler. Her an düşünce değiştirebilen bir liderlikle yola çıkılabilir mi? Önümüzde duran dev sorunların en önemlilerinden biri de budur.

Sendikal hareketin genel krizinin asıl nedeni geleneksel sendikacılık tarzının kendisidir. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde gelişmiş ülkelerdeki egemen sendikacılık tarzını, sendikaların emekle sermaye arasında bir uzlaştırıcı olabilmeleri belirliyordu. Bu ise kapitalizmin savaş sonrası dönemde girdiği ekonomik büyümeden kaynaklanmaktaydı. Böylece sermaye işçilerin örgütlenme, grev ve toplu sözleşme gibi haklarını genişletmesine izin vermekte zorlanmazken, sendikalar da geniş işçi kitlelerini barındıran, etkili ama kapitalist sistemle çatışmayan toplumsal örgütler haline dönüşmüşlerdi.

1980'lerde krizle birlikte kapitalist sisteme hakim olan "yeni-sağ" politikalar sendikalara avantaj sağlayan zemini de ortadan kaldırmıştır. İşçi sınıfına karşı tüm dünyada yoğun bir saldırının başlatılmasıyla geleneksel sendikacılık tarzı ömrünü tamamlamıştır.

Şimdi önerilen yeni sendikal politikalar ise, geleneksel zeminlere benzer yeni bir zemini yakalayabilme çabası etrafında yoğunlaşmaktadır. Bütün değişim söylemlerine karşın geleneksel tutuculuk sürmektedir. Geleneksel sendikacılar "değişen" bir dünyada, kendi konumlarını "değişmeden" tutmanın yollarını aramaktadırlar. Bulunan yol ise sermayenin saldırısına boyun eğmekten ibarettir. Sendikalar bu saldırılar karşısında kendi kimliklerini tam anlamıyla inkar etmeyi ve "toplumsal uzlaşma", "yönetime katılma" gibi önermelerle sermayenin, işçileri üretim süreci içine dağıtılmış "bireylere indirgeme" politikalarının bir taşıyıcısı olmayı savunabilmektedirler.

Toplumsal Uzlaşma ve Sendikacılık

Bu içerikteki yeni sendikal politikalara kaynaklık eden "toplumsal uzlaşma" ve"çağdaş endüstriyel ilişkiler sistemi" fikri Avrupa gözönünde bulundurulduğunda bile geçersizdir. Birincisi, emek-sermaye-devlet üçgeni farklı Avrupa ülkelerinde farklı tarihlere sahiptir. Çeşitli Avrupa ülkelerinde yeni-sağ politikalar karşısındaki tepkiler de aynı değildir. İkincisi, bugüne kadarki uzlaşma pratikleri de belli tarihsel ve toplumsal koşulların bir ürünüdür. Bu koşullar artık ortadan kalkmıştır. Belki de bütün Avrupa ülkeleri için genellenebilecek tek nokta, aralarında önemli tarihsel ve kurumsal farklılıklar barındıran 45-50 yıllık yerleşik endüstriyel ilişkiler sistemlerinin kriz içinde olduğudur. 1990'lı yıllar krizden çıkış çabalarında farklı yaklaşımlara sahne olacağa benzemektedir. Türkiye'de gündeme getirilen "yeni" sendikal çözümlerin Avrupa açısından tek bir paraleli, tuhaftır ki, İngiltere'deki "yeni-sağcı" sendikalar tarafından savunulan yaklaşımlardır.

Azgelişmiş ülkelerde yaşanan sendikal kriz ise kendi özgünlüğü içinde biçimlenmiş ve evrilmiştir. Bu ülkelerde de toplumsal sistemin işçi sınıfı üzerindeki denetiminin aracı olarak çalışan sendikalar, kriz koşullarının kurbanı olmuşlardır. Ancak gelişmiş ülkelerde sendikal krize damgasını vuran siyasal portreler Thatcher, Reagan vb iken azgelişmiş ülkelerde bunlar Pinochet, Evren vb'dir.

Uluslararası kapitalizmin İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşadığı genişleme evresi birçok azgelişmiş ülkede bağımlı bir kapitalistleşme sürecinin derinleştiği ve bu ülke işçi sınıflarının nitel ve nicel bakımdan geliştiği bir dönem olmuştur. Bu dönem aynı zamanda, özellikle Latin Amerika ülkelerinde yüzyıl başından beri önemli bir birikim oluşturan radikal işçi hareketlerinin ezildiği bir dönemdi. Varlıklarını devam ettiren sendikalar ise bürokratikleşerek hukuksal ve siyasal düzenle bütünleşmişler ve genel olarak kendilerine tanınan alanı aşamayıp, düzenin işçiler üzerindeki denetiminin bir aracı olma rolünü benimsemişlerdir. Bu bütünleşmede bu ülke tarihlerinde önemli etkinliği bulunan "geleneksel sol" önderliğin de rolü olduğu söylenmelidir.

Kısacası azgelişmiş ülkelerde ortaya çıkan genel sendikal model bağımlı ve sistemle bütünleşmiş sendikalar yaratmış ve işçi sınıfı mücadelesinin bütünü açısından önemli zaaflara yolaçmıştır. Sermayenin bu ülkelerdeki toplumsal krize çözümü olarak ortaya çıkan "askeri diktatörlükler"in saldırı politikaları ise, işçi sınıfını böylesi bir tarihsel "birikim" üzerinde yenilgiye uğratabilmiştir.

1990'lı yıllarda azgelişmiş ülkelerdeki sendikacılık hareketi iki temel gelişmeyle karşı karşıyadır. Birincisi, "sivil" hükümetler diktatörlüklerin başlattığı bütünleşme politikalarını sürdürmekte ve işçi sınıfına yönelik saldırı politikaları derinleştirilmektedirler. Öte yandan dünya çapında yaşanan ekonomik kutuplaşma eğilimi bu ülkelerde büyük ekonomik ve toplumsal yıkımlar doğurmaktadır. Bu koşullarda, emek ve sermaye arasındaki ilişkilerde "istikrar", ancak işçi sınıfının saldırılara seyirci kalması ya da mücadele araçlarından yoksun bırakılmasıyla mümkün olabilir. Egemen sınıfların dış borç sorunu, kronik enflasyon, durgunluk ve toplumsal hoşnutsuzluk gibi sorunlar karşısında tüm umutlarını uluslararası sermayeyle daha fazla bütünleşmeye bağladığı tüm azgelişmiş ülkelerde, bu saldırı politikaları "toplumsal mutabakat" istekleriyle içiçe gündeme getirilmektedir.

Ancak "toplumsal mutabakat" önerisi de istikrardan çok kriz üretmektedir. İşçiler açısından "diktatörsüz bir diktatörlük" anlamına gelen bu önerme ve "demokratik onarım programları" birçok azgelişmiş ülkede emekçilerin kitlesel tepkileriyle karşılaşmıştır. Özelleştirme ve ücretlerin sınırlandırılmasına dayalı bu programların işsizlik, sendikasızlaştırma, verimlilik dayatması gibi sonuçları bu "mutabakat"a katılan sendikaları bile ezip geçmiştir.

Azgelişmiş ülkelerin karşıkarşıya bulundukları tüm olumsuz koşullara karşın, bu ülkelerde yeni bir işçi hareketi, emperyalizmle bütünleşme programlarına karşı direnen yeni bir işçi sınıfı kuşağı yeşermektedir. Birçok Latin Amerika ve Uzakdoğu ülkesinde işçi hareketi 70'li yılların saldırı politikaları içinde de varlığını sürdürerek devletçi sendikal denetim mekanizmalarını zorlamaya ve kendi mücadele birikimini oluşturmaya başlamıştır. Bunun anlamı geleneksel sendikal önderlikler ve hükümetlerin karşısında bugün eskisinden çok daha bağımsız bir işçi hareketi eğiliminin doğmaya başlamasıdır. Bu hareketin geleneksel yapıları zorlayan temel özellikleri arasında işyeri örgütlülüklerine dayalı sendikal demokrasi isteği, militan bir mücadele çizgisi ve diğer toplumsal muhalefet kesimleriyle aktif işbirliği ve dayanışma bulunmaktadır. Bu özellikler işçi hareketlerinin bütün saldırı politikaları karşısında yeniden dirilişi ve güçlenmesinin de zemini olmuşlardır. Bütün bu gelişmeler dünyada bağımsız bir işçi mücadelesinin yeniden yükselişinin ipuçlarını vermektedir.

3. TÜRKİYE SENDİKAL HAREKETİ VE DİSK

Bugün DİSK yasal bir kurum olarak yeniden açılmıştır. Ancak DİSK'i işçi sınıfının ve toplumun umudu haline getirecek sendikal program henüz oluşturulamamıştır. Dünya sendikal hareketinin yaşadığı krizin ortasında üyesiz ve programsız bir DİSK'in hiçbir anlamı olmadığı açıktır. Bugün yeniden oluşturmak göreviyle karşı karşıya olduğumuz sendikal program ve anlayış, içinde yaşadığımız somut koşulların değerlendirilmesi üzerinde yükselebilir.Bu program ve anlayışı üretirken geçmişimizin olumlu özelliklerini devralmalı, olumsuz yanlarını da açık yüreklilikle tespit edebilmeliyiz.

Ancak "toplumsal mutabakat" önerisi de istikrardan çok kriz üretmektedir. İşçiler açısından "diktatörsüz bir diktatörlük" anlamına gelen bu önerme ve "demokratik onarım programları" birçok azgelişmiş ülkede emekçilerin kitlesel tepkileriyle karşılaşmıştır. Özelleştirme ve ücretlerin sınırlandırılmasına dayalı bu programların işsizlik, sendikasızlaştırma, verimlilik dayatması gibi sonuçları bu "mutabakat"a katılan sendikaları bile ezip geçmiştir.

DİSK'in geçmişinin nesnel bir değerlendirilmesi, sadece yergi ya da övgü düzeyinde yapılamaz. Bu değerlendirmeyi salt yergi düzeyinde ele alanlar, olgunun bir yanını görmek gibi bir yöntem hatasına düşerler ve DİSK'in işçi sınıfı tarihindeki meşruiyetini ve kazanımlarını açıklayamazlar. Yine DİSK tarihinin değerlendirilmesini basit bir güzelleme biçiminde yapanlar aynı hatayla malüldürler ve bu tutumla, son 12 yılda yaşananları sadece 12 Eylül zulmüyle ya da işçilerin duyarsızlığıyla açıklamaları mümkün değildir. Gerçekçi bir değerlendirme yapmak için öncelikle Türkiye sendikal hareketinin genel özelliklerini irdelemek ve DİSK'i bu tarih içinde ele almak gerekmektedir.

Türkiye sendikal hareketinin tarihi ağırlıklı olarak devletin bürokratik sendikalar kanalıyla işçi sınıfını denetim altına alma çabasının tarihidir. Esas olarak sınırlama ve bu sınırlar içinde sağlanan teşvikler ekseninde sürdürülen sendika-devlet ilişkisinin, Türkiye sendikal hareketine damgasını vurduğu özellikler dört başlık altında toplanabilir:

1. Yasallık : Hareketli ama zayıf ve dağınık bir işçi sınıfına dayatılan yasaklama ve baskı sistemi içinde oluşan sendikalar, varoluş zeminlerini yasallıkla sınırlandırdıkları için sendikal mücadelede yasama ve yasal alan fetişleştirilmiştir.

2. Devletçilik ve Devlet Sendikacılığı: Tek parti döneminde başlatılan ve sonraki dönemlerde sürdürülen devletçilik ve KİT'lerdeki istihdam politikaları, bu politikaların ayrıcalıklarından yararlanan sendikacılarda "devlet sendikacılığı" anlayışını kurumlaştırmıştır. İç tüketime yönelik ekonomik politikalar sonucunda güçlenen bu yöntem, 1980'den sonra kapitalizmin nesnel gerekleri doğrultusunda devletçilik uygulamalarına son verilmesiyle ciddi bir boşluğa düşmüş ve çare "uzlaşma" politikalarında aranmaya başlanmıştır.

3. Partilerüstü Sendikacılık: Siyasal partilerle ilişkiye girmeme lafzıyla oluşturulan ve özünde sınıfın bağımsız çıkarlarını savunmak için hiçbir iktidarla mücadele etmeme biçiminde gelişen partilerüstü sendikacılık, Türkiye sendikal hareketinin çok önemli bir motifi olmuştur.

4. Toplusözleşme Sendikacılığı ve Sendikal Bürokrasi: Esas işlevlerini toplu sözleşme bağıtlamak ve toplu sözleşme yetkisini korumak çerçevesinde oluşturan bürokratik sendikal yapılar, giderek yetkili organlarla uzmanlaşma içinde ücret mücadelesine girişen merkezi, hiyerarşik kurumlara dönüşmüşlerdir. İşçi sınıfının değişik kesimlerini ortak sınıfsal hedefler etrafında örgütleme ve harekete geçirme yetenekleri sınırlı hale gelmiştir. Başından itibaren oluşan sendikal bürokrasi ise, sendikal demokrasinin gelişip güçlenmesine hiçbir biçimde izin vermemiş ve işçiler ücret mücadelesinin izleyicisi haline getirilmişlerdir.

DİSK Deneyimi

DİSK, 1960'lı yıllar boyunca, ulusal-uluslararası ölçekte yaşanan değişime paralel olarak, işçi sınıfının kendiliğinden hareketindeki yükseliş ve bağımsızlaşma potansiyeliyle, bürokratik sendikacılık kurumlarının bu yükseliş karşısında statükoyu koruyabilmek ve denetimlerini sürdürebilmek için giriştikleri baskı ve tasfiye uygulamalarının sonucunda kurumsal bir kopuşa zorlanan yeni sendikacılık tarzının kesiştiği tarihsel konakta kurulmuştur.

DİSK'in kuruluşu sendikal politikalar açısından işçi sınıfının, sermayenin politikalarından ve geleneksel sendikacılık tarzından gerçek kurtuluşu yönünde köklü bir bağımsızlaşmayı temsil etmiyorsa da, işçi sınıfı hareketinin bürokratik sendikacılık yöntemlerinden ciddi bir özgürleşme potansiyelini ifade etmektedir. Ama DİSK'in ilk yıllarında yaşanan, sınıfla yeni sendikal anlayışın çakışması fazla uzun sürmemiştir. 15-16 Haziran olaylarında işçi sınıfının eylemleriyle sendikal kurumların politikaları arasında gözlenen çatışma DİSK'in, ilk yıllarda barındırdığı olumlulukları içselleştirmediğini göstermiştir. Bundan sonraki bütün tarihsel konaklarda farklı sınıf politikalarında kendini gösteren iki DİSK ortaya çıkmıştır: İşçilerin DİSK'i ve sendikacıların DİSK'i.

DİSK'in sendikal anlayışının giderek işçi sınıfından yabancılaşma eğilimine girmesi, bir yandan 12 Mart cuntasına övgüler dizilirken diğer yandan sendikal tüzüğe sosyalizmin yazılması gibi ikili bir politik tutum sonucunu doğurdu.

15-16 Haziran'da güçlü bir biçimde ortaya çıkan geleneksel yasalara bağlı kalma eğilimi, işçi sınıfının bağımsız hareketinin DİSK yönetimini aşma potansiyeline ulaştığı ya da iktidarların sendikal yönetimleri tehdit ettiği kimi dönüm noktalarında aşılabilmiştir. Ama bu geleneksel yasalcılık tutumu DİSK'te giderek kurumlaşmıştır.Yeniden açılıştan sonra ilan edilen politikalar bu tutumun DİSK'te bugün de yaşamakta olduğunu göstermiştir.

Kuruluş yıllarında parlamenter bir çerçevede de olsa DİSK politikalarını etkileyen toplumsal kurtuluş projeleri, giderek günlük çıkarlar uğruna ya da düzen içi iyileştirmelere kurban edilmiş ve partilerüstü sendikacılık DİSK'te de benimsenmiştir.

İşçi sınıfını devrimci ideolojilerden arındırma anlamına gelen bu politik tutum, son olarak DİSK'in 8. Genel Kurul belgelerine, "DİSK'i siyasal partilerden ve ideolojilerden bağımsızlaştırma" lafzıyla resmi olarak yerleştirilmiştir.

Sadece 1991 yılından sonra DİSK içindeki ilişkiler, tüzük ve seçim genel kurullarında gerçekleştirilen uygulamalar DİSK'i DİSK yapan, üye sayısını altı yıl gibi kısa bir zaman içinde 30 binden 500 bine çıkaran "Tabanın Söz ve Karar Sahibi Olma İlkesi"nin giderek yok olduğunun açık bir göstergesidir. Özellikle, hiçbir üye kitlesine sahip olunmadığı ve geçmiş ilkeler dışında hiçbir sendikal politikanın oluşturulmadığı mevcut koşullarda geleneksel sendikacılığı aşan politikaların oluşturulması ve toplumsal meşruiyetin yeniden kazanılmasının temel koşulu, sendikal demokrasinin her düzeyde gerçekleştirilmesidir. Yani bugün sadece sendikacılara ait olan DİSK'in, işçilerin DİSK'i haline getirilmesi temel görevimizdir.

İşçilerin DİSK'i İçin

Bugün dünya sendikal hareketi her düzeyde ciddi bir kriz ve gerilemeyle yüzyüzedir. Ülkemizde kuruluşundan itibaren politikalarını devlet politikalarıyla içiçe bir tarzda oluşturup gerçekleştirmeye girişen bürokratik sendikacılık da, 1980'li yıllardan sonra değişen devlet politikaları karşısında kendi varlık koşullarını bile koruyamayan bir durumdadır. Bugünün koşullarında hem sermaye sınıfı ve devlet politikalarına, hem de yarım asırlık devlet sendikacılığına karşı örgütlenmek göreviyle yüzyüze olan DİSK'in, 12 yıldır emekçilerin yaşadığı mutlak yoksullaşma ve bilinç erozyonu sürecini etkisizleştirecek ve DİSK'i yeniden varedecek bir işçi sınıfı hareketinin zeminini oluşturacak bir sendikal program oluşturması kaçınılmaz bir sorumluluktur.

Açıktır ki, "işçilerin Avrupa'sını yaratma" ya da "işçilerin toplumsal rolünü değiştirme" gibi mücadele ekseninden uzak sendikal politikalar ve sadece ücret sendikacılığı, işçi sınıfı açısından inandırıcı olmadığı gibi, bürokratik sendikacılıktan da farklı somut bir nitelik taşımamaktadır. Bugün DİSK'in yeniden örgütlenmesi için, işçi sınıfının devrimci mücadelesini, uluslararası ölçekte yaşanan değişimler ve egemen ulusal politikaları gözönüne alan anti-kapitalist bir çizgide yükseltmeyi amaçlayan politik eksenli bir sendikal program oluşturulması gereklidir.

Açıktır ki, "işçilerin Avrupa'sını yaratma" ya da "işçilerin toplumsal rolünü değiştirme" gibi mücadele ekseninden uzak sendikal politikala[r ve] sadece ücret sendikacılığı, işçi sınıfı açısından inandırıcı olmadığı gib[i,] bürokratik sendikacılıktan da farklı somut bir nitelik taşımamaktadır. Bugün DİSK'in yeniden örgütlenmesi için, işçi sınıfının devrimci mücadelesini, uluslararası ölçekte yaşanan değişimler ve egemen ulus[al] politikaları gözönüne alan anti-kapitalist bir çizgide yükseltmeyi amaçlayan politik eksenli bir sendikal program oluşturulması gerekli[dir.]

Böyle bir program:

1. Uluslararası yeni işbölümü doğrultusunda gündeme getirilen ve ulusal düzeyde sermaye grupları eliyle, devlet desteğinde gerçekleştirilen teknolojik değişimlere işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda müdahale eden bir içeriğe sahip olmalıdır. Bunun için DİSK'in uluslararası düzeyde sendikal örgütlenmelere ve ulusal 'ekonomi politikalarına müdahale edebilecek bir sınıf hareketine ivme kazandırmaya yönelmesi zorunludur. Ancak bu yöntemle anti-emperyalist içerikli bir sendikal program yaratılabilir. Diğer taraftan uluslararası gelişmelere bağlı olarak ülkemizde de giderek tehlikeli bir boyuta ulaşan şovenizm politikalarının sınıf kardeşliği temelinde etkisizleştirilmesi ve etnik sendikacılığın engellenmesi ancak böyle mümkün olabilir.

2. Asıl olarak, işçi sınıfının bağımsız devrimci mücadelesini yükseltmeyi hedefleyecek yeni bir sendikal anlayış, üretim süreçlerindeki değişimden kaynaklanan işçi sınıfı içindeki yeni biçimlenmeyi ve sınıflararası ilişki ve çalışmalar
değerlendirmek zorundadır. Özellikle 19
yıllarda ortaya çıkan hizmet sektöründeki
nişleme ve kamu çalışanlarının yaşadığı
leşme eğilimi sendikal mücadele açısından
çok yeni olanağı gündeme getirmiştir.
Enstitüsü'nce oluşturulacak özgür araştırm
incelemelerin bilgisiyle üretim süreçleri
nıf kavramının yeniden ele alınması, ger
örgütlenme ve mücadele hedeflerinin sa
ması kaçınılmazdır. Stratejik işkolları ve b
kollarındaki mücadele yöntemleri belirlen
etkili ve kalıcı örgütlenmelere gidilmelidir.

3. Ülkemizde yaşanan sanayisizleş
politikalarının işçi sınıfı açısından doğur
tehlikelerin giderilmesi DİSK'in toplumsa
mücadelenin önderliğine soyunmasını zo
kılmaktadır. Bunun için öncelikle varola
ğımsız mücadele platformlarıyla kapsam
ilişkinin geliştirilmesi, kamu çalışanları (
da tarım işçilerinin, işsizlerin, modern s
dışında ve düzensiz biçimlerde istihdam
lenlerin örgütlenmesine yönelik politik
oluşturulması gereklidir. Bu ise kurum
mış sendikacılık tarzının dışında fiili,
ve dinamik yeni bir tarzın benimsenmes
rektirmektedir.

4. Yeni-sağcı ideolojinin egemenliğ
rultusunda ülkemizde de "köşe dönücül
çiminde yerleştirilen kişiliksizleştirme
kalarına karşı kapsamlı bir ideolojik mü
programı bütün toplumsal örgütlenmel
DİSK'in de önünde duran acil bir gö
Salt mesleki ve teknik bilgilendirmeye
nan bir eğitim programı sınıfın bugün
duyduğu, gündelik çıkarları aşan ortak
linci yaratamayacağı gibi, bireycilik eğ
de güçlendirir.

Tüketim ideolojisine göre biçimlend
ye çalışılan emekçilerin daha özgürleşti
leplere yöneltilmesi ve bu talepler için
deleye sevki sendikal mücadelenin ilk
olarak kavranmalıdır. Bireycilik ve köş
cülük felsefeleri, ancak toplumsal bir m
le etrafında ve emekçilerin zenginleşen
rinin bedelinin sermayeye ödettirilmesi
şımıyla aşılabilir. Bu biçimde oluşturula
li bir toplu sözleşme politikası aynı z
yetki barajlarının mücadeleyle aşılması
sal engellerin sınıf mücadelesi pratiği
kaldırılması anlaşıyla gerçekleştirilmeli
ilk halkanın kavranılması işyeri örgütle
rinin, işyeri komite ve konseylerinin acil
raulması ve mücadeleye seferber edil
zorunlu kılmaktadır.

5. Açıktır ki, böylesi bir toplumsal m
lenin güçlü bir alternatif medya oluştu
dan başarı şansı sınırlıdır. Aylık, hafta
gi, günlük gazete ve hatta radyo-tele
projeleri olarak genişletilebilecek bir
programı sadece bilgilendirme ve eğitim
cıyla sınırlanmamalıdır. Alternatif bir
ancak emekçilerin politik davranış kalı
yıkmayı ve DİSK üyesi işçilerin doğrud
tılımını hedefleyen bir tarzla anlam kaz
lir. Ancak bu yolla toplumsal mücadele
ki özdeneyimleriyle öğrenen ve kavraya
ler yaşama müdahale eden "özgür üre
haline getirilebilirler.

6. DİSK'in yeni sendikal anlayışının
rulması ve geliştirilmesinde vazgeçilem
şul sendikal demokrasidir. Sendikal dem
bir yanıyla işçileri DİSK'te iktidar haline
meyi hedefleyen bir tarzda, tabanın he
karar ve uygulamada söz, karar ve yetki
olmasıdır. Bugünkü gerçeklikte bu ilke
ğer yanı sendikal kurumların DİSK'in m
yapılanması içinde söz, yetki ve karar
olmasıdır. Bugün DİSK'in önündeki soru
aşılması için zorunlu olan "kafa ve kas
ği" ancak DİSK ve bağlı sendikalarda
tüm anlayışların eşit olarak temsili ve
kılınması ekseninde gerçekleştirilebilir.
takdirde birlik ve güçlülük görüntüsü
uygulamaya konulacak disiplin ve ceza
ma uygulamaları hiç kimsenin sorumlul
kaldıramayacağı tarihsel bir suç oluştura

Sonsöz

Bugün gerek uluslararası sendikal h
tin gerekse ülkemizdeki sendikal hareke
şadığı kriz, bugüne kadar sendikal kurum
yönetiminde bulunan ve sınıfın gerçek k
luşunu hedeflemeyen günübi
iyileştirmeci önderliklerin açık bir if
göstergesidir. Onyıllardır işçi sınıfının m
delesine hiçbir kalıcı kazanım sağlamaya
litikaları oluşturan ve uygulayan; emper
min zaferi karşısında alternatif sendikal p
kalar oluşturamayarak işçi sınıfının yeni
de sorumluluk sahibi olan önderliklerin
işçilere söyleyebilecekleri birşey yoktur.
konuşma hakkı öncelikle işçilerin dün
yaratmak için, DİSK'i işçilerin DİSK'i ya
için, bağımsız sınıf politikaları etrafında
sınıfının devrimci mücadelesini örgütle
girişenlerindir.

290 İmza; Sendikalar ve Milliyetçilik

...P kökenli milletvekillerinin 290 imzalı bir ...larasyonu Birleşmiş Milletler'e sunmaları ile ...layan olaylar, yükselen milliyetçilik eğiliminin ...f içindeki eylemli yankıları olarak şekilleniyor.

...erin korsan göste... "Kahrolsun İn...", "Kana Kan İs..." ...oganlarını atarak ...ları bu süreci petrol ... "Yaşasın Türki...olsun PKK" diye...ika şubelerini bas... deklarasyona im... yöneticilerini döv...masına geldi.

...miş Milletler'e su...ğün, "Süren kanlı ...raflarca durdurul... ağır insan hakları ... son verilmesini" ...na siyasal ve de... bir çözüm bulun...alep ediyordu.

...ın denetimindeki ... olayı "PKK'nın başvurusu", "290 ...Türkiye'yi BM'lere ...tti" biçiminde du...u ne cüret" denile...sahipleri PKK des... olarak ilan edildi. ...ma sahiplerine ve sendikacılara ken...savunma ve imza amaçlarını açık...atı bile vermedi. ...emeçler ya dekla...rını topluma duyu... yapıldığı gibi çar...da hiç yazılmadı. ...rici sendikanın ge...ları ve yöneticile...aralı ilanla amaç...ayabildiler.

...te yapılmak iste...larasyon bahane ...oplumun ve sını... bulunan şove...ansiyelini ölçülü ... harekete geçirip, ...a, demokratik kit...le örgütlerine, bunların yöneticilerine gözdağı vermektir: "Bu işe bulaşmayın. Yoksa koltuklarınızı kaybedersiniz. İlericiliğin, demokratlığın sınırını bilin. O sınırı biz belirleriz. Bu metne imza atmak sınırı aşmaktır. Sınırı aşan sonucuna katlanır."

İşte mesaj buydu.

Nitekim imza sahiplerinin bazıları mesajı aldılar. Aldıklarını, imzalarını savunmayıp suskun kalarak gösterdiler. Bazıları daha da ileriye gidip "Ben böyle bir belge imzalamadım", "Bizim imzaladığımız metin farklıydı", "Niye isimlerimizi açıklıyorsunuz", "Sendika yöneticileri hakkında güven bunalımına neden oluyorsunuz" dediler.

Basın aracılığıyla sürdürülen kampanyaya anında olumlu karşılık veren taban eylemlerine dikkat etmek gerekiyor. Örneğin 700 petrol işçisinin marşlar ve sloganlar eşliğinde sendika şubelerini basmaları, yöneticileri dövmeleri, istifa etmeye zorlamaları sendikalardan özellikle de memur sendikalarından toplu istifalar...

Buna karşılık imza sahiplerini, kendi önderlerini savunan tek bir işçi ya da memur eylemi gerçekleşmedi. Bu durum, sendika yöneticileri ile sendika üyeleri arasındaki ilişkinin, etkileşimin cılızlığını gösterdiği gibi, sermayenin, onun resmi ideolojisinin ve politikalarının sınıf içinde ne denli etkili ve anında eyleme dönüşme, sokağa çıkma kapasitesi olduğunu göstermektedir. Üstelik yapılan küçük bir gösteriydi sadece.

Rejim de teminatını buradan almaktadır. Önemli ölçüde "ücret sendikacılığı"nın yarattığı bir tablodur bu. Üyeleriyle ilişkisini esas olarak daha yüksek ücret alma üzerine kuran bir sendikacılık anlayışının, sınıfı, ona yönelen, onun çıkarlarına zarar veren her türlü ideolojik- politik saldırıya karşı üyelerini uyarması, bilinçlendirmesi, bu saldırıları göğüslemesi mümkün olmadığı gibi, yöneticilerin başı devletle belaya girdiğinde ya da resmi ideolojiyle çelişkiye düştüğünde üyeleri yanında bulması, onlardan destek alması mümkün değildir.

Tekelci burjuvazi ve devlet, Kürt sorununda özünü kontr-gerilla taktiklerinin oluşturduğu, ikiyüzlü bir politika izlemektedir.

Aynı ikiyüzlü politika batı yakasında da izlenmektedir. Kürt gerçeğini kabul ettiğini söylemekte ama bunun gereğinin yapılmasını isteyenleri vurmakta ve tenkil etmektedir.

Bütün kurum ve kuruluşlarıyla demokrasiyi işleteceğini söylemekte ama buna karşılık fiiliyatta sokak infazları, gözaltında kayıplar ANAP döneminde bile görülmemiş tarzda artmaktadır. Grevler ertelenmektedir. 10 miting başvurusunun 8'ine izin verilmemektedir. Verilen sözlerin yerine getirilmesini isteyen memurların kafası-kolu kırılmaktadır. "İşten çıkarmalara yargı güvencesi getireceğiz" denmekte ama aynı süre içinde (7 ay) 100 bin işçi işten atılmaktadır. ANAP döneminde söylenenle yapılan arasında bu denli büyük bir aralık yoktu. Buna rağmen nasıl oluyor da koalisyon hükümeti, 7 ay geçtiği halde, toplumun yüzde 60'ını geçen desteğini alabilmektedir?

ANAP döneminde, partilerin aday çıkarmakta güçlük çektiği doğu yakasında, şimdi tüm il ve ilçelerde, beldelerde, üstelik açıktan ulusal hareketin desteklediği adaylara rağmen yerel seçimlerin hepsini kazanabilmektedir?

Yapılanlarla söylenenler arasındaki uçurum, toplumsal mutabakat köprüsünün kurulmasıyla birbirine bağlanmaktadır. Emekçi kitleler bu köprüde seyahat ediyorlar. Bu köprü meşruiyet köprüsüdür. Ve insanlarımızda yapılacak, yapacaklar umudunu yaratmaktadır.

Demirel hükümeti bu köprüyü kurmayı başardı. Köprünün ne kadar ayakta kalacağı üzerine tahminler yapmaktan ziyade, dikkatleri köprünün hangi malzemeyle yapıldığına yöneltmek gerekir. Köprüyü yıkma imkanları burdan çıkartılabilir.

Yaşadığımız konjonktürde yükselen iki dalga var: Milliyetçilik ve insan hakları rüzgarı.

Demirel hükümeti bunu ülkemize Türk milliyetçiliği ve teröre karşı mücadele olarak tercüme etti. Köprünün yapıldığı malzeme bunlardır.

Devlet de, biz de, sokaktaki adam da aynı şeyleri söylüyor ve istiyor. "İnsan haklarına uymak lazım, demokrasiyi bütün kurum ve kurallarıyla işletmek lazım, Kürtler ve Türkler kardeştir."

Hepimiz bunlarda mutabıkız.

Ama bunun gereğini yapmaya başladığınızda, eğer yaptığınız sermayenin çıkarlarıyla, devletin çıkarlarıyla, devletin çıkarlarıyla, resmi ideolojinin politikalarıyla çelişiyorsa, terörist oluyorsunuz. Ya da terör örgütünün destekçisi.

İşte 290 imzacıların, sendikacıların içine düşürüldükleri konum ve yaratılan imaj budur.

Batı yakasındaki psikolojik iklim, politikasını şiddeti temel alan araçlarla yürüten anlayışını hiç düşünmeden reddeden bir insan tipi yaratmıştır.

Bu insan tipi devletin şiddet araçlarını kullanmasını meşru görürken, devlete hangi nedenle olursa olsun muhalif olanların şiddet aracını kullanmasını haklı görmemektedir.

Bu psikolojik iklim, sınıf içinde şovenizme karşı mücadelede etkili ve inandırıcı olabilmek için mutlaka dikkate alınması gereken bir durumdur.

Tekelci burjuvazinin basını bu nedenle imza sahiplerini "PKK'cı olmak"la suçladı. Onları bu zeminde tecrit etti.

Sınıf içerisindeki milliyetçilik zemininde olabilecek bir saflaşma uzun yıllar kötü etkileri giderilemeyecek sonuçlar yaratır. Böyle bir saflaşmanın ulusal harekete de büyük zararları olacaktır.

Böyle bir saflaşmayı dağıtmak için yapılacak çalışmada, inandırıcı olabilmenin bir yolu da hem Türk hem de Kürt milliyetçiliğine karşı bir duruşa sahip olmaktan geçmektedir.

Demokrasi ve özgürlük sorununun, insan hakları sorununun, ulusun kaderini kendisinin tayin etmesi sorununun, tüm emekçilerin ürettiklerinin sahibi olabilmeleri ve bundan adil bir biçimde yararlanabilme hakkı sorununun çözümünde Türk ve Kürt halklarına sunmamız gereken, sınıfsal zemin olmak durumundadır.

Ulusal zemin, kendinden olmayanı dışlayan, kendi içindeki uzlaşmaz çıkarları yok sayan örgütlülüğüyle yanıltıcıdır.

Unutmamak gerekir ki, işçiler Kürt ya da Türk oldukları için değil işçi oldukları için sömürülmektedirler. Bundan kurtuluş ulusal kimliğe değil, sınıfsal kimliğe sahip çıkarak gerçekleşebilir.

İzmir'de Şovenizm

(İşçilerin sesi-İzmir) Onyıllardır fabrikada omuz ...a çalıştığı Kürt işçisi, pazarda alışveriş yaptığı ...esnaf, aynı sokağı ve apartmanı paylaştığı Kürt komşusu İzmir halkına hedef gösteriliyor. ...ellikle Kürt nüfusun yoğun olduğu İzmir, pilot bölge seçiliyor ve faşist propaganda söylenti, dedikodu, spekülasyon ve dağıtılan "ilginç" ...lerle şovenist dalga adım adım tırmandırılıyor. ...yar satıcı ve işportacıların belediye ve emniyet ...işbirliğinde Kemaraltı'ndan kaldırılmasına karşı ...oluşabilecek tepki "Zaten bunlar kazandıklarını ...ya gönderiyor" yalanıyla bastırılıyor. Bayraklı ...ngizhan mahallesinde geleneklerine uygun bir ...ğün yapan Kürt ailesi, gelinin çeyizlerinin bile ...bildiği bir saldırı yaşıyor. Ardından 97 gözaltı.

290 imzalı metinden hareketle Petkim ve ...-Aliağa'da işveren polis ve faşist bazı işçilerin ...asyonuyla işçiler sendikalarına karşı yürüyüşe ...eçirilebiliyor. Böylesine tehlikeli gelişmelerin ...aşandığı bugünlerde demokratik çevrelerin ise ...ce duyarlı olduğunu söylemek mümkün değil.

...a, "İzmirli Yurtseverler" imzasıyla dağıtılan ... kaleme alanların zeka düzeyleri ve kafa ya... vurgulamak için, hiçbir düzeltme yapmadan ...oruz):

...HALKI VE SAĞDUYU SAHİBİ KARDEŞİM
...T VE İNSAN DÜŞMANI KİŞİLERE SENİNDE
...ASI GEREKEN GÖREVLER VAR, NE
...N LAZIM

...ZARDA, ÇARŞIDA, KOMİNİST KÜRT İLE
...LIŞVERİŞ YAPMA.

...İN VARSA KOMİNİST KÜRDE KİRAYA
...RME, SELAMI KES.

...I LAZIMSA BU MEMLEKETİNÖZ
...LATLARI VAR ONLARI BUL BU İŞİNİ
...RTIR, SAĞDUYU SAHİBİ OLSUN.

...LİLİK OLAYINDA KIZINI, OĞLUNU
...MİNİST KÜRDE VERME-ALMA

... KOMİNİSTLERE KARŞI FİZİKİ OLARAK
...Ç KULAN, GÜÇ KULLANMAZSAN
...LLANANLARLA BİRLİKTE OL, ONUDA
...PAMAZSAN BUNLARA KARŞI BUĞUZ ET,
...UZ ETME ANCAK KARŞI GELMENİN EN
...IFIDIR.

...LERE YUKARIDA BU KOMİNİST
...TLERLE NASIL MÜCADELE EDECEĞİNİZ
...NUSUNDA AZDA OLSA AYDINLATTIK,
...NKÜ BU KÜRTLER KENDİLERİNİ TÜRK
...ARAK KABUL ETMİYORLAR,
...OLOJİLERİDE MARKSİST VE LENİNİST
...ŞÜNCELİDÜRLER. DİN DÜŞMANI KİŞİLERİ
...ARAMIZDA BARINDIRMAMALI

...BİR AVUÇ KOMİNİST KÜRT İZMİRDE
...DE KAZANDIĞI BEŞ KURUŞUN ÜÇ
...RUŞUNU MEMLEKETİNE GÖNDERMEKTE
...ILLASINA ULAŞTIRMAKTADIR. SENİN
...RDİĞİN PARA SENİN ASKER OĞLUNA
...MUR EVLADINA KUŞUN OLARAK
...NLER TARAFINDAN SIKILMAKTADIR.

...EMİZİN DOĞUSUNDA SENİN MEMUR
...ADINA BU HAİNLER EV VERMİYOR,

...EMİZİN DIŞ GÜÇLER VE İÇİMİZDEKİ
...LENEN HAİNLER TARAFINDAN
...MİZDE KARGAŞA YARATIP HUZURU
...MAK İSTEYEN BU KİŞİLERE KARŞI
...RİNİ GÖSTER, KURTULUŞ SAVAŞINDA
...ANLI NASIL DENİZE DÖKÜLDÜ İSE BU
...RENİ DÖNMESİ KOMİNİSTLEREDE ÖYLE
...LACAKTIR O GÜN ÇOK YAKINDIR

İZMİRLİ YURTSEVERLER

Petrol-İş Ankara Şube Olağan Genel Kurulu'nda

290 İmza Tartışması

- *Münir Ceylan, "Bir gazete pislik attı diye inandıklarımızı haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz. Biz barış ve kardeşlik tohumları ekeceğiz. Biz halklardan ve işçi sınıfından yana politikalarımızı uygulamaktan geri kalmayacağız" dedi.*

(İşçilerin Sesi-Ankara)

7 Haziran günü DSİ salonunda toplanan Petrol-İş Ankara Şube Genel Kurulu Genel Başkan Münir Ceylan'ın açış konuşmasıyla başladı. Basında ve kamuoyunda gündemin birinci maddesi haline getirilen 290 imzalı başvuru konusunda konuşmaya başlayan Münir Ceylan, "Bir gazete pislik attı diye inandıklarımızı haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz" dedi. Devletin halklar arasına düşmanlık tohumları ekmeye çalıştığını belirten Ceylan, "Biz barış ve kardeşlik tohumları ekeceğiz. Biz halklardan ve işçi sınıfından yana politikalarımızı uygulamaktan geri kalmayacağız" diye konuştu.

Münir Ceylan'ın konuşmasının büyük bir bölümünü 290 imzalı dilekçe konusuna ayırmasına rağmen bazı delegeler ısrarlı bir biçimde Kürtlere karşı tavır alınması gerektiğini söylediler. Özellikle sağ görüşlü delegeler tarafından ağır biçimde suçlanan Münir Ceylan yaptığı konuşmalara rağmen ne demek istediğini bir türlü anlatamadı.

Genel Kurul'da sendikal mücadele ve sendikal anlayış konusunda bütün delegelerin aynı düşünceyi paylaşmasına rağmen, seçimlere iki liste ile girildi.

Bunun başlıca nedeni ise Kürt sorunu karşısındaki yaklaşım farklılığı idi.

Genel Kurulu, Ankara Şube Başkanı Bayram Yıldırım'ın ekibi 163 oy alarak kazandı.

Sağ görüşlü delegelerin çıkardığı liste 63 oy alarak yönetim organlarının dışında kaldı.

iplik pazarı

SEN OYNA DA KÖR ARABIM...

DİSK'in Ören Toplantıları'nda sosyalist sendikaların, DİSK'in geçmişine yönelik eleştirilerinin ve yeni sendikal politikalarına yönelik önerilerinin kim tarafından karşılanacağı özel bir merak konusuydu. Çünkü DİSK'in 80 öncesi yöneticileri tüm yaptıklarının yanlış olduğuna karar vermiş ve tövbekar olmuşlardı.

Durum böyle olunca sosyalist sendikaları yanıtlamak Gıda-İş'in Başkan Yardımcısı '40 yıllık sosyal demokrat' Mıhlacı'ya kaldı. Mıhlacı'nın, 'hem sosyalizm diyorsunuz hem de hala DİSK'te kalıyorsunuz, hepiniz parasız küçük sendikalarsınız, zaten geçmişte de birşey yapmadınız, sendikaları bize bırakın gidin' yollu konuşması, aynı sendikalar tarafından haketiği bir biçimde yanıtlanıyordu. Ama Mıhlacı'ya en iyi yanıt tesislerin genel hoparlöründen yayınlanan, Çandar'ın davudi sesiyle söylediği;

"Sen oyna da kör arabım
Sen oyna
Senden başka yiğit kalmadı." türküsü sırasında verildi.

Tüm sağlıklı erkekleri savaşa giden bir köyde tek erkek olarak kalan kör bir arabın şansına atfen söylenen bu türkü duyulduğunda, gündüz ki tartışmaları anımsayan herkes bir anda Mıhlacı'ya dönüp, "Bu türkü senin Başkan" diyordu.

MECLİS TATİLİ MOĞULTAY'I KIZDIRDI

İş Güvencesi Yasa Tasarısı'nın meclisin tatile girmesiyle sonbahara kalması, Çalışma Bakanı Moğultay'ı pek kızdırmış. Moğultay "Bu sözleşmeler çıkınca gidip heryerde övünecektik. Şimdi boynumuz bükük kaldı. Ben şimdi ne yapacağım?" demiş. Ne yapacaksınız Sayın Moğultay, övünecek(!) bir şeyiniz yoksa, istifa ederek övünün!

MÜSLÜM'ÜN DEMOKRASİ SİRKATİNİ

Müslüm'ü tanır mısınız Müslüm'ü? Kendisi Dev Maden-Sen Genel Başkanı'dır. Sıkı sosyalisttir. Herkesle biraraya gelir ama sosyalistler hariç. Sıkı demeçler verir ama ertesi gün tekzip etmek kaydıyla. Velhasıl DİSK'in müstesna şahsiyetlerinden biridir Müslüm.

Bizim Müslüm, Ören'de, söz alıp elinde bir tomar kağıtla kürsüye yürüyünce herkesi bir merak aldı. Bir saati aşkın süren konuşmasının esası sendikal bürokrasi üzerineydi Müslüm'ün. Ama her nedense Müslüm'ün her bürokrasi deyişinde DİSK yöneticilerine dönerek "sizi kastetmiyorum ha" demesini ve konuşmasına duvarlara bakarak devam etmesini herkes gülümseyerek izledi.

"Demokrasinin olmadığı yerde kulis faaliyetleri olur" diyordu Müslüm. Hatta kendileri de böyle bir kulis faaliyetinin içinde olmuşlardı. Bunlar neyseydi de, kulislerde verilen sözlerin ertesi gün tutulmamasını hiç doğru bulmuyordu.

Müslüm'ün 8. Genel Kurul'da yönetim için pazarlık yaptığını ama Genel Kurul esnasında karşı tarafın bu pazarlığa uymayarak, Müslüm'ü yönetimden ettiklerini bilenler, "Müslüm sirkatin söylüyor" diye fısıldıyorlardı. Müslüm'le pazarlık yapan sendikacıların biri de "Üzülme Müslüm" diyordu "demokrasilerde olur böyle vakalar."

O ŞİMDİ OKLUK KOYUNDA...

O şahıs ki, ileri görüşlülüğüyle ülkeyi bugünkü aydınlık günlerine kavuşturandır.

O şahıs ki, yeni yeni köprüler, barajlar, otoyollar açarak, vitrinlerimizin çeşit çeşit ithal mezelerle dolmasını sağlayarak, azgelişmiş ülkemizin insanlarına medeniyet nedir öğretendir.

O şahıs ki, Beyaz Saray'a bağlı kırmızı telefondan, ABD Başkanı Bush'la senli-benli konuşarak, hatta yağmurlu bir günde Bush'un gocuğunu ödünç alıp giyerek, Türkiye'nin itibarını dostun, düşmanın gözünde arttırandır.

O şahıs ki, "paran kadar konuş, paran kadar yaşa" felsefesini, Türk halkına hediye edip, hayatımıza anlam katandır.

Ve bu büyük şahıs, bugün hiç yoktan bir sebeple küstürülmüş, Okluk Koyu'nda yalnızlığa itilmiştir. Bu konuda Bab-ı Ali'nin büyük kalemlerinden Cengiz Çandar'ın 4 Temmuz tarihli SABAH Gazetesi'nde dile getirdiği kaygılara katılmamak mümkün değildir. Diyor ki Sayın Çandar: "...Bu ülkenin siyaset adamları arasında...Mitterandvari bir çılgınlığı, hayalgücünü ve inisiyatif alma yeteneğini gösterebilecek tek kişi, Okluk Koyu'nda adeta bir 'siyasi menfa'ya itilmiş kişidir...Bu hercümerçte Turgut Özal'ı yitirirsek, Mitterand kalibresinde başka siyaset adamları çıkarmaya mecburuz..."

Hayır beyler, kimsenin, dünyaya ancak 10 yılda bir gelebilecek böyle büyük bir şahsiyeti incitmeye hakkı yoktur. Bırakınız Karadeniz Ekonomik İşbirliği Sözleşmesine; istediği belgeye imza atsın. Hatta öneriyoruz, bütün vatandaşlar yarından tezi yok, noterden tam yetkili vekaletname çıkartırıp Okluk Koyu'na postalasınlar "hayatımız üzerindeki bütün tasarruf hakkı senindir" desinler. O bulunmaz şahsiyetin kırılan kalbi ancak böyle onarılabilir.

Bunlar Nereden Cesaret Alıyor?

- *'80 öncesi, bana "sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyen BABA'dan mı?*
- *İktidarda olmadıkları halde PETKİM yönetim kuruluna atanan (Tuğrul TÜRKEŞ) ağabeylerinden mi?*

(İşçilerin Sesi- İzmir)

Petkim Aliağa'da olaylar 27.5.92 tarihinde, Milliyet Gazetesi'nde "PKK'ya destek" haberi çıkmadan birgün önce başladı. Petrol-İş Genel Merkez yöneticilerinin ve Aliağa Şubesi'nden dört kişinin de içinde bulunduğu 290 kişinin PKK'ya destek için imza attıkları söylenip, ertesi gün için temsilciliğin önünde toplanarak imza atanlara istifa çağrısı yapılacağı duyuruldu.

Öğleyin temsilciliğin önünde, faşist ve dincilerden 20-25 kişinin yönlendirmeye çalıştığı yaklaşık 150 kişi toplandı. Sık sık "Kahrolsun PKK" "Sendikacılar İstifa" ve "Kahrolsun Vatan Hainleri" gibi sloganlar atıldı. Olaylar esnasında sendikacılar konuşmak istediyse de konuşturulmadılar. Olaydan kaygı duyan ve duyarlı olan işçiler birşeyler yapamamanın ezikliğini yaşadılar.

Aynı grup, 28.5.1992 günü yemek saatinde kafeterya önünde yine toplanıp slogan atmaya başladılar. PKK'yı lanetleyip, sendikacıları istifaya çağırdılar. Şube Başkanı Mustafa Öztaşkın yine konuşturulmadı. Öztaşkın konuşamadığı gibi kitlenin içinde, eylemi yönlendiren faşistlerden birine "gel seninle konuşalım" diyerek pot kırdı. Faşist de "Ne konuşacaksan burada konuş, herkes duysun" cevabını verdi. Mustafa Öztaşkın'ın kafa-kol ilişkisi bu defa fos çıkıyordu. Kitle içerisinde bir işçinin attığı "Kahrolsun ABD Emperyalizmi" sloganı da rağbet görmedi.

Ancak, işverenin ve polisin faşistlere sağladığı destek bir çok işçi tarafından görüldü. İstifası istenen sendikacılar, devrimci-demokratlar tarafından provokasyon ortamı yaratanların eski MHP'li oldukları, bu kişilerin bir an önce teşhir edilmeleri gerektiği konusunda uyarıldılar. Aynı gün rafineride yaklaşık 250 kişi (çoğu kapsam dışı personel) idari binalardan çıkış kapısına kadar Türk bayraklarıyla, PKK ve sendika aleyhinde sloganlar atarak yürüdüler. Petkimde faşistler, "TC Hükümetinin Güneydoğu'daki her türlü politikasını onaylayan ve sendikacıların istifasını isteyen" imzaya açılan metne, faşistlerin teşhir edilmesiyle birlikte imza atan olmadı. 21.6.92 Salı akşamı provakasyon ortamını etkisiz kılmak için Şubede yaklaşık100 kişi toplandı. Devrimci-demokrat insanlar tarafından, faşistlerin yeni katliamlar peşinde oldukları ve 3 Ocak eylemi sırasında eylem kırıcılığı yaptıkları, bu şahısların eski MHP'li oldukları, sendika üyeliğinden atılmalarının şart olduğu dile getirildi. . Devrimci-demokratlar tarafından İşçilerin Sesi Gazetesi'nde yayınlanan "Statlardan Sokaklara, Trabzon'da Hortlatılan Milliyetçilik" yazısı tek bir küpür haline getirilip, toplantıda olanlara dağıtıldı.

Petkim'de yaratılmak istenen provakasyon ortamının; toplu iş sözleşmesinin hazırlığının yapıldığı ve iş-güvencesi yasa taslağının ülkenin gündeminde olduğu bir sırada yaratılması tesadüf değildir. BM'ne gönderilen imza metninin altında birçok devrimci-demokrat aydının, sendikacının imzası var. İmza atanların sayısının 290 değil, 7000'e yakın olduğu ayrı bir gerçek, imza olayı Mart-Nisan aylarında gündeme gelmişken, sermaye sınıfı ülkenin gündemini değiştirmek için farklı zamanda olayı kullanmaya kalkmıştır.

- *Petkim'de yaratılmak istenen provakasyon ortamının; toplu iş sözleşmesinin hazırlığının yapıldığı ve işgüvencesi yasa taslağının ülkenin gündeminde olduğu bir sırada yaratılması tesadüf değildir.*

Toplu sözleşme döneminde tek ses, tek yürek olabilmek, korkusuz bir dünya ve kendi ellerimizle özgürleşmek için bu oyunları bozalım.

Rio Çevre Zirvesi : SERMAYE KAR EDİYOR DÜNYA ÖLÜYOR!

Tüm basının "Yeni Dünya Düzeni" içinde yeralan devletlerin çevre konusundaki duyarlılığının başlıca kanıtı olarak sundukları zirvenin kanıtladığı tek şey, emperyalizmin bir numaralı çevre düşmanlığını sürdürme konusundaki ısrarı oldu.

"Hepimiz aynı geminin içindeyiz". Çevre sorunlarıyla ilgili olarak sık sık kullanılan bu deyim, 3-14 Haziran tarihleri arasında Rio'da yapılan Dünya Çevre Zirvesi'nde de gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sermaye temsilcileri tarafından sık sık dile getirildi.

Başlıca örgütleyicisi ABD Başkanı Bush ve ekibi olan BM "Küresel Zirve"si, dünya ve üzerinde yaşayan halklar açısından yakıcı bir sorun haline gelen ekolojik tahribatı, sınırları sermaye tarafından çizilen bir alanda tanımlama yolunda atılmış tantanalı bir adım olmasına karşın, ne sorunun tarafları arasında bir uzlaşma yaratmayı ne de emperyalist tahribata yönelik öfkeyi bastırmayı başarabildi. Tüm basının "Yeni Dünya Düzeni" içinde yeralan devletlerin çevre konusundaki duyarlılığının başlıca kanıtı olarak sundukları zirvenin kanıtladığı tek şey, emperyalizmin bir numaralı çevre düşmanlığını sürdürme konusundaki ısrarı oldu.

Tüm dünya halklarının ve emek ile sermayenin "çevre sorunu" konusunda eşit bir sorumluluğu bulunduğunu anlatmaya çalışan "aynı gemideyiz" anlayışı şu somut veriler karşısında tipik bir ikiyüzlülükten başka zaten neydi ki?

Amerika'nın yoksul mahallelerindeki her beş Siyah ve Latin kökenli'den üçü denetimsiz toksik atıklarla içiçe yaşıyor.

ABD'nin burnunun dibindeki bir serbest ticaret bölgesi olan Karayip Adaları'nın çevresindeki sularda 160 temel toksik asit mevcut. Çevre koruma yönetmelikleri Porto Rico'da uygulanmıyor.

Çevre kirliğine yolaçan önemli faktörlerden biri olan petrolün ABD'deki en büyük tüketicisi Pentagon. Bir F-16 savaş uçağı, ortalama bir otomobilin bir yılda tükettiği petrolü bir saatten az bir sürede tüketiyor.

ABD'de bulunan 648 işletme bir yılda ortalama 5 milyar tonun üzerinde toksik kirlenme yaratıyor.

UNICEF'e göre, her yıl 10 milyon çocuk kötü beslenme ve diğer önlenebilir nedenlerle ölüyor, bu tip çocuk ölümlerinin esas yoğunlaşma alanı azgelişmiş ülkelerin emekçi kesimlerinin yaşadığı bölgeler.

Çevre Zirvesi; dünya halklarını tehdit eden emperyalist ekolojik tahribatın ortasında savaş, yoksulluk ve temel sağlık hizmetleri gibi sorunları görmezlikten gelerek toplandı ve özellikle ABD'nin bu temel sorunları zirvenin gündemine hiç sokmama çabası sonucunda tam bir sermaye resmi geçitine dönüştü. Bu resmi geçit içinde belirleyici bir konumda bulunan ABD, çeşitli azgelişmiş ülke temsilcilerinin feryatlarına karşın, sermayeyi sıkıştıracak kararlar çıkmasını ve sorunların çözümü için bir takvim benimsenmesini engelleyebildi. Konferansın aldığı en önemli karar olarak adlandırılan "Gündem 21" maddesi ise çok uluslu şirketlere yönelik bir "dileklertemenniler" belgesi oldu. Bu belgelerde ekolojik tahribatın başlıca sorumlusu çok uluslu şirketler, saygıdeğer hakları olan kurumlar olarak nitelenirlerken, çevre sorunuyla ilgili olarak oluşturulan BM Komisyonu'nun yasal hiçbir bağlayıcılığı olmadığı da önemle vurgulandı.

Çokuluslu şirketler ve ABD, yarattukları tahribatın bedelini ödememe konusunda son derece kararlılar. Bush bunu ABD'nin çevreyle ilgili maddi katkıları konusunda da bir kez daha gösterdi. Ozon tabakasının tamiri için gereken 125 milyar doların sadece altıyüzde birini ödemeyi öneren Bush'a azgelişmiş bir ülke temsilcisinin verdiği yanıt ise "Siz o parayı Los Angeles'daki yoksullara verin daha iyi" oldu. ABD aynı zamanda biyolojik icatlar sonucunda kaynakları sömürülen ve yokedilen ülkelere tazminat ödenmesini "serbest piyasaya müdahale olur" gerekçesiyle reddetti. Çevreyle ilgili düzenlemelerin "şirketlerin kar yapma hakkına tabi olması gerektiği" mantığı ise tüm zirve boyunca ısrarla savunuldu.

Rio zirvesi sermayenin resmi forumu olarak biçimlenirken sokakta bir başka zirve daha yaşandı. Bush'un Rio'ya geldiği 12 Haziran tarihinde yapılan protesto gösterileri nedeniyle olağanüstü güvenlik tedbirleri alınırken, beş kıtadaki yerli halkların temsilcilerinin oluşturduğu konseyin zirveye sunduğu metinde "Biz dünyanın yerli halkları yüzyıllardır kapitalist mantığa dayalı bir büyüme modelinin yolaçtığı sömürgecilik, misyonerlik ve baskılara maruz kalarak yaşadık.

Bu mantık her zaman doğanın tahribi ve insanın insan tarafından sömürülmesine dayandı.... Katliamlar ve soykırımlar, topraklarımızın ve çevremizin işgali ve yağmalanması, ırkçı ikiyüzlülük, kültürel, politik ve dinsel baskılar varlığımızı tehdit ediyor" deniliyordu.

Zirvenin başladığı 5 Haziran günü Rio'da 200 Afrikalı, Amerikalı, Avrupalı ve Asyalı öğrenci tarafından gerçekleştirilen militan gösteride ise BM zirvesinin "savaş ve militarizmin yolaçtığı nükleer kirliliğe karşı tek bir sözcük bile etmediği" vurgulanıyordu. Rio zirvesi sürerken resmi zirve dışında yapılan ve 12 bin kişinin katıldığı "Küresel Forum" tartışmalarında konuşan Brezilya gecekondu halkı temsilcileri, çevre gruplarının dar görüşlülüğünü eleştirerek "Ekoloji, insanların herşeyden önce bir eve ve temel temizlik hizmetlerine sahip olmaları gerektiğini artık görmelidir" diyorlardı.

POLİTİKA İLE TOPLUMSALIN ARASINDA MEDYA

"Bütünüyle gelişmiş birey, bütünüyle gelişmiş bir toplumun ürünüdür. Bireyin kurtuluşu toplumdan kurtuluş değil, toplumun atomlaşmadan (kollektifleştirme ve kitle kültürü dönemlerinde doruk noktasına varabilen bir atomlaşmadan) kurtuluşudur."
(M. Hokheimer, G.H.E. 29)

Bugünün dünyasında, toplumsal bilinci ya da diğer bir ifadeyle kitlelerin düşünüş, algılayış ve tüketim bilincini kitle iletişim araçlarının yarattığı "ideolojik iklimin" dışında aramak, eksik bir çaba olacaktır. Burjuva toplumunun başlangıç döneminde kilise ve dinsel düşünüşün egemenliğinden kurtulan "toplumsallık" politikayla -temsili düzeyde de olsa- buluşma şansına emekçilerin mücadelesi sonucunda kavuşmuştu. Politika bir ölçüde, toplumsal yaşamın yansıdığı bir alan olmak zorunluluğuyla karşı karşıya kalmıştı. Burjuva sınıfı toplumsalı mümkün olduğunca politikanın dışına taşımayı amaçlarken , tarihin devrimci güçleri toplumsallık ile politika arasındaki varolan açıklığı kapatmaya, politikayı toplumsalın içinde eritmeyi ve giderek yoketmeyi hedeflediler. Devrimci misyonlarını, ütopyalarını hep bu eksen etrafında tanımladılar.

Devrimler-karşı devrimler sarmalından geçerek bugüne ulaşan burjuva toplumunda, toplumsal ile politika arasında varolan açıklık giderek derinleşti. Burjuva sınıfının bu başarısında, hiç kuşku yok ki, baskı aygıtları kadar, medyanın da önemli bir payı var.

Medyanın sözlük karşılığı "araç". Medya, neyin aracı? İddia edildiği gibi "halkın haber alma ihtiyacını" mı karşılıyor, kitlelerin "bilgilenmesini mi sağlıyor" ya da onların sözcüsü mü? Bu iddiaların hepsi masal. Çünkü yalın haliyle ele alındığında haber, ne bir iletişim ne de bir anlam biçimidir. Körfez Savaşı sırasında,savaşın CNN'de yansıtılış biçimine radikal bir eleştiriyle karşı çıkan Baudrillard, haberin işlevini şu sözlerle tanımlıyor: "Haber,yaptığını iddia ettiği gibi bilgilendirme ya da biçimlendirme ve yapılanma yerine toplumsal alanı giderek daha bir nötralize edip, klasik toplumsal kurumlarla, haberin içeriğine karşı duyarsız ve tepki göstermeyen bir kitle yaratmaktadır".

İstanbul'da vapur çıkışlarında yeni bir sektör doğdu.Yirmi dakika süren vapur hatlarında,vapurdan inen yolculardan okunmuş gazeteler toplanarak yeniden satışa sunuluyor. Gazete okuyucusuna sigara, çay içimi ve yanındakiyle sohbet dahil 20 dakika, bir gazeteyi okuması,daha doğru bir sözcükle "seyretmesi" için yetiyor. Okuyucuya "anlam" yerine "gösteri" sunuluyor.

İkinci bir cepheden baktığımızda, toplumsal yaşamda siyasal odakların sunduğu ideolojiden çok daha fazlasının bu söz düzeni tarafından topluma enjekte edildiğini görüyoruz. Yaratılmaya çalışılan yeni zeminin ve yeni birey tipinin kimliği, bu söz düzenine sindirilmiş durumda. Örtük ideoloji olarak adlandırdığımız bu ideolojik iklim en disiplinli parti çalışması gibi adeta tek merkezden yönlendiriliyor. Gazete başlıkları, TV'deki haber spotları ya da bir çok farklı firmanın reklamları incelendiğinde, hepsinin yarattığı ideolojik motivasyonun aynı olduğunu görüyoruz.

Bir günde binlerce kez tekrarlanan bu söz düzeninde ve her an, otobüs duraklarındaki panolarda, gazetelerin reklam sayfalarında, TV ekranında karşımıza dikilen bu imajlar kuşatması içinde yaşatılan bireyin ideolojik yönlendirme altında olduğu çok açık. Ve bu ideolojik iklim mücadele edilmesi en zor olanı. Sadece nesne ile marka arasında ortaya çıkan özdeşleştirmenin yaygınlığını düşündüğümüzde bile, bu ideolojinin gücünü kavrayabiliriz. Jilet, Selpak, Nescafe, SeloTeyp isimleri birer firma ismi olmasına rağmen gündelik yaşamda nesnenin ismine dönüşmüştür. Traş bıçağı Jilet ile, kağıt mendil Selpak ile, çekilmiş kahve Nescafe ile, yapıştırıcı bant Selo Bant ile özdeşleşmiş durumdadır. Özgürlük sözcüğü için de durum çok farklı değildir. Reklamlar "seçme özgürlüğü" üstüne kurulu olduğu için, liberalizmin "özgürlük" düşüncesinin üretildiği kaynaklardan biridir. Bu yapısal özelliğinin yanısıra, asıl olarak kullandığı imajlarla ve sözcüklerle de "özgürlük" nosyonunu işlemeyi sürdürür: "Philips Turbo: Güç,estetik,özgürlük"... "Marlboro: Özgürlük ve maceranın adı"... Bir müzik setiyle, sigara içimiyle nasıl özgürleşilebileceği reklamı yaratanlar açısından hiç sorun değildir. Reklamı tüketenler de bu soruyu kendilerine sormazlar. Aynı ilk çağlardaki büyü ayinlerindeki gibi tekrarlanan tılsımlı sözler yoluyla insanın kendi gerçekliğinden uzaklaşması sağlanır. Özgürlüğün elde edilmesi bir müzik aletine sahip olunmasına ya da bir sigara içimine kadar indirgenmiş olur.

Günlük hayatın biçimlenişi ve söylemi de, bireyin gerçek dışı bir zemine taşınmasında önemli bir fonksiyona sahiptir. Hele gündelik hayat, kitle kültür formlarıyla içiçe geçmiş ve medyanın belirleyici etkisi altında ise, politika ile toplumsallık arasındaki "yabancılaşma" eylemi daha da etkinlik kazanır. 12 Eylül sonrasında sık sık telafuz edilen "bireyin atomize edilmesinde" günlük hayatın ve kitle kültür normlarının yaygınlaşmasının önemi küçümsenemez.

Günlük hayat monotondur. Tekrar üzerine kuruludur. Bu anlamda "istikrar" ve "konformizm" düşüncesi üretmeye çok uygundur. Rutin bir yaşam tarzı, bu tekrar çemberi içinde benimsenerek, bu hayatın ve giderek bu toplumsal sistemin dışında başka bir gerçekliğin olabileceği duygu ve düşüncesinin yitirilmesine neden olur. Verili günlük hayatın dışındaki yaşam, tehlikelerle dolu olarak sunulduğu için, "eve" kapanan birey, düşüncesini de bu çemberin içine hapseder. Dışarda terör, trafik anarşisi, AIDS, uyuşturucu ve akla gelebilecek her türlü kötülüğün var olduğu devamlı vurgulanır. Böylece sokağa çıkması engelenen bireyin yaşam alanına sokağın taşınması tercih edilir. İşte kitle kültür formları, teknoloji ve medya, bu noktada devreye girer. Günlük hayatın dışında kalan dünyayı, siyasetiyle, kültürüyle, insanlarıyla "ev"in içine taşır. Ev bireyin dünyası, kutsal aile de bu dünyanın ideolojisi olur. Birey öylesine atomlaştırılır ki, siyasal alanın dışında kalan alanlarda bile topluluk halinde bulunması engellenmeye çalışılır. Gazinoya veya konsere gitmesine gerek kalmaz çünkü TV, uydu anten ve hatta gazino ve konser havasını verecek biçimde doldurulmuş kasetler bu işleve sahiptirler.

Görülen o ki, toplumsallık sadece politikadan uzaklaşmakla kalmamış, kültüründen gündelik yaşamına, kavramlarından davranış biçimlerine kadar artık toplumsal kavramını kullanayamayacağımız bir "kütle" yaratılması hedeflenmektedir. Bu "kütle" artık politikanın araçları (partiler, kitle örgütleri, politikacılar, demeçler, sendikalar vb.) aracılığıyla temsil edilmemektedirler. Düşünceleri yansıtılmamakta, sadece kodlanmış çerçevede, anketler, testler, ALO Bilgi vb. araçlarla yönlendirilmektedir. (Sabah gazetesinin Bayram gazetesi ile girdiği çatışmada, "kitleye" sorulan soru, bu iki yayından hangisini tercih ettiğidir. Ya ikisini de istemiyorsak!) Ve bu "kütle" artık, gazete başlıkları, haber spotları gibi konuşmaktadır. Toplam kelime hazinesi ise bin ile ikibin arasında oynamaktadır. İçi boşaltılan kavramlar içi boşaltılmış beyinleri yaratır. Çünkü insanlığın düşünsel evrimi yaratılan ve içi doldurularak zenginleştirilen kavramlarla doğru orantılı gelişmiştir. Dilsiz ve dolayısıyla sessiz bir toplumsal yaratılmaya çalışılmaktadır. Ve ne yazık ki medyalar sayesinde bu hedefe giderek yaklaşılmaktadır. Politikanın sahnede, toplumsalın salonda yerini aldığı,18. yüzyılda temsil eden ve temsil edilenlerin bulunduğu siyasal rejimlerden bile geri, gösterilen ve seyredilenin tüketildiği bir rejimde yaşamaya mahkum edilmek isteniyoruz. Politikayla toplumsal arasında yaşanan bu uzaklaşmanın önemli bir nedeni olarak en gelişmiş teknolojiyi kullanan ve yerleşik kurumlaşmalara sahip medya örgütlenmesini görüyorsak, kendi kitle iletişim müfrezelerimizi yaratmaktan ve bu müfrezelerle toplumsal ile politika arasında duvarda gedikler açmaya başlamaktan başka çıkar yolumuz bulunmamaktadır.

HALKEVLERİ 2. OLAĞAN GENEL KURULU

60. yılını geride bıraktığı ve 3. diriliş dönemini yaşadığı bir süreçte Halkevleri 12. Olağan Genel Kurulu toplandı.

3. diriliş dönemi diye tanımlanan 1987 sonrası süreçte açıldığı ilk dönemlerde "umut" olarak görülen Halkevleri bugün gelinen noktada ciddi bir tıkanıklık içinde bulunuyor. 1980 öncesi süreçte anti-faşist mücadelede önemli mevziler kazanıldığı bölge örgütlenmelerinde işlevselliği yakalayabilen Halkevleri bugün nasıl bir zeminde, nasıl bir içerikle hareket edeceği konusunda oldukça sancılı.

Gelinen noktada Halkevleri mücadelesinin ve Halkevleri çalışmasının geçmişten bugüne uzanan çalışma tarzı ve anlayışı ile yeniden cazibe merkezi haline gelemeyeceği açık bir gerçek. Halkevleri yeni süreçte kendisini yeniden tanımlamak göreviyle karşı karşıya bulunuyor. Genel Merkez yöneticisinden taşrada bulunan şubelerdeki çalışanlara kadar hemen herkesin Halkevleri'nde kriz-tıkanma tespiti yaptığı bir süreçte toplanan 12. Olağan Genel Kurul, yaşanan krizin derinliğinden dolayı ilgi dahi görmedi. Yeterli katılımın sağlanamadığı, katılan delegelerin ise konuşmacıları dinleme zahmetine dahi katlanamadığı sönük bir genel kurul yaşandı.

Genel Kurul'a olan ilgi, genel kurul salonunda atmosfer ve halen Halkevleri çalışması yapan insanların ruh halinden anlaşılabileceği gibi Halkevleri gelinen noktada tıkanmıştır. Yaşanan tıkanıklığın Halkevleri'ndeki yapısal-işlevsel bir kriz olduğu gerçeği çalışmaların yapılan rötuşlarla farklılaştırılamayacağını kanıtlamaktadır.

Eğer sorun yapısal ve işlevsel ise, bu çerçevede Halkevleri'nin yeniden tanımına ihtiyacımız var. Bu tanımlama sürecinde, "Halkevleri nedir? Halkevleri'nin toplumsal muhalefet içindeki yeri nasıl tanımlanabilir? Alternatif kültür politikalarının üretiminde halkevleri'nin yeri neresi olmalıdır? Şimdiye kadar Halkevleri alternatif kültür odağı olabilmiş midir, olamamışsa neden? Bölge çalışması ile Halkevleri arasında ilişki nasıl somutlanabilir? Devrimciler açısından halkevleri çalışmasının ekseni ne olmalıdır? Bu sorulara yanıt bulunmalıdır. Yukarıda sorulan sorulara yanıt bulma çabası içerisine girmeden Halkevleri'nde önemli bir gelişmenin sağlanamayacağını görmeyen de kalmamış olmalıdır. 12. Olağan Genel Kurul'da yayımlanan sonuç bildirgesinde Halkevleri'nin önümüzdeki dönem uygulayacağı politikanın köşetaşlarını oluşturacak önerilen paketi deklare edildi. Sonuç bildirgesinde,

1. Eşitlikten, kardeşlikten, halktan, özgürlükten yana geleneğini ısrarla inatla sürdürmek
2. Burjuva idelojik cezaevlerinin yıkılmasına yönelik çabaları geliştirmek.
3. Halkın demokratik kültür evleri olmak.
4. Milliyetçi şoven bir dalganın hızla yükseldiği bir dönemde Kürt halkına yönelik saldırılara karşı anti-faşist bir tutum almak.
5. Anti-demokratik uygulamalara, baskılara, yargısız infazlara karşı çıkmak.
6. Halkevlerinin ve diğer DKÖ'lerin elini kolunu bağlayan dernekler yasasının değiştirilmesi için çaba harcamak.
7. Halkevleri üzerindeki baskılara karşı çıkmak, tüzük değişikliği sağlamak için tüzük kurultayı hazırlamak biçimindeki maddeler sıralandı. 12. Olağan Genel Kurul'da Genel Başkanlığa Ahmet Yıldız yeniden seçilirken, 20 kişilik bir de genel yönetim kurulu seçildi.

İşyerlerinde Cinsel Ta[...]
AYIP BİZİM DEĞİL: SUSM[...]

Sokakta, otobüste, sinemada, vapurda rahatsı[...] bakışlarla, laf atmalarla, sarkıntılıklarla sık sık y[...] geliriz. Saldıran erkekleri tanımayız. Bu yüzde[...] göstermek kolaydır. Tepki göstermesek bile tanı[...] mız erkeklerden gelen saldırının olumsuz etkil[...] sürede silinir. Öfkemiz yatışır.

Peki, ya işyerlerimiz?

Orada da sürekli yüzyüze olduğumuz erkekl[...] mi zaman rahatsız edici bakışlarıyla, hoşlanma[...] şakalarıyla, daha cesaretli olabilen ustabaşı, şef[...] numundakilerin tacizleriyle karşı karşıya değil m[...]

Önce tanımlamakla işe başlayalım: Nedir ci[...] ciz? Cinsel taciz, bizlerin isteğimiz dışında bede[...] cinselliğimize yönelik elle, gözle, sözlü olarak [...] saldırılardır. Bu saldırılar göz süzmekten, laf [...] sarkıntılıktan, küfürlü konuşmalara kadar uzan[...] bir de geleneksel kadın rolünün devamı sayılar[...] terlik, hosteslik, hemşirelik gibi işlerde çalışıyor[...] ciz zaten "meşru" sayılır, tacizi "haketmişiz" [...] güzel hemşire-doktor fıkraları", "en güzel s[...] patron fıkraları" gibi kitaplar, karikatürler, miza[...] leri, gazeteler, filmler, TV aracılığıyla binlerce[...] önünde tacize uğrarız.

Emek yoğun olduğu için kadınların ucuz işg[...] rak çalıştırıldıkları tekstil, tekel gibi sektörler d[...] ların cinsel tacizle yüzyüze oldukları diğer al[...] Genç, deneyimsiz, vasıfsız işçi olmaları taciz [...] artırır. Metal işkolunda Küçükçekmece'de kurul[...] yerinde kadın işçiler arkadaşlarının bu yüzden [...] tarafından tuvalete kapatılarak dövüldüğünü a[...] lar. Ustabaşı genç kadını önce sözlü olarak raha[...] yor, "Sen güzelsin, burada harcanıyorsun, istec[...] yaparsan rahat edersin" diyor. İsteklerini kab[...] meyince baskısını artırıyor. Diğer işçilere ora[...] hızlı çalışmasını, daha çok iş çıkartmasını istiyo[...] nın buna tek başına tepki göstermeye çalışmas[...] bilip önce dövüyor, ardından da işten atıyor. B[...] uç olmakla birlikte, yaşananları çarpıcı biçimde[...] yor.

İşyerinde cinsel tacizle karşılaşan kadınların enerjilerini kaybetmelerine, işten ayrılmalarına[...] değiştirmeyi düşünmelerine sıkça rastlanıyor[...] "evet" demek çözüm değil. Çünkü bu durumda [...] yerinde belki biraz yükselebiliyor, biraz daha f[...] kazanabiliyor ama diğer ilişkileri zedeleniyor[...] kadın muamelesi görüyor. En önemlisi eğer ist[...] kendisine saygısını yitiriyor.

Cinsel tacizin temelinde, kadınların üzerinde[...] sal egemenlikleri nedeniyle erkeklerin, cins[...] saldırganca kullanabilmeleri yatıyor. Onların, d[...] rı andan itibaren "erkek" olarak yetiştirilmeler[...] saldırganlığı hem kendilerinin hem de toplumun[...] de meşrulaştırıyor, hatta yüceltiyor. Sekreterlik,[...] lik, hemşirelik gibi mesleklerde cinsel tacize ka[...] bilmek herşeyden önce bu mesleklerin tanımla[...] ğişmesini istemek, mesleklerin cinsiyetlere gö[...] masını reddetmek anlamına geliyor.

Hem "kadın meslekleri" olarak bilinen a[...] hem de diğer işyerlerinde yaşadıklarımızı k[...] mek, diğer insanlara duyurabilmek önemli. Ha[...] altında olursa olsun bu saldırının utancını biz ta[...] lıyız. Ne giyersek giyelim, hangi mekanda olur[...] lım, cinsel tacizi haketmedik!

Bu anlayışı ortak bir bilinç haline getirmeni[...] de kurumlaştırabilmek için de çabalamalıyız[...] sözleşmemize bu konuda hükümler koymak, iş[...] de oluşturacağımız kadın gruplarının sendikam[...] birimleri oluşturmaya zorlaması hep mücadelem[...] lendirecek halkalardır.

KİTAP

DAĞDAN KOPAN ATEŞ
ÖMER CABEZAS
(Belge Yayınları)

Nikaragua Devriminin bir kesitini anlatıyor kitap.

Yazarın başından geçen olaylar ve gözlemleri, bugüne kadar kimsenin yapamadığı ölçüde bir açıkyüreklilikle anlatılmış.

Omer Cabezas ö[...] len Sandinist kadrola[...]

Önce gençlik ha[...] katılmış, dağlara [...] sonra yine kentler[...] müş...

Kitle çalışması[...] kitle eylemlerinde sa[...] lere özgü yöntemler,[...] gıçta dağlarda yaşa[...] yıflıklar, insan il[...] "eczanelerden pre[...] yürüttüğünü" söyle[...] bir içtenlikle anlatılıy[...]

"Yanılmayan ve [...] nilmeyen Komser [...] gibi hep doğruları [...] devrimciler yok Ca[...] kitabında. İnsanla[...] Devrimci insanlar.

Herkes gibi korka[...] len, yanlışlar yapa[...] devrim de yapan insa[...]

Hülasa devrimcil[...] küsü bu.

ALİAĞA EMEK ŞENLİKLERİ

(İşçilerin Sesi-İzmir)

Aliağa Belediyesi 15-17 Haziran tarihleri arasında Emek Şenlikleri düzenl[...] Proğramın hazırlanmasına katılamayan Aliağa halkı çoğunlukla konserleri izlem[...] yetindi. Şenlik boyunca yapılan bir dizi panelden "Türkiye'de Sendikaların Sorun[...] ve Çözüm Yolları" konulu panel ilgiye değerdi. Hak-İş'ten Denetim Kurulu Başk[...] Mahmut Arslan, Türk-İş 3. Bölge'den Mustafa Kudakçı, gazeteci Şükran Ketenc[...] DİSK'ten Yönetim Kurulu üyesi Kemal Daysal ile Jeoloji Mühendisleri Odası G[...] Sekreteri Yüksel Bozkurt'un konuşmacı olduğu panelde, özellikle Kemal Daysal'ın [...]nuşması ilgiyle izlendi. Ancak bunca yıldan sonra işçi sınıfının huzuruna çıkan D[...] sendikal anlayış ve politikalar konusunda yeni bir açılım getiremedi ve genel geçer[...] değerlendirme yaparak doyurucu olmaktan uzak kaldı. 15-16 Haziran olaylarının [...] bir değerlendirmesinden sonra söylenenler ise bundan sonra nasıl bir sendikal müca[...]le istendiğinin ipuçlarını veriyordu: "Dileriz ki bu trajik durumlarla (15-16 Haziran[...]la) ülkemiz bir daha karşı karşıya kalmasın. Sendikal hareketimizin önünde duran [...]runlar, çalışma yaşamımız, karşılıklı görüş alışverişiyle, iyi niyetle, demokratik ölçü[...] içesinde çözüme ulaşsın."

DİSK'e bağlı 5 sendika hakkında açılan soruşturmayla ilgili söylenenler ise şöyl[...]di: "Biz kendi içimizde sendikal demokrasiyi bu denli uygularken, bunu basına [...] taşıdınız şeklinde olmuştur. O arkadaşlarımız da vermiş oldukları cevapta 'Biz bas[...] bunu kollektif olarak yansıtmadık. Basın bunu abartılı olarak yazdı. Yoksa biz send[...] ve yönetiminin ve de başkanlar kurulunun almış olduğu karara elbette ki saygı göste[...]ceğiz. Çünkü bizler de sendika içi demokrasinin sendika içi karmaşa olmadığının [...]lincindeyiz' dediler. Bu mesele de böylece kapandı."

imdi Görev Tes-İş'in Demokratikleştirilmesi!

...ayı içinde gerçekleştirilecek ...İş Genel Merkez Genel Kurulu ... bir tanesi hariç tüm şube genel ...sonuçlandı. Yıllardır ekonomik ve ...k hakları için hiçbir mücadeleden ...ın, grev yasağına, her türlü ...ya ve sendikal oyunları ve ... rağmen mücadaleyi yükselten ...lerinin şimdi girişmesi gereken görev Tes-İş'in demokratikleştirilmesidir.

Enerji işçileri 80'li yıllardan bu yana işçi sınıfının yaşadığı ekonomik ve demokratik hak kayıplarına karşı verilen mücadelede önemli bir rol oynadılar. Özelleştirmelere karşı enerji işçilerinin gösterdiği tavır tüm işçi sınıfının mücadelesinde yön gösterici nitelikte oldu.

Enerji işçilerinin her dönemde gösterdikleri bu mücadeleci sınıf tavrına karşın kimi kayıplara uğramalarında Tes-İş Genel Merkez yönetiminin anti-demokratik ve işbirlikçi tutumunun önemli bir yeri vardır. Tes-İş Genel Merkezi, bu tutumunu tasfiyelerle, cezalandırmalarla, atamalarla somutlanan sendikal demokrasi dışı uygulamaları yanında, enerji işçileri özelleştirmelere karşı sokaklarda mücadele ederken, özelleştirilen şirketlere hissedar olmaya kadar götürebilmiştir.

Şimdi görev şube kongrelerinde yıllardır verilen mücadeleler sonucunda elde edilen bu kazanımların Genel Merkez Genel Kurulu'na taşınmasıdır.

Şimdi görev Tes-İş'in demokratikleştirilmesidir.

Şimdi görev, enerji işçilerinin en geniş biçimde katılabileceği bir tarzda, bu demokratikleştirmenin nasıl ve hangi yöntemlerle gerçekleştirileceğinin tartışılması ve Genel Kurul'a yönelik politikaların oluşturulmasıdır. Genel Kurul'a işyerlerinden katılacak delegasyonun bu politikalar doğrultusunda Kongre'ye gönderilmesi ve denetlenmesidir.

miryolu Çalışanlarında Zam Krizi

...ok işkolunda top-...elerin tıkanışı ve ...ışanlarının toplu ...mücadelesi, yaz ...çalışanlar açısın-...ısıtırken, demiryo-...ları da kendi hak-...ip çıkmanın çaba-...ırlar.

...yollarında çalışan ...r personele önce-...e 30 artı yüzde 17 ...vereceğiz" diyen ...enel Müdürlüğü, 1 ...yana avans niteli-...rdiği yüzde 30 ... çok görüp çalı-... geri kesiyor. Bu-...ara yönetici kade-...00 müdüre yüzde ...zde 17 zam veri-

...yolcular bu haksız ...15 Mayıs'ta sen-...üm Ray-Sen ön-... 500'e yakın çalı-...aydarpaşa Garı ...ttığı basın açıkla-...otesto ettiler. Bu-...emli yönü demir-...nlarının sendika-...nliliğe ısınmasıy-

...na yüzde 30 ... gören TCDD, ...ğlen yemeğine ...ve yüzde 100'e varan zam yaparak bir öğün yemeğin fiyatını 4 bin TL'den 6 bin ve 8 bin TL'ye çıkardı. Demiryolu çalışanları buna tepki olarak yemeğe zam yapılan günden başlayarak TCDD'nin verdiği yemeği yemiyorlar. Bu arada Tüm Ray-Sen alternatif yemekler düzenleyerek bir hafta boyunca üyelerine Haydarpaşa Garı önünde yemek verdi. En son gün davul zurnayla şenlik yapıldı. Bu protestolar yolculardan ve çevreden olumlu tepkiler aldı.

Bu boykotlar TCDD'nin yemek verdiği tüm bölgelerde yapıldı. İskenderun, Mersin ve Konya'da birçok tren kalkmadı ya da gecikmeli olarak kalktı. Ankara'da banliyö trenleri gecikmeli olarak çalıştı. Bu olaylardan sonra TCDD 17 aydır ödenmeyen zorunlu tasarruf fonlarının bir kısmını ve 1 ayda 2 bin liraya çıkarılan ama 5 aya kadar bin liradan ödenen fazla çalışma ücretlerinin farklarını ödedi. Bunlar demiryolcunun geleceği için umut veren gelişmeler oldu.

Bütün bu gelişmelerle birlikte, vizite eylemlerinin

yapılamaması, yemek boykotları sırasında kitlenin motive edilememesi ve sendikalaşma talebine yönlendirilememesi, sendika yönetiminin çekingenliği gibi bazı olumsuzluklar sendikaya sıcak davranan bir çok insanı moral bozukluğu ve uzaklaşmaya yöneltti.

Bu durum karşısında sendikalaşmaya öncülük edenler her türlü gelişmeyi en geniş kitleyle tartışma ve onlara tartıştırmanın yöntemlerini bulmalıdırlar. İşyerlerinde çalışan insanlar kendi sorunlarını tartışma ve çözüm üretmeye doğru yönlendirilmelidirler. Bunun en temel yöntemi ise işyeri örgütlülüklerinin oluşturulması ve bu yönde yoğun bir çabanın sarfedilmesinden geçmektedir.

Yaşadığımız süreç gösteriyor ki, karar alma sürecinde yeralmayan insanlar eylemlilik sürecinde de aktif olmuyor.

Sendika öncüleri her gelişmeyi değerlendirdikten sonra mutlaka yapmak ve ellerindeki tüm araçları kullanarak en geniş kitleye ulaştırmak zorundadırlar. Sendika tabanı gelecekteki eylemlilikler için hazırlanmalıdır.

Sendika öncülerine düşen en büyük görevlerden biri de, sendikal geleceğin mihenk taşı olan işyeri komite ve konsey örgütlülüğünü oluşturmak için çaba sarfetmek, uzun vadeli çalışmalarında bu yönde politikalar oluşturmaktır. Geleceğin sağlıklı yapıları bu örgütlülükler üzerinde yükselecektir.

Selüloz-İş Sendikasında Olağanüstü Genel Kurul

(İşçilerin Sesi-İzmit) 20 Ocak 1992 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Kongre'de, ekibiyle birlikte yönetime gelen Fikri Karakadılar, 6 Haziran 1992 tarihinde gerçekleştirilen Olağanüstü Kongre'de koltuğunu kaybetti. İşçi sınıfı adına hareket edenlerin(!) yönetime gelişlerinden kısa bir zaman sonra, üstelik TİS görüşmelerinin arifesinde koltuk kavgasına düşmeleri, "çağdaş sendikacılık", "şeffaf sendikacılık" anlayışlarının kaçınılmaz sonucu olsa gerekti.

Yönetimin kendi arasındaki anlaşmazlıklar, yolsuzluk iddialarının ortaya çıkmasıyla su yüzüne vurdu. Ne olduğunu anlamaya çalışan işçiler sendika yönetimini sıkıştırmaya ve hesap sormaya başladılar. Bu amaçla birkaç kez sendika genel merkezini bastılar. Gergin atmosfer Olağanüstü Kongre kararının alınması ile durdu. İşçiler yolsuzluk iddiaları karşısında tüm yönetimi suçlarken, yönetim Karakadılar'ı hedef tahtası haline getirerek işin içinden sıyrılmayı başardı.

6 Haziran 1992 günü sıkı güvenlik önlemleri altında gerçekleştirilen Kongre'ye divan başkanı olarak Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Enver Toçoğlu seçildi. Sadece delegelerin alındığı Kongre'yi işçiler dışarıda bekleyerek "izlediler". Çeşitli konuşmaların yapıldığı Kongre'de, ağırlık yolsuzluk iddialarındaydı. Başkanlığa yeniden Fikri Karakadılar aday olurken, karşısına İzmit dışındaki şubelerin desteğini alan eski yönetimden Mithat Sarı aday olarak çıktı. Fikri Karakadılar 88 oy alırken, Mithat Sarı 163 oy alarak yeni yönetimi oluşturdu.

Selüloz-İş sendikası; tarihinde ilk defa İzmit dışından (Dalaman) bir başkana sahip oldu. İzmit'de bulunan iki şube ise yeni yönetimi desteklemedi. Kongre'nin diğer ilginç noktası ise 50 civarında oy bekleyen Karakadılar'ın 88 oy alması oldu. Bu tablo yeni yönetimin işinin zor olduğunu, diğer bir deyimle hesaplaşmanın bitmediğini gösteriyor. Kongre'de Mithat Sarı ve arkadaşlarının "Yönetim Kurulu üye sayısı 9'dan 7'ye insin" teklifinin reddedilmesi ise bir başka ilginç gelişme idi. Sendikaya yakın çevreler, "bu önergenin kabulü halinde, arkasından sendika genel merkezi'nin Ankara'ya taşınması gelecekti" yorumunda bulundular.

Yeni yönetim şu üyelerden oluşuyor: Mithat Sarı Genel Başkan, Müslüm Ocak Genel Başkan Vekili, Selim Çorak Genel Başkan Vekili, İlyas Zorlu Genel Mali Sekreter, Şükrü Kayacık Genel Sekreter, İsmail Kılınç Genel Merkez Teşkilatlandırma Sekreteri, Aydın Vardan Genel Merkez TİS Sekreteri, Birkan Ertan Genel Mevzuat Sekreteri, Davut Bozkan Genel Eğitim Sekreteri.

Silahla, Büklü Yalanla Saldırıyor

ÇİLER KARARLI, DİRENİYOR!

...l aşkın bir süre-... bir direniş ya-... Belediye Halkın-... Değil", "Özel-... Hayır" sloganla-... bir anlamlı. İşten ...kadaşlarının geri ...düzmece ifadelerle ... Şube Başkanları-...t bırakılmasını is-...tal işçisi direni-

...önce verilmeyen ...ramiyelerini ala-...acıyla gerçekleş-...18 günlük direnişin ...yaşadıkları özelleş-...işten atılacağız en-...ne üstlük "yevmi-... kesilmesiyle so-...olumsuz deneyime ...ksızlığa karşı di-...ekliliğini bilen iş-...kez daha militan, ... Taleplerini da-...sesle haykırarak ...imler istiyorlar. ...rilen sözlerin ça-...duğunu ve artık ...tirmenin müm-...ğını biliyorlar. ...e direnme karar-...men direnişin da-... yaşanmasına en-...r takım olumsuz-...mak bir zorunlu-

...KLAR ?

... Kartal beledi-... Kartal halkın-...ak, Anadolu ya-...derek bütün bir ...kapsayacak tarzda ...sel ve meşru bir ...ması için örgüt-...n içinde yeterin-...ası. Direniş için-...n örgütlülükle-...n yarına taşına-... sorunlarından, ...unlarına kadar ...e mücadeleye ...acak tarzda bir ...rspektifle dona-...ması yaşananları ...rlendirme gibi ...ış tarzı doğur-...lerin Belediye ...nırlı tutulması, aslında bütün belediye işçilerinin ve hatta bütün çalışanların ortak sorunu olan özelleştirmeler ve onun bir ürünü olan sendikasızlık, işçi kıyımı gibi temel sorunları daha tali görmek gibi istenmeyen bir sonuç yaratmakta.

Eylemin diğer belediye işçilerinin aktif katılımıyla beslenmesinin gerekliliği görülmekle beraber buna ilişkin örgütlü bir müdahale yaratılamamakta. Bütün bunlarla birlikte asıl eksiklik halen direnişin bir inisiyatif odağı tarafından yönlendirilememiş olmasında. Bu durumun işçinin tüm kararlılığına rağmen dönüp kendisini vurmaması için pratik, işleyen, üreten bir komite örgütlülüğüne ihtiyaç var. Ancak böyle bir örgütlülük işçilerdeki kararlılığın, güven ve bilinçle pekişmesini sağlayabilir ve günlerdir direniş yerine uğramayan sendika genel merkezini işçilerin yanında olmaya zorlayacaktır.

Kartal işçisi günler süren onurlu direnişine sahip çıkacaktır. Eylemde edindiği bilinci işyerinde örgütlü güce dönüştürecek, bu gücüyle sendikasına sahip çıkacak, işyerine sahip çıkacak, belediyeye sahip çıkacaktır.

BELEDİYE HALKINDIR

"Önce insan", "halkın belediyesi" sloganlarıyla "farklı" olduğuna çoğunluğu ikna eden SHP'li adaylar işbaşına gelir gelmez o dönemin en yüksek ücretine ve en ileri idari maddelerine imza attılar. Alan memnun, veren memnundu ilk zamanlar. Ta ki atılan imzayı veznelerde nakde çevirme anına kadar. "Kasada para yok", "Hükümet parayı kesti" yakınmaları başladı. Bir kaç ay hoşgörüldüler. Yavaştan "parasız çalışıyoruz, unuttunuz mu?" uyarı eylemleri başladı. İşçi çıkarımı ve özelleştirmelerle yanıt verildi. Plansız ve yanlış istihdamın faturası yine işçiye işsizlik, belirsizlik, açlık olarak kesildi. Bu eylemler günlük basının da çığırtkanlığıyla belediyeleri parsel parsel özelleştirmeyle yanıtlandı. ANAP döneminde ilk adımları atılan özelleştirmelere bu kez "çöp toplanmıyor, halkın sağlığıyla oynanıyor" "insani" yaklaşımıyla dört elle sarılındı. Yıllık bütçeler mahalli sakinlerin ve yerleşimlerin ihtiyaçlarına, kaynak yaratma doğru belediyecilik anlayışına göre değil, çıkar dostlarının ihtiyaçlarına göre yapılır oldu. Henüz bunların açığa çıkamadığı, uygulananların "ANAP yüzünden" sanıldığı bir sırada gündeme gelen genel seçimlerde SHP yanına ikiz kardeşi katılarak hükümet yapıldı. "Yeni"lerle başlayan pek çok vaadin bekleyerek gerçekleşeceği sanıldı. Şimdi takke düştü kel göründü. Söylenenlerin boş vaadler olduğu, içini doldurmanın da takipçisi olmanın da örgütlü güç olmaktan geçtiği en azından Kartal Belediye işçilerince anlaşıldığı bu eylemde somutlandı. Belediyeler halkın en dolaysız yönetime katılabilmesini mümkün kılan kurumlar. Yaşadığımız sistemde dahi belki de en fazla, halkın günlük yaşamda karşılaştığı sorunlara dair söz söylemesi, karar alması, örgütlenmesi ve öz örgütlenmeleriyle denetlemesi yerel yönetimlerde olanaklıdır.

Niçin bizler "parke taşının biçimi, otobüsün rengi" konusundaki ankete düşünce belirtmeyle yetinelim?

Niçin belediyenin kaynaklarının neler olabileceğini düşünmeyelim, bu kaynakları ihtiyaçlara göre nasıl değerlendireceğimizi karara bağlamayalım?

Niçin üretilen hizmetleri planlarken, uygun işçi istihdamını da düşünmeyelim?

Niçin oy vererek başımıza oturttuğumuz kişiyi, mahallelerde kurduğumuz komitelerle yönlendirmeyelim, denetlemeyelim ? Buna engel olan ne?

Bütün bu sorulara verilecek yanıt aynı zamanda belediyelerin bizim, yani halkın olup olmadığının da yanıtı değil mi? Asıl işveren biz değil miyiz? Belediyeler işi halk için yapmıyor mu? (ya da yapması gereken tam da bu değil mi?) Bu işi yapmaya oylarımızla belediye başkanını biz memur etmedik mi? Bu işi ona "yap" diye biz vermedik mi?

Belediye Büklü'nün mü, halkın mı ? Bu soruya Kartal Belediye işçileri onurlu kavgalarıyla "BELEDİYE HALKINDIR, BÜKLÜ'NÜN DEĞİL" sloganıyla yanıt veriyorlar." Bu sahip çıkışın ikinci adımı açık ki bütün eksikliklerine rağmen işçilerin kavgayı kazanmaları olacak. Bu kazanımları kalıcı kılmanın biricik yolu ise; işyerlerimizden, mahallelerimizden örgütlenmek ve örgütlülüklerimizle hayata müdahale etmekten geçiyor. İşçi kıyımının, özelleştirmelerin önlenmesi, insanca yaşayabilmenin ön koşulu da bu olsa gerek...

Yaşasın toplumsal uzlaşma" naaralarının atıldığı bir dönemde Kartal işçisi sınıf çıkarlarının uzlaşma değil kavgadan geçtiğini yaşayarak öğreniyor.

Direniş Takvimi

3 Temmuz: Belediye-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesi grev kararlarını işyerlerine astı. Aynı gün Kartal Belediyesi'nde karar asılırken Belediye Başkanı M.Ali Büklü silahlı adamlarıyla birlikte işçilere saldırdı.

7 Temmuz: M. Ali Büklü'nün Savcılığa yaptığı asılsız şikayetle Şube Başkanı tutuklandı. 2 temsilci ve 1 şube yöneticisinin iş akitleri feshedildi.

8 Temmuz: Kartal Belediyesi'ne bağlı Tansa'da çalışan ve sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten atılan 8 işçi ile 2 temsilci ve 1 şube yöneticisi açlık grevi başlattı. Anadolu yakasındaki bütün belediyelerden işçilerin katılımıyla Kartal Belediyesi'ne yürüyüş yapıldı. Belediye önünde çadır kuruldu. Daha sonra eylem polisin müdahalesiyle Fen İşleri Müdürlüğü'ne taşındı.

9 Temmuz: "Belediye Halkındır Büklü'nün Değil", "Özelleştirmelere, İşçi Kıyımına Hayır", "Şube Başkanımız Serbest Bırakılsın" "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" sloganlarıyla işçiler aileleriyle birlikte Kartal Meydanı'na yürüdü. Postahaneden Adalet Bakanlığı'na protesto telgrafları çekildi.

10 Temmuz: Anadolu yakasına bağlı bütün belediyelerden işçilerin işi durdurma ve Kartal Meydanı'nda kitlesel mitingleri gerçekleşti.

11 Temmuz: İşçiler ekipler halinde yaşadıkları mahallelerde kahve konuşmaları yaptılar. Halkı demokratik eylemlerine destek vermeye çağırdılar. Direnişe kitlesel destek ziyaretleri yapıldı.

12-13 Temmuz: Kahve konuşmaları sürdürülerek, bildiriler dağıtıldı. Direnişçi işçileri yalnız bırakmayan aileler ve işçilerin destek ziyaretleri sürdü.

14 Temmuz: İşçiler aileleriyle birlikte işten atılmaları ve başkanın tutuklanmasını protesto etmek amacıyla Büklü'ye dilekçe vermek ve Kartal festivaline katılmak amacıyla yürüyüş yapmak istediler. Çevik kuvvetin kurduğu barikatı yarmak isteyen işçilerden yaralananlar oldu. Yaşlı kadınlar, çocuklar yaralandı. Hamile bir kadın hastahaneye kaldırıldı. İşçiler barikatın önünde yaklaşık beş saat süren bir oturma eylemi gerçekleştirdiler. Sık sık "Sabrımız taşıyor barikatı aşalım", "Polis Defol", "Yürüme Hakkımız Engellenemez" sloganları atıldı. Büklü ilk geri adımını attı. Büklü, Kaymakam aracılığı ile 15 Temmuz günü işçi temsilcileriyle görüşme kararını iletti. Anadolu Yakasındaki sendika şubeleri, kamu çalışanları ve demokratik kitle örgütleri Kartal Belediyesi işçilerinin eylemine destek vermek amacıyla bir araya geldiler.

15 Temmuz: Büklü ile yapılan görüşmeden olumlu bir sonuç alınamadı. "Demokratik eylemlerimiz sürecektir" diyen işçiler kararlı.

16 Temmuz: Bir grup işçi kamu çalışanlarının Kartal Meydanındaki eylemlerine kitlesel katıldı.

17 Temmuz: Kartal Festivaline katılmak üzere yürümek isteyen işçiler bir kez daha polis barikatıyla karşılaştı. İşçiler "Barikatı Yaralım", "Hedef Kartal", "Büklü, Meclis İstifa", "Polis Defol" sloganlarıyla karşılık verdiler. Bunun üzerine polis yürümekte kararlı olan işçilere saldırdı. Havaya yüzlerce mermi sıktı. İşçilerin taşlarla karşılık vermesi üzerine polis geri çekildi. Daha sonra polis takviyesi ve panzerlerle işçiler abluka altına alındı. Çatışma sırasında yirmiye yakın işçi ve sekiz polis yaralandı. Yaralı işçilerden altısı gözaltına alındı. Yaklaşık beşbuçuk saat süren abluka Ercan Karakaş'ın "Tansa'dan atılan işçiler belediyenin bir biriminde mutlaka işe alınacaklar, temsilcilerin durumuyla sendika avukatı ilgilenecek, işçiler kesinlikle gözaltına alınmayacak güvence veriyorum" sözleri üzerine işçiler işyerini terkettiler. Açlık grevindeki işçiler ve görevliler işyerinde kaldı. Aynı akşam festivalde bazı müzik grupları ve sanatçılar polisin işçilere saldırısını protesto ettiler.

18 Temmuz: İşçilere destek ziyaretleri sürdü.

19 Temmuz: Yaklaşık 50 işçi SHP İl Kongresi'ne giderek sloganlarıyla taleplerini haykırdılar.

20 Temmuz: İlk kazanım; tutuklu Şube Başkanı Hüseyin Acer serbest bırakıldı. Mahkemeye kalabalık bir işçi kitlesi de katıldı. Aynı gün Anadolu yakasındaki sendika şubelerinin, kamu çalışanlarının ve demokratik kitle örgütlerinin ortak imzasıyla, kamuoyunu direnişçi işçilere destek vermeye çağıran bir gazete ilanı yayınlandı.

DİRENİŞTEN İZLENİMLER

14 Temmuz: Yaşlı bir kadın, işçi anası, hem de en önde yürüyor, işçilerle birlikte. Polis saldırıyor. Yaralı ana, ezilmiş acılar içinde... "Beni ezdiler yavrum... Bana hiç acımadılar... Onların anası yok mu?" diye soruyor. Yaralarını gösteriyor acıyla...

17 Temmuz: "Ekmek kavgası" diyor genç bir işçi. Çalışmadan bir saat önce0 "Hanım hamile bugün belki de doğum olur" diyor, biraz da utangaç. Ve yürürken önde, çatışmada önde, yaralı... Kaçıp giden arkadaşlarını çağırıyor, "Nereye? bu bizim kavgamız güneyim". Dönüyor tekrar kavgaya ve birazdan bayılmış ambulansa götürülürken görüyorum kucakta, kanlar içinde... İzin yok yaralarının sarılmasına... polisler alıyor götürüyor gözaltına...

mu Çalışanları Mücadelesinde İzmir

...Sesi-İzmir) İzmir'de Ankara yürüyüşü ve mitin-...an bir çalışma içine girin kamu sendikaları, 30 ...yıp 20 Haziran'a kadar bir dizi eylem örgütledi-

... günü Tüm Maliye-Sen, Tüm Yargı-Sen ve Tüm ...yeri yaklaşık 50 kadar kamu çalışanı İçişleri ve ...ığına mektup gönderdiler. Yapılan basın açık-... Hükümet eğer demokratikleşmede samimi ise ka-...rına yönelik baskılara son vermeli ve grevli toplu-... hakkını tanımalıdır" dediler.

...günlerde mesai bitiminde ve hafta sonların-... sendikaların, gerekse de platformun ortaklaşa ... basın açıklaması, bildiri, telgraf ve mektup gönderme şeklinde süren çalışmalar ve eylemler 19 Haziran günü Ankara yürüyüşüne taşındı.

19 Haziran günü Alsancak'ta toplanan kamu çalışanları kalabalık bir destekçi grubuyla birlikte sloganlarını haykırdılar. "Sendika Hakkımız, Grev Silahımız", "Sadaka Değil Toplu Sözleşme", "Yaşasın Sendika Geliyoruz Ankara" Daha sonra kortej halinde ve sloganlarla yaklaşık 2 kilometre yürüyen kamu çalışanları santral garajının yanından otobüslere binerek Ankara'ya hareket ettiler.

Ankara Mitingine İzmir'den giden kamu sendikaları arasında Tüm Bel-Sen'in, gidiş tarihini 21 Haziran olarak belirleyip ayrı tavır koyuşu aşılması gereken bir olumsuzluk olarak değerlendirildi.

Balkanlarda Milliyetler Kanayan Yugoslavya

Baştarafı 3. sayfada

DİN VE MİLLİYETÇİLİK

Yugoslavya bunca karmaşık bir etnik yapının yanında bir de değişik dinlerin önemli tarihsel roller oynadığı bir ülke. Romen Katolik Kilisesi ve İslam bu topraklar üzerinde bir arada bulundu, bulunuyor. Sırp ve Makedon Ortadoks kiliselerinin 8 milyonluk bir cemaata sahip oldukları, Romen Katolik Kilisesinin ise asıl olarak Hırvat ve Slovenlerden oluşan 6 milyonluk bir cemaate olduğu biliniyor. Müslümanların sayısı ise 4 milyon civarında.

Müslüman nüfusun etnik bileşimi Bosna-Hersek'deki Slavlar, Arnavutların büyük çoğunluğu ve Türklerin tamamından oluşuyor.

Bunların dışında 30'dan fazla, çoğunluğu Protestan olan küçük dini topluluklar var.

Yugoslavya'ya ilk parçalayıcı darbeyi vuran Sırp-Hırvat çatışması, aynı zamanda, bir katolik-Ortadoks çatışması ve 1946'da Zagrep Başpiskoposu Stepinac'ın yargılanması da yakın dönemde Katolik Kilisesini Hırvat milliyetçiliğinin sembolleri arasına sokan nedenlerden biri.

Yugoslavya'da, sosyalizmle birlikte, dine karşı resmi-ideolojik bir tavır alınmış olmasına karşın, 1953 nüfus sayımında halkın yalnızca yüzde 12'sinin kendisini "dinsiz" olarak tanımladığı görülüyordu. Din bu topraklarda geçmişten bu yana etkisini hep sürdürdü.

Milliyetçiliğin dinsel kanallardan da beslenmesi Balkanlarda süregelen bir olgudur. Arnavut, Hırvat ve 1980'ler sonrasında da Sloven milliyetçiliğinin dinsel faaliyet ve inançlarla karşılıklı ilişki içinde olduğu görüldü.

Ezici çoğunluğu müslüman olan ve Yugoslavya'nın etnik yarasını oluşturan Kosova Arnavutlarının milliyetçi hareketinde islamın önemli bir rolü olduğu söylenebilir. Ancak, 1981'de Kosova'da yaşanan gösterilerde imamların ve din öğrencilerinin hiçbir şekilde yer almadığı, tersine sorunları çözmeye çabalayan ılımlı bir çizgi izledikleri de belirtilmelidir.

Kasım 1985'de yapılan ve dinsel inançların bölgelere göre dağılımını ölçmeyi amaçlayan bir kamuoyu araştırması sonucunda, yüzde 44'le dinsel inançların en ağır bastığı yer Kosova çıktı. Onu Hırvatistan, Slovenya, Makedonya, Bosna-Hersek, Sırbistan ve Karadağ ile Voyvodina izliyordu. Bölgelerdeki bu dindarlık yüzdeleriyle milliyetçilik arasında tümüyle geçerli bir bağ kurulamasa da genel bir ilişki olduğu söylenebilir.

DAĞILAN MOZAYİĞİN PARÇALARI

Yugoslavya mozayiği içerisinde en kalabalık milliyet olan Sırplar (1981 nüfus sayımına göre yüzde 36) bile, ülkenin bütünü açısından bir azınlık durumunda. Voyvodina dahil, Sırbistan'da asıl unsur ve çoğunluk olan Sırplar, bu cumhuriyetin Kosova bölgesinde azınlıktalar.

Bosna-Hersek ve Hırvatistan'daki önemli oranlara ulaşan Sırp varlığı, Sırpları bundan böyle de en büyük çatışmalara taraf olacak etnik grupların başında saymamızı gerektiriyor.

Özellikle 1988'den sonra, Sırbistan Cumhurbaşkanı Slobadan Miloseviç'in politikalarında somutlanan Sırp milliyetçiliği, diğer cumhuriyetler içerisindeki Sırp azınlıkların Sırbistanla birleşme eğilimleri geliştirmesine yol açtı.

Şimdilerde BM Barış Gücü askerleri, Hırvatistan'ın Krayina bölgesinde Sırplar ve Hırvatlar arasında çatışmaları önlemeye çalışıyorlar. Sırbistan Krayina'da Sırp milliyetçiliğini ateşledikten ve Sırplarla Hırvatlar arasına temizlenmesi oldukça güç oranda kan girdikten sonra geri çekildi. Krayina'da Hırvatistan'dan ayrılmak ve kendi cumhuriyetlerini kurmak isteyen Sırplar yok artık.

Öte yandan, etnik açıdan en içiçe geçilen Bosna-Hersek en kanlı çatışmaların yaşandığı yer oldu ve ordaki savaşın gerçek anlamda ne zaman sona ereceğini kestirmek de olanaksız. Nüfusun yüzde 40'ını oluşturan Müslümanlar ve yüzde 18'ini oluşturan Hırvatlar bağımsızlıktan yanalar. Yüzde 32'lik Sırp nüfus ise Karadağ ve Sırbistan'ın oluşturduğu yeni Yugoslavya'da kalmaktan yana ve "Bosna-Hersek Yugoslavya'dan ayrılırsa biz de Bosna-Hersek'den ayrılırız" diyor.

Kısacası, Hırvatistan ve Bosna-Hersek'de Sırp azınlık bundan böyle de patlamaya hazır bir bomba gibi.

Hırvatlar ise genel nüfusun yüzde 20'sinden biraz azını oluşturuyorlar. Hırvatlar asıl olarak artık Yugoslavya'dan ayrılmış olan Hırvatistan'da ve sonra da Bosna-Hersek'de yaşıyorlar. Nüfusunun yüzde 18'i Hırvatlardan oluşan Bosna-Hersek'de Sırp saldırılarına karşı, Hırvatlar çoğunlukta olan Müslümanlarla ortak hareket ettiler şimdiye kadar. Ancak Bosna-Hersek'te Sırplarla yaşanan çatışmalar sona erdiğinde Hırvat-Müslüman muhabbeti ne kadar sürer belli değil.

Slovenler içinse Slovenya gitti kavga bitti sözü büyük ölçüde geçerli. Slovenler genel nüfus içinde yüzde 8'den daha azlar ve ağırlıkla da Slovenya'da yaşıyorlar. Nüfusunun yüzde 90'ı Slovenlerden oluşan bu cumhuriyet, Yugoslavya'nın en homojen cumhuriyetiydi.

Yugoslavya'da müslüman daha çok Osmanlılar döneminde müsmülanlaşmış Slavların adı ve müslümanlar 6 temel "Yugoslavya ulusu"ndan biri sayılıyorlardı. Yugoslavya nüfusunun yüzde 6'sını oluşturan müslümanlar, Bosna-Hersek'de en büyük etnik grup durumundalar. Müslümanların büyük çoğunluğunun dili Sırpça-Hırvatça ancak Karadağ'da 40 bin kadar Makedonca konuşan ve genellikle Pomak olarak anılan bir müslüman topluluk var. Temel ulus lardan biri olarak "müslüman" milleti, çoğunlukla müslüman olan islam inancını benimseyen Arnavutları ve tümüyle müslüman olan Türkleri kapsamıyor. Çünkü onlar islam inanışına sahip olmalarına karşın nüfus sayımlarında milliyetlerini Arnavut ya da Türk olarak belirtiyorlar.

Yugoslavya'nın parçalanması müslümanları da birer etnik dinamit durumuna getiriyor. Güney Sırbistan'da ve Makedonya'da önemli bir müslüman azınlık var. Milliyetçi eğilimlerin bütünüyle parçalandığı bir Yugoslavya içerisinde bunlara yönelik baskıların da yoğunlaşacağına ve bu baskıların başkaldırılar doğuracağına kesin gözüyle bakılabilir.

Yugoslavya'nın güneyinde, Arnavutluk'un kuzey sınırlarında yeralan bir cumhuriyet olan Karadağ'da müslümanlar ve Arnavutlar iki önemli azınlık durumundalar. Dilleri Sırpça-Hırvatça olan Karadağlılar Sırplar gibi ortodokslar ve onların geleneksel müttefiki durumundalar. Şimdi, Sırbistan'la birlikte yeni Yugoslavya'yı oluşturuyorlar.

Makedonya toprakları ise bugün Yugoslavya, Yunanistan ve Bulgaristan arasında bölünmüş durumda. Yugoslavya'nın dağılması Makedonya'yı bölgenin asıl savaş alanı olma durumuyla karşı karşıya bırakıyor. Makedonların ayrı bir Slav halkı olduğu fikri hem Yunanlılar, hem Bulgarlar hem de Sırplarda alerji yaratıyor. Sırplar, Yugoslavya'yı oluştururken, Tito'nun Sırbistan topraklarını cömertçe diğer cumhuriyetlere dağıttığını ileri sürüyorlar.

Aslında, Tito'nun kafasında bir Balkan Feredasyonu düşüncesi vardı ve bunun için Dimitrov ve Yunan komünistleriyle temas halindeydi. Yunanistan'da Komünistler iç savaşı kaybedince, Balkan Federasyonu içerisinde Makedonya'nın üç parçasının birleşmesi olasılığı da suya düştü.

Bağımsızlığını ilan eden Makedonya'yı ilk Bulgaristan tanıdı. Belki ileride kendi dümen suyuna sokabileceği hesabıyla, Yunanistan ise tam tersi bir yol izliyor ve kendi toprakları içinde Makedon azınlıkta ayrılma eğilimleri yaratacağı endişesiyle Makedonya isimli bir devletin kurulmasını engellemek için her yolu deniyor. Geçtiğimiz dönemde "Makedonya Yunandır" diyen çok büyük gösterilere sahne oldu Atina ve Selanik. Öte yandan Makedonya'daki Türk azınlık Türkiye açısından da bir ilgi odağı haline getiriyor bu cumhuriyeti. Makedonya değişik devletlerin kendi üzerinde hak iddia etmesinin yanında, alabildiğine karmaşık yapısı nedeniyle de milliyetçi boğazlaşmanın ürkütücü boyutlara varabileceği bir yer durumunda.

"Yugoslavya Milliyetleri" içinde en büyüğü durumunda olan Arnavutların en büyük çelişkisi Sırplarla olmakla birlikte, Makedonlarla da önemli problemleri var. Arnavutların Arnavutluk sınırına yakın yerlerde yoğunlaşmış olmaları gerilimi daha da artırıyor. Arnavutlar arasında görülen Arnavutluk ile birleşme eğilimi Sırpları en fazla hiddetlendiren olgu. Kosova ve Arnavut sorunu, Yugoslavya'nın en tehlikeli etnik sorunu olma özelliğini sürdürüyor. Herkesin başını alıp gittiği bir Yugoslavya'da Arnavutları tutmak ancak ağır baskı yöntemleriyle mümkün olabilecek ki bu, düşünülmesi bile korkunç bir Arnavut-Sırp çatışmasının yaşanması anlamına geliyor.

Türkler ise en kalabalık oldukları Makedonya'da nüfusun yüzde 4'ünü oluşturuyorlar. Son dönemde Yugoslavya parçalanma sinyalleri verirken Türkler birliğin sürdürülmesinden yana bir tavır aldılar.

Küçük bir azınlık olarak milliyetçi temelde parçalanmış bir cumhuriyette yaşamak pek parlak görünmüyordu. Birçok azınlığın olduğu ve azınlık haklarının daha da pekiştirildiği çok uluslu Yugoslavya mozayiği içinde yaşamayı sürdürmek Türklere daha garantili görünüyordu. Ancak parçalanma gelip kapıya dayandığında, Türkler, bulundukları yerlerde "ağabey" Türkiye'nin desteğini de arkalarına alarak geleceklerini garantiye alacak pazarlık ve ittifaklara yöneldiler.

15-16 Haziran 1992

Baştarafı 1.

aynı DİSK tarafından bir basın açıklamasıyla geçişti

1970'de geleneksel devlet sendikacılığından gü[...] puşu simgeleyen, 15-16 Haziran direnişi işçi sınıfı[...] lojik, politik ve ekonomik düzeylerde çok yönlü s[...] maruz kaldığı bugün özel bir önem taşımaktadır. S[...] nelik saldırıların "uzlaşma" zemininde kabul edildiğ[...] sınıfın sendikal örgütlülüğüne yeni bir elbise giydiri[...] teniyor: Çağdaş sendikacılık!

Sermayenin saldırıları karşısında tam bir teslimiy[...] sini ifade eden "toplumsal uzlaşma" anlayışını savu[...] daş sendikacılar arasında DİSK yöneticileri de var. [...] Türk-İş ve Hak-İş'le birlikte salonlara tıkmaya ç[...] Mayıs'ın alanlarda kutlanması gerektiğini savunan [...] dikalarına disiplin soruşturması açan DİSK yönetim[...] de öteki konfederasyonlarla birlikte Moğoltay'ın ha[...] çalışma yaşamına ilişkin yeni düzenlemenin ya[...] için ortak davranmaya yöneliyor.

Tüm bu gelişmeler karşısında sınıf çıkarları [...] oluşturulacak bağımsız bir tavır alışı yaratmanın zo[...] duğu gerekçesiyle, İstanbul Sendika Şubeleri Platf[...] 16 Haziran kutlamalarını çağdaş sendikacılığa karşı [...] panya çerçevesinde örgütleme kararı aldı. Kampany[...] ca gerçekleştirilen eylemler çok başarılı olmasa [...] Haziran'ın mücadeleci geleneğine sahip çıkması [...] önemli etkinliklerdi.

Şubeler Platformu'nun gerçekleştirdiği en önem[...] lik şenlikti. 15-16 Haziran'ın sınıfın kendiliğinden d[...] yasi bir hareketi olduğunu ve bugün 15-16 Haziran[...] yen yüzbinlerce işçinin direnişçi geleneğinin canlan[...] gerektiğini savunan Sendikalar Platformu'nun gerçe[...] ği şenliğe katılan binlerce kişi "Sınıf öldü, sınıflar [...] si bitti" diyenlere en güzel yanıtı verdi. Ancak, k[...] çerçevesinde öngörülen çalışmalar (afişleme, bild[...] açıklamaları, bölgesel toplantılar vb.) istenilen düz[...] çekleştirilemedi. 15-16 Haziran kampanyası için ol[...] çalışma programından hayata geçen tek etkinlik ise [...] du. Kampanya boyunca görülen en büyük eksiklik [...] ler Platformu'nun işçilere yönelik çalışmasının h[...] men hiç olmamasıydı. İşçilere yönelik çalışma bir[...] toplantısı ve bildirilerle sınırlı kaldı. Yine 16 Hazir[...] gerçekleştirilen şenliğe işçilerin katılımının çok sın[...] sı ve organizasyon bozuklukları önemli eksiklikler[...] kalar Platformu'nun düzenlediği geceyi kendilerin[...] meye çalışan siyasi yoğunlukların gece boyunce sl[...] şına girmeleri engellenemedi. Sendikalar Platformu[...] lik öncesi yaptığı çalışmaların yetersizliği zaman z[...] lamsız protestolara dönüştürülen bu yarışın geceye [...] masına yolaçtı. Sonuçta şenlik işçilerin 15-16 [...] kutlamasından çok siyasi yoğunlukların gecesine d[...]

Şenliğin kamu çalışanlarının Ankara yürüyüşü[...] ması da geceye katılımı önemli ölçüde etkiledi. K[...] boyunca ilgili paneller, toplantılar düzenlendi. 40 i[...] şi arasında çeşitli katılımların sağlandığı Beykoz, [...] Kartal ve Sarıyer'de gerçekleştirilen bu toplantılar[...] nıfının örgütlenme ve mücadele sorunları tartışıldı.

15-16 Haziran'ın esas önemi ise konfederasyo[...] men 1 Mayıs'ı alanlarda kutlayan Sendikalar Plat[...] 15-16 Haziran'a sahip çıkması ve bir mücadele [...] olarak şekillenen Şubeler Platformu'nun kendisini [...] tirmesine, kalıcılaştırmasına yönelik bir girişim [...]

Tükenen TRT

Baştarafı 12. sayfada

muoyuna aktardılar. İlki 24 Haziran tarihinde ÇGD tarafından Sepetçiler Kasrı'nda yapılan toplantıya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğoltay mesaj yollayarak, "konuya duyarlılığını" vurgularken; 1 Temmuz günü de bu işkolunda örgütlenmeye girişen DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Ankara'da basın toplantısı yaptı.

Bu arada DİSK'e bağlı Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE-SEN) tarafından yapılan yazılı açıklamada; TRT'nin kalbi sayılabilecek Dış Alımlar Müdürlüğü'nün işten çıkarmalarla çalışamaz duruma getirildiği, TRT'nin ne kadar çok izlenen programı varsa, devamını satın almayıp, bunların özel TV'lerde yayına girdiği, yurtiçi ve yurtdışı program alınan firmalara olan borçların ödenmemesi üzerine, kurumun 6 milyar lira zararda olduğu vurgulanıyordu.

TRT yönetimi ile hükümetin bu sorunlar karşısındaki kayıtsızlığı ve hatta daha da körüklemesini açıkça TRT'yi özel sektöre ve yabancı sermayeye peşkeş çekmek anlamına geldiği dile getiriliyordu.

Polis şaşkın!

Baştarafı 4. sayfada

nık halde Belediye binasına kadar ulaştılar. Bu ise işçiler açısından bir zaferdi.

Yürüyüş sırasında "Vur Vur İnlesin İşverenler Dinlesin", "İşçiler Burada Demokrasi Nerede" sloganları atıldı. Göze çarpan en ilginç döviz ise, "Bay Ardıçkuşu İşçiler Seni Avlayacak" idi. Bu eylemlilik sayesinde şube başkanlarının hiçbir meşruiyeti kalmadığı gibi işçilerin kendilerine olan güvenleri ve polis korkusunun aşılmasında önemli adımlar atıldı.

Görüşmelerin uyuşmazlığa girmesinin sonrasındaysa eylemlilik sürecini hızlandıran işçiler, belediye yönetimlerinin anlaşma için masaya oturmaları talep ettiler. Belediyeİş Ankara 1 No'lu Şube'ye bağlı Büyükşehir Belediyesi ve ASKİ'de çalışan 3500 işçi 2 Temmuz günü toplu vizite eylemi yaptılar. Yürüyüş sırasında "İşçiyiz, Haklıyız, Kazanacağız", "Vur Vur İnlesin, İşverenler Dinlesin", "İşçi-Memur Elele Genel Greve" sloganları atan işçiler, ASKİ'den gelen işçilerle birleşerek yürüyüşe devam ettiler. SSK binası önünde 1 No'lu Şube Sekreteri ile Şube Başkanı'nın yaptıkları konuşmalardan sonra işçiler, vizite kağıtlarını hastane yetkililerine vererek ve belediye işçileri aleyhine yazılar yazan basın aleyhinde sloganlar atarak dağıldılar.

Kendileri Çaldılar, Kendileri Oynadılar

Baştarafı 1. Sayfada

başı gerçekleştirilebildi. Hazırlanan tebliğler bir yıl öncesinin koşullarını irdeliyordu. Bu yüzden tebliğlerin sunulduğu toplantılar nerdeyse boş salonlara karşı yapıldı.

Kongre tam bir gösteri niteliğindeydi. Bu gösteriyi hazırlayan ve sunan sermaye sınıfının ta kendisiydi. Sermayenin hemen hemen tüm kesimlerinin sözcüleri panellerde konuşmacı olarak yer alırken işçi sendikalarına söz hakkı tanınmamıştı. Bilim adamı olarak çağrılı olanlar ise büyük ölçüde " holding profesörleri" kesimindendi. Sonuçta Kongre boyunca Türkiye'deki ekonomik sorunların tartışılmasından çok gerçekçi olmayan bir Türkiye vizyonu çizildi. Bu vizyonda, 2000'li yıllara giderken büyüyen gelişen ve Özal'ın deyişiyle ilk onbeş ülke arasına girmesi mümkün olan bir Türkiye imajı yer alıyordu.

Oysa gerçek Türkiye koşulları, Demirel'in konuşmasında açığa çıkıyordu. Demirel, "Beş milyon işsize nasıl iş bulacağım? İç ve dış borçları nasıl ödeyeceğim? Durgunluk ve enflasyondan aynı anda nasıl kurtulacağım? Bana bunların yanıtını bulun" diyordu.

Demirel'in beklediği yanıtları Kongre'de konuşmacı olan Dünya Bankası, IMF ve OECD'nin sözcüleri veriyordu: Hızlı ve daha çok özelleştirme!

"Satın!" diyorlardı, "Elinizde ne kadar KİT varsa bir an önce satın!"

Bu konuyu Özal da gündeme getirdi ve hızını alamayarak sağlık ve eğitimin de özel sektöre devredilmesini önerdi. Bu arada bir uyarıda bulunarak, "SSK'nın hali ortada. Böyle giderse devleti çökertir" dedi.

Kongre'de yapılan parlak konuşmalar kazındığında altından oniki yıldır sorunları giderek büyüyen bir ülke gerçeği çıkıyordu. Sanayisi gerileyen, rantiye sektörü sürekli genişleyen, enflasyonu ve borcu büyüyen, yatırımları duran, gelir dağılımı bozulan, işsizliği ve sosyal eşitsizliği artan bir Türkiye. Bu manzara karşısında Kongre'de işçi sendikalarına da söz düşmeliydi ama açılış günü Türk-İş, DİSK ve Hak-İş Başkanlarının boş koltuklara yaptıkları konuşmalar dışında işçiler ve sendikalar Kongre'den dışlanmıştı.

Bu dışlanmada en büyük pay yine sendikalardaydı. Hiç bir hazırlıkları yoktu, panellerde kayda değer soru bile soramadılar.

Bu ilgisizliğin nedenini araştırdığımızda "makul bir gerekçe" (!) ile karşılaştık: "Sendikacılar şimdi ILO toplantısı için gittikleri Cenevre'de keyif çatıyorlar. Ne yapsınlar İzmir'in sıcağını?"

Hava-İş'te Kriz

Baştarafı 8. sayfada

Hava-İş yönetimi, bu "yeni" ama ülkemiz işçi sınıfına hiç yabancı olmayan görüşleri şu gerekçelere dayandırıyor:

"Geçen dönemde sendikal demokrasi adına oluşturulan yapılar (işyeri komiteleri kastediliyor-İ.S.) tam anlamıyla kendiliğinden gelişmiş, bu nedenle de içinde sendikal politikaların sağlıklı oluşmasını baltalayan hastalıkları da bünyesinde taşımıştır(...) Bu kurullar sendikal disiplinden uzaklaşarak, yetki ve sorumlulukları belirsiz yapılara dönüşmüştür(...) Bu kurullar kendi dar eğilimlerini en geniş kitlenin eğilimi anlamında getirmişler, bu nedenle merkezi anlamda alınan kararlar da tam sağlıklı gelişememişir."

Hava-İş yönetimi geçen dönemde yanlış ve eksik uygulamayı bahane göstererek işçilerin söz ve karar sahibi olmasının yegane güvencesi olan işyeri örgütlülüklerini tamamen ortadan kaldırmayı hedefliyor. Doğru bir ilkenin yanlış uygulanmasının, o ilkeyi ortadan kaldırmayacağı gerçeği unutuluyor. Benzer bir hatalı eğilim, DİSK-Ören toplantılarında da ortaya çıkmıştı. DİSK'teki "tövbekarlar" geçmişte sendikal demokrasiyi nasıl katlettiklerini bir bir itiraf ettikten sonra bu suçlarından, "bugün sınıf ve kitle sendikasına ve onun ilkelerine ihtiyaç yoktur" gibi mantık hatasıyla örülü bir sonuç çıkardılar. Kendi günahlarını sınıf ve kitle sendikası ilkelerine yüklemeye çalışıyorlardı. Hava-İş yönetimi de aynı yanlışa sürükleniyor.

Hava-İş yönetiminde oluşan bu hatalı eğilim ve tehlikeli gidiş, Hava-İş üyesi işçilerin uyanık ve tetikte olmasını zorunlu kılıyor. Yeni dönemdeki çetin ve zorlu toplu sözleşme mücadelesi koşullarında bürokratikleşen bir Hava-İş yönetiminin atacağı yanlış adımların bedelini işçiler ödeyecektir. Bunun ilk belirtileri ortaya çıkmaya başlamıştır: THY'nin kimi bölümleri (yemekhane vb.) yakın zamanda özelleştirilecektir. Buradaki işçilerin ne olacağı belirsizdir. Hava-İş'in buna benzer gelişmelere karşı net bir politikası yoktur.

İşçiler geçmiş dönemdeki hatalara düşmeden hızla işyeri örgütlülükleri oluşturmak ve toplu sözleşme sürecinde aktif bir rol üstlenmek zorundadırlar.

Bu örgütlenmeler yalnızca toplu sözleşme taslaklarının oluşturulması göreviyle değil, bu işkolundaki her gelişmeyle yakından ilgilenmek ve politikalar üretmek göreviyle karşı karşıyadırlar. Aksi halde yeniden gündeme gelebilecek işten atılmalara hazırlıksız yakalanmak, eskisinden daha büyük acılara neden olabilir.

Hava-İş yönetiminin hatalarına karşı işçiler, işyerlerinde örgütlenirken yönetimin başarısızlığını fırsat bilip, olağanüstü genel kurul gibi işçileri içinden çıkılmaz bir seçim ortamına sürüklemek isteyenlere karşı da tavır geliştirmelidirler.

Sahte Yetkilinin

Baştarafı 12. sayfada

dailerle birlikte işyerine baskın düzenlemesine dek. Hükmü kalmamış belgelerle kendini yetkili göstermeye çalışan Erdal Yılmaz, şirketteki çeşitli evrakları aldı.

Basın-İş sendikası İstanbul şubesinin müdahalesiyle olay polis ve savcılığa duyuruldu, ancak bir sonuç alınamadı.

Bu gelişmeleri yaptıkları basın açıklaması ile duyuran Basın-İş sendikası İstanbul Şubesi, "Yetkisiz ve beceriksiz yöneticilerin 30 aydır sömürdükleri insanlardan gazetenin mal varlıklarını kaçırmak için şirketleri birbirlerine devrederek, sahte şirketler üreterek, yasanın boşluklarından yararlanmaya çalışmaktadırlar" diyerek, sessiz kalmayacaklarını belirttiler.

Memur Devletle olan

Baştarafı 3. Sayfada

Ankara yürüyüşü çok geniş memur kitlesinde hakim olan kolisyon hükümeti beklentisini kırarak "Hak verilmez alınır" ilkesini pekiştirmiştir.

Kamu çalışanlarının büyüyen gücünü ve bu gücün toplumsal muhalefetin önemli bir dinamiği olduğunu, söylemden çıkardı, siyasi iktidara ve tüm kamuoyuna kabul ettirdi. Öyle ki o güne kadar basına demeçler verip, ayın 22'sinde görüşmem, başka gün gelsinler diyen ve yürüyüşü eleştiren siyasi iktidar temsilcileri kitlenin gücü kararlılığı karşısında görüşmeyi kabul etmek zorunda kalmıştır.

Kamu çalışanları hiç kimsenin beklemediği bir kararlılıkla ve coşkuyla kendi gündemlerini oluşturup Türkiye'nin gündemine girmiş, emekçi halkların sempati ve desteğini almıştır.

İCAZETÇİ ANLAYIŞA HAYIR

Ankara yürüyüşü aynı zamanda "artık yeter, kendi geleceğimizde söz sahibi olmak istiyoruz" diyerek memurların devletle olan ideolojik bağını koparacağı mesajını verdi.

Ankara eyleminin önemli sonuçlarından bir tanesi de polis barikatini yararak gelen kamu çalışanlarının, hak alma mücadelesinin teslimiyetçi ve icazetçi sendikal anlayışı kitleler nezdinde teşhir etmesiydi.

Bu icazetçi anlayışla, önce Ankara yürüyüşünü doğru bulmadıkları yollu demeçler verip ardından, yangından mal kaçırırcasına hükümet yetkilileriyle görüşenler, 'önümüze barikat kuruyorlar' yakarışı karşısında E. İnönü'den bile "demokrasi kolay kazanılmaz onlar barikat kuruyorsa siz aralayacaksınız" yanıtını alıyorlardı.

Evet sendikal haklarımız kolay kazanılmayacaktır. Polis barikatlarını yarmadan, her türlü baskıya karşı direnmeden, üretimden gelen gücümüzü kullanmadan, hakların elde edileceğini düşünmek ham hayaldir. Bu arkadaşlara bir kez daha sesleniyoruz, "icazetle değil kavgayla!"

"NESNEL GERÇEKLİĞİ KAVRAYIN"

Yürüyüşün tüm bu olumluluklarının yanında, yönetici arkadaşların bakanla görüşmeyi aktardıkları sırada, bazı arkadaşların yönetici arkadaşlarımızı kınayan sloganlar atmaları, Ankara'nın bizler açısından olumsuz bir kesitiydi.

Bu arkadaşlar, orada şaşkınlık ve gafletle mi böylesi olumsuz bir noktaya sürüklenmişlerdir? Yoksa bu davranış bir mantığın ürünü müdür? Davranışın sahipleri ve savunucuları, sanırız Ankara'ya neden yürüdüğünü kavramaktan uzak, kendi kitlesini, nesnel gerçekliği anlamadan, kendi dünyalarından politika üretir konumdadırlar.

Bu arkadaşlara, Ankara'ya topl[...] leşme imzalamaya değil, bu hakkı[...] edilmesi için kavga vermeye gittiğ[...] bu kavganın bir eylem içinde çözü[...] yecek kadar uzun soluklu olduğun[...] tırlatmak isteriz. Bu davranışı do[...] mantığın pozitif muhalefet yapma ş[...] yakalayamayacağını belirtiriz.

ANKARA EYLEMİ SİYASİ BİR BAŞARIDIR

Evet, Ankara eylemi, kamu çalış[...] rı açısından politik bir başarıdır. Bu [...] rının devamı için gerekli olan nitel [...] manın ve nicel değişimin zeminin[...] sunmuştur.

Ankara eyleminin bize sunduğu[...] mini kullanabilmek, eylem öncesi v[...] lem sırasındaki eksiklikleri değerlen[...] onların telafisine gitmekle mümkün[...] caktır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, [...] dikalardaki üye kitleyi bu sürece ya[...] ve izleyici konumdan kurtarıp, onla[...] sürecin öznesi kılmaklıyız. Bunun [...] kararları sendika binasında, önder k[...] larla tartışıp almak yerine, işyerlerind[...] geniş kitleye tartışturarak almalı ve b[...] bayı işyeri komite ve konseylerinin [...] ulması süreciyle çakıştırmalıyız.

İşyeri örgütlülükleriyle şubeler, ş[...] lerle genel merkez ilişkilerini yen[...] gözden geçirmeliyiz. Sendikalarda k[...] nin söz, yetki, karar sahipliğini ha[...] geçirmeliyiz.

Bugün, tüm bunları hayata geçirm[...] daha şanslıyız. Çünkü kitlemizin m[...] değerleri yükselmiş, kendisine ve ör[...] lülüğüne güveni artmıştır. Bu motiva[...] nu, kitleyi sürecin bilinçli özneleri ha[...] getirme ve onları doğrudan sürece kat[...] da kullanmalıyız. Unutmamalıyız ki [...] cadelenin başarısı, geniş kitlelerin [...] kavgaya bilinçli ve kararlı girmelerin[...] geçer. Bu özgüven, kendi öz deneyim[...] riyle oluşacaktır. Bunun için Ankara [...] başlangıçtır. Mücadelemizin başarısı [...] kalıcılığı, Ankara'yı nicel ve nitel ola[...] aşacak, politika ve eylemliliklerden ge[...] cektir. Bugünden itibaren, "TOPLUSÖ[...] LEŞME HEMEN ŞİMDİ!" demeli ve [...] na yönelik çalışmalar ve eylemlilik[...] içerisinde olmalıyız. Toplusözleşme [...] lışmalarını sakın ola ki sendika binalar[...] da oluşturacağımız 15-20 kişilik kom[...] yonlarla yürütmeyelim. İşyerlerinde ol[...] turacağımız toplusözleşme komisyon[...] aracılığıyla taslaklarımızı şekillendi[...] lim. Kitleleri bu yolla toplusözleşme k[...] gasına hazırlamak, aynı zamanda işy[...] örgütlülüklerimizin geliştirilip, nitelleş[...] rilmesini de sağlayacaktır.

Bugün önümüze koyduğumuz hed[...] olan toplusözleşmeye giden yol, üretir[...] durdurmaktan, hak grevinden geçer.

Belpa'da İşçi Çıkarımı

Baştarafı 4. sa[...]

Açlık grevi süresince olumlu bir gelişme yaşanmazken, bütün kitle örgütleri ve [...] kalardan emekçiler işçileri ziyaret ederek gerçek bir emekçi dayanışmasının güzel [...] neğini sergiliyorlar.

Açlık grevini sürdüren işçiler 8 Temmuz Çarşamba günü Ankara Kamu Çalış[...] Platformu tarafından Ulus meydanında düzenlenen gösteriye de aileleriyle birlikte k[...] lar. Platformun eyleminin dağılmasından sonra Belpa işçileri ve aileleri "İşçi Kıy[...] Son-Belpa İşçileri" imzalı bir pankartla Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na kadar yü[...] ler. Ailelerin bina içine girip Genel Sekreter'in odasına kadar gitmeleri sonucunda iş[...] polis çağırmakla tehdit eden Genel Sekreter, İşçilerin Sesi muhabirine de müdahale[...] Daha sonra Genel Sekreter Yardımcısı ile konuşan aileler Belediye Başkanı Murat K[...] yalçın ile görüştürülmediler.

Kutlutaş ve Sonrası

yordu.

Kutlutaş işçisi belirsiz, kararsız olmasına rağmen geriye kalan komik maaşlarını dahi alabilmek için eylem yapıyor ve hakkını elde ediyordu. Ama yapılan eylemler bir türlü toplu sözleşmeye yönelik olamıyordu. Bu da sendikayı iş yapar gösterse bile asıl amacın ne olduğu konusu Kutlutaş işçisinin kafasında netleşiyordu. İşyerinde yapılan toplantılarda şube yöneticileri yoğun tepkiler alırken büyük bir aymazlıkla tavırlarını sürdürüyorlardı.

Artık işverenin işi son derece kolaylaşmıştı. Çünkü onun ekonomik sorunları herkes tarafından kabul görmüştü. Artık parayı bulunca küçülmesi gerekecekti. Gelinen noktada iddia ettikleri üzere "sendikaya haber vererek" 138 kişi daha 13. maddeyle işten çıkarıldı. Sendikadan umduğunu bulamayan Kutlutaş işçisi kaderine razı, küskün biçimde bu çıkışı bir kurtuluş olarak kabul ediyordu.

Ama çıkıştaki en ilginç yön, çıkışı verilenler arasında sendika toplantılarında en çok eleştiri yöneltenlerin, uzlaşmayı değil mücadeleyi tavır edinenlerin çoğunlukta bulunmasıydı. Bir de görevden alınan eski işyeri baştemsilcisinin...

Son olarak çıkartılan 138 kişi ile birlikte Kutlutaş İzmir'de bir "sorun" olmaktan çıkmıştır. Çıkışlara ilişkin olarak görüşülen işçiler şu noktada birleşiyorlar: "Artık sendikadan herhangi bir bir beklentimiz kalmadı. Aylardır çıkış söylentileri dolaştığında söyledikleri şey kafa bulandırıyorsunuz, öyle birşey yoktu."

Çıkış olduktan sonra "Çıkış diye diye sonunda çıkışı gerçekleştirdiniz" diye işçileri suçlayan şube sekreteri ile yaptığımız telefon görüşmesinde ise "Artık yapacak birşeyimiz kalmadı. Bir tek işvereni rehin almadığımız kaldı. Olay bizi, hatta Yol-İş'i de aşmıştır. Bu konuda Türk-İş artık birşeyler yapmalı" diyordu.

Şimdi, Kutlutaş işçisini yeni çıkış listeleri bekliyor...

Kutlutaş işçisini bu kadar çaresiz bir duruma düşüren etkenler nelerdir? Bundan böyle Kutlutaş ne olacak? Yaşananlar kaçınılmaz mıydı? Bu sorulara yanıtı yaşanacak süreç verecek.

Kuşkusuz Kutlutaş işçisini bu duruma getiren sergilenen sakat anlayışlardır. Hem de kendisine "devrimci" kisvesi biçenlerce yürütülen anlayışlardır.

Kendilerini "siyasi" insanlar olarak niteleyenler gerçekte hep hemşerilik ilişkilerini kullanmışlar ve bu ilişkileri "siyasi ilişkiler" haline getirerek devrimci anlayışların üzerinde tutmuşlardır.

Öteden beri Kutlutaş işçisine popülizm önderlik etmiştir. Ancak son iki yılda bu popülizm devrimci işçilerin çabasıyla doğru bir yola kanalize edilmiş ve çok olumlu sonuçlar vermiştir. Buna rağmen devrimci işçiler sözkonusu eğilimden pratik olarak tamamen sıyrılamamışlar ve bunun acısını yaşanan ilişkilerde çekmişlerdir.

İşverenin Kutlutaş'daki örgütlülüğü ilk dönemlerde kırmak için açtığı psikolojik yıpratma savaşına karşı, tüm çabalara rağmen karşı yöntemler geliştirilememiştir. İşçiyi psikolojik olarak canlı tutacak önlemler devrimci işçiler tarafından savunulduğu için hemen her dönemde ciddi bir tehlike olan grupçu siyasi anlayışlar inisiyatifi elden kaçırma kaygısına düşerek ısrarla bu doğru anlayışa karşı durmuşlardır. Böylece meydan sakat anlayışlara kalmıştır.

Hatalar çoğaltılarak sayılabilir belki ama yaşanan yenilginin asıl sebepleri yukardakilerdir. Bölgecilik, dar grupçuluk ve popülizm biçimindeki bu üç hata birbirlerinden ayrı ele alınması gereken ve mutlaka farklı çözümleri olan olgulardır. Sınıf mücadelesinde doğruyu bulmak, diğer hatalarla birlikte bu anlayışlara da karşı yürütülecek özverili ve özeleştirel bir çabayla mümkün olacaktır.

Peki Kutlutaş'ta yaşananlar kaçınılmaz mıydı?

Belki de öyle. Yani Kutlutaş'ın bugünkü durumu ortada ama bu sınıf mücadelesinin doğru yöntemlerle yürütülmesinin önünde engel olamazdı elbette. Kutlutaş işçisi mücadele geleneğine uygun bir şekilde ayrılabilirdi şantiyelerden.

Bıkkınlık ve küskünlükle değil. Hatta belki bu süreç çok daha az bir zararla bile atlatılabilirdi. Eğer süreç ve sakat anlayışlar Kutlutaş işçisinin önüne geçmeseydi...

Bundan böle Kutlutaş otoyolu belki de yeni çıkışlar bekliyor. Ama karşılaşılacak olan mutlaka taşeronlaştırma ve kötü bir sözleşme, sakat bir sendikal mantık olacak. Kutlutaş işçisini ne yazık ki böyle zorluklar bekliyor.

Bu zorluklardan kurtuluş ise sendikacıların komutan, işçilerin er olduğu Yol-İş örgütlenmesinde değil, sınıfın sadece kendisi için sınıf olacağı ve işçilerin kendilerine ait örgütlülükleriyle karar alma süreçlerinde söz ve yetki sahibi olabildikleri, anlayışlarını sendikal örgütlülüklere hakim kılabildiklerinde gerçekleşecektir.

Yaşasın Sınıf Kardeşliği!
İşçinin Vatanı Yoktur!
Yaşasın İşyeri Komiteleri Yaşasın Birim Sözcüleri!
Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız!

Y. Kargo Direnişinin Ardından

Baştarafı 12. sayfada

bakır, Antep, Hatay ve diğer şehirlerde onlarca kez yürüyüş ve gösteri yapıldı, aktarma merkezlerinin önünde beklenerek araba giriş-çıkışı engellenmeye çalışıldı. Arabalar ancak polisin işçilere saldırısı eşliğinde çalışabildi, çalışan şubeler defalarca dolaşılarak direnişe katılmaya çağrıldı, azılı işbirlikçiler dövüldü ve yıldırılmaya çalışıldı. Birçok kez gözaltına alınan işçiler her defasında çıkar çıkmaz direniş merkezlerine geldiler, basın açıklamaları, şenlik, bildiriler, pullamalar ve afişlerle direniş halka duyurulup destek istendi. Meşruluğunu haklılığından alan bu eylemler Kargo şirketinin faaliyetini yüzde 10'lara dek düşürdü, birçok şubesini kapatmak zorunda bıraktı. Buna karşın şirket taviz vermeden ayakta kaldı. Bunun nedenleri şunlardır:

- İşveren uzun vadeli çıkarlarını düşünmüş ve gerektiğinde borç ve diğer şirketlerinden destek alarak direniş bitimine dek ayakta kalmıştır. Adana bölgesindeki işini ise başka bir kargo şirketinin aracılığıyla sürdürmüştür.

- Polisin işçilere yoğun baskısı ve işverene desteği, işin kısmen de olsa sürmesini sağladı. Polis bazen işçi gibi çalıştı, bazen de direniş kırıcı olmak istemeyen işçileri zorla çalıştırdı.

- İşveren ve yanındaki eski solcuların verdiği demokrat görüntüsü, işçileri iyi tanımaları, onları nasıl etkileyeceklerini bilmeleri gibi nedenlerle birçok kişiyi kandırmayı ve direnişe katmamayı başardılar.

- Sendikanın da etkisiyle, işyerlerinde kalan işçileri ikna ve iyiniyetli unsurları direnişe kazanmak için yapılan ziyaretler çabuk bitirildi. İşte kalan ve yeni alınan işçilerin genelinin işbirlikçi olarak görülmekte acele edilmesi onları kemikleştirdi.

- Direnişin tüm şehirlere yayılması, mümkün olduğu kadar ileri bir tarzda yürütülmesi çalışmaları yetersiz kaldı. Bu konuda olanakları elinde bulunduran sendika yeterli çabayı göstermedi.

- Gerekli kararlar zamanında alınmadı, sendika süreci sürüncemede bıraktı. Özellikle işçilerin Ankara'ya yürüyüş talebi sendikanın karşı çıkışı nedeniyle yapılmadı. Oysa çok kısa sürede en üst noktasına ulaşan eylemin, çadırlar yıkıldıktan sonra etkinliğini sürdürebilmesi için daha üst bir eylem biçimi olarak Ankara yürüyüşü gerekliydi. Direniş süreci "sınıf ve kitle sendikası" demenin bir sendikayı bu nitelik ve işleyişe büründüremeyeceğini, aslolanın işçilerin sendika yönetimlerinde iktidar olacağı tarzda bir anlayışı hayata geçirmek olduğunu gösterdi.

- Sendikalardan (sınıf sendikası, sınıf ve kitle sendikasını savunduğunu iddia eden şube ve sendikalar dahil) ciddi bir destek gelmedi. Direniş, işçiler arası ilişkiler, iç demokrasi ve sınıf bilincinin gelişmesi açısından da değerlendirilmeli.

Direnişin başlangıcında "isteyen herkes katılabilir" denilerek oluşturulan komiteler oldukça niteliksizdiler. Komitelerde bulunan işçilerin birçoğu ne yapılması gerektiği üzerine fikre sahip değillerdi ve diğerlerine öncülük edebilmekten uzaktılar.

Daha sonra seçimle oluşturulan komiteler ise nispeten daha iyi çalıştı. Ancak işçilerin çoğunluğunun genç ve tecrübesiz oluşu, bilinç düzeyinin düşüklüğü nedeniyle yer yer yetersiz kalındı. Sendika, işyerlerindeki taban örgütlülüğünü ve işçilerin sınıf bilincini geliştirme derdini önemsemedi ve komiteleri kendi kararlarını uygulatma aracı olarak gördü. Bu nedenle sendika merkezinin etkisinden uzak birimlerde komite çalışmaları daha canlı geçerken, diğer yerlerde cılız kaldı.

Özellikle çadır direnişi döneminde çadırlarda demokratik bir işleyiş, durum değerlendirilmesi ve karar alma çabası yaşandı. Birim komiteler işçilerde sınıf bilincini oluşturmak amacıyla yer yer tartışmalar yapma, çadır gazeteleri çıkarma gibi çabalara girişti. Ancak bu çalışmalar da süreklileştirilemedi.

Direniş boyunca işçiler yaşanmakta olan başka direnişlere dayanışma ziyaretleri yaptılar. Devrimci grupların geceleri dahil birçok geceye, memur mitinglerine, HEP'in "Halkın Kardeşliği" mitingine, 1 Mayıs'a, öldürülen devrimcilerin cenazelerine katıldılar. Buralarda bir yandan kendi seslerini duyururken diğer yandan siyasal talepleri desteklediler. Mücadeleyi genel siyasal taleplerle birlikte ele alma örneği verdiler.

Çoğunluğunu 12 Eylül sonrası yetişen genç insanların oluşturduğu kargo işçileri direniş boyunca çadırlarda ortak yaşamayı, paylaşmayı, dayanışmayı öğrendiler. Kadın işçiler direnişte ileri tavırlar aldılar. Baskılara karşı kenetlenerek mücadele etmeyi tüm işçiler öğrendi. 12 Eylül'ün eğitim sistemi ve kafa yapısının bireyci, bilinçsiz insan tipini aşma sürecinde önemli bir yol katettiler.

Devrimciler ve diğer sol gruplar direniş boyunca ziyaretler, bildiriler, maddi yardımlarla destek olmaya çalışmalarına karşın, etkili oldukları sendikaları ve memur sendikalarını dahi yeterince harekete geçiremediler. Bazı grupların arada bir gelip işçilere akıl vererek "dışardan bilinç" taşıma çabaları tepki görürken, sürekli direnişle birlikte olan, her açıdan yardımcı olmaya çalışan devrimcilere sahip çıkıldı. Devrimci düşüncelere ilgi gösterildi.

Yaşananların her açıdan değerlendirilmesi gelecek direniş ve mücadelelere güç verecektir.

…liye Sözleşmelerine bakış

Baştarafı 4. sayfada

…erinin sermayeye ödettirilmesi yaklaşımıyla …lidir."

…ye-İş, belediyelerde "işçilerin yönetime katıl… …şçiden en yüksek verimi almanın en gerçekçi …ak öneriyor. İşçilerin ve halkın, en geniş ve be…arak yönetmesi ve yönetmeyi öğrenmesi, hal… …çıkarları yönünde bir yerel yönetim oluşturma… …den çok uzak olan "yönetime kat(ıl)ma" mode… …elik bir demokrasiyle işçileri daha yoğun ça… …hedefler. Oysa işçi sendikasının hedefi, işçile… …e sağlayacağı kârı arttırmayı içeren bir verim… … işçilerin ve halkın daha iyi yaşamasının …a olmalıdır.

… uzun vadede yönetme talebini ileri sürerek, …oldurup propagandasını yapmalıdır.

… onbinlerce kişiyle yaptıkları eylemlerde her defasında yasaları aşarken, polis genellikle sessizce onları izlemek durumunda kalmaktadır. (Polis, Ankara'da işçilere saldırırken, eylemi engellemeye çalışan şube başkanlarının tavrından cesaret almıştır).

Bu da işçi sınıfının meşruluğunun yasaları aşmasının yeni bir örneğidir ve diğer işkollarına yayılmalıdır. Ancak belediye işçilerinin eylemlerinin doğrudan halkı etkilemesi, halk sağlığı açısından etkili oluşu, bu alanda yapılacak eylemlerin niteliğinin oldukça dikkatli belirlenmesini gerekli kılmaktadır. Yapılan eylemlerde, çalışmalarda mevcut belediye yönetimlerine karşı halkın, işçilerin yanına kazanılması gözetilmelidir. Gerek bunun doğru bir tarzda (mücadeleyi ertelemeden ve halkla karşı karşıya gelmeden) yapılabilmesi, gerekse de taleplerin siyasallaşması, işçilerin bilincinin TİS'leri aşacak tarzda dönüştürülmesi devrimcilerin mücadeleye daha bilinçli ve örgütlü müdahalesiyle mümkündür.

Tansaş'ta Özelleştirme

Baştarafı 4. sayfada

18 Haziran'dan itibaren merkezi yerlerdeki şubelerin önünde çadır kurma ve açlık grevi yapma şeklinde eylemlerini sürdüren işçiler yalnız kalmanın sıkıntısı içindeler. Çünkü hala çalışan 200 Tansaş işçisini ve yanıbaşlarındaki binlerce belediye işçisini yanlarına çekebilmeyi başarmış değiller.

23 Haziran'da atılan Tansaş işçileri ve ailelerinin sendikadan Tansaş Genel Müdürlüğü önüne kadar yaptıkları yürüyüş sırasında da ilginç bir manzara ortaya çıktı. Bir yanda kocaları ve babaları işsiz eş ve çocuklar, diğer yanda part-time çalışmak üzere Tansaş'a başvuran 100 civarında lise ve üniversite öğrencisi...

Toplu sözleşme süreçlerinin bitmesini kayıtsız bir şekilde bekleyen belediye işçileri ve çalışan Tansaş'lıların atılanlarla birlikte yapabilecekleri çok şey olmasına karşın, Çakmur'un baskısı ve sendikacıların olaysız ve eylemsiz bir toplu sözleşme yapma eğilimleri sınıfın eylemde birliğinin önündeki en büyük engel olarak görülüyor.

…ne Belediyesi

…rafı 4. sayfada

… kalır..." Önce … söylüyorlar, …, öyleydi" di… …nı doğruluyor "Ama biz gel… …düzeldi." … hiç yoktan iki …sahibi" oluyor…

… günü bir ma… …nellikle Re… …atıldığı kahve … düzenliyorlar, … meclisi" diye… …biçimde basına

…ar sayesinde - …ilinen hizmet… …mak yürütmek … önemli iş ba… …alde- Arif Cal… …de "en başarılı …tanları" arasın…yor.

…ESİN ADİL …İN"

…de süren … furyası Kağıt… …ına dayandı… …bu uygulamaya …larını ve taşero… …ılmayacaklarını

… dağıttıkları bil… …tirme politika… …yalizm tarafın… …dayandığı, bu …işçi kıyımı ve …ma anlamına …iyor, özellikle …yunca yağma …larına dönüş… …iyelerin bugün …kları tüm sı… …nın işçilerin …ak istendiği or… …ve buna razı … vurgulanı…

…na dağıtılmak …nın "EMPER…YALİZME SECDE ETMEK ÇÖZÜM DEĞİLDİR" başlıklı bildiri ise sendika "barikatı"na çarpmıştı.

Nisan sonlarında, "çöp toplama işi"nin taşerona verileceği gün işçiler iş bırakıyor, ihale "teknik eksiklikler" nedeniyle belirsiz bir tarihe erteleniyor, çok geçmeden, "1 Haziran'dan itibaren geçerli olmak üzere" işlemler tamamlanıyordu.

Mayıs sonlarında iki ayrı nedenle, toplam beş işçinin çıkışı verildi. 21 Mayıs'taki ilk olayda, toplu iş sözleşmesi hükümleri çiğnenerek "amir" yapılan Refah'lı bir mühendis işçilere hakaret etmiş ve karşılık görmüştü. 27 Mayıs'ta ise viziteye çıkmak isteyen işçilere "toplu çalışma var" denilerek karşı çıkılmış, işçiler de bu haksız tutuma karşı tavır almışlardı.

İşten çıkarılan beş işçi 28 Mayıs Perşembe günü süresiz açlık grevine başladılar. Belediye çalışanları Başkanlık binası önünde toplanarak yönetimin haksız uygulamalarını ve işçi kıyımını protesto ediyor, bu arada Belediye'nin aylık yayın organı "Sadabad" gazetesi yakılıyordu.

Başkanlık binasının basılacağını düşünen yöneticiler sağa-sola haber uçuruyor, kısa bir süre sonra Başkanlık binasının tam karşısındaki cami önünde 30-40 Refah'lı toplanıyordu. Bir Refah'lının yarattığı provokasyon ortamını işçiler önlüyor, sonra sözkonusu grup "gizli bir el" tarafından geri çekiliyordu.

Dağılmamakta direnen işçileri sendika yöneticisi ikna ediyor, 1 Haziran Pazartesi günü sendikanın tüm yetkili kurullarının Kağıthane'ye geleceğini ve bundan sonra neler yapılacağına işçilerle tartışarak karar verileceğini belirtiyordu.

Bu davranışı anlamak kolay değildi. "Komite yok, işçi var" diyen sendika yönetimi, tabanı genellikle, karar alma süreçlerinin dışında tutuyordu...

Sonradan öğrendiğimize göre, cami önünde Refah'lıların toplandığı sırada

bir polis yetkilisi, sendika yöneticisini uyarıyor; "Bunlar muhtemelen silahlı, dağılsanız iyi olur" diyordu.

Sanıyoruz bu nedenle - biraz da telaş yüzünden- akla "işçiler" gelivermişti.

Biz yine de verilen söz üzerinden hareket ederek, Kağıthane'nin sınırlarını aşacak etkili ve geniş bir eylem programı tasarlamaya başladık. Neler önermeliydik? İşçi kıyımına ve özelleştirmeye karşı direniş nasıl genişletilebilirdi?

Biz bunları düşünürken, Belediye-İş Genel Merkezi'nin kararı "tebliğ edildi": "1 Haziran Pazartesi gününden başlayarak her gün protesto yürüyüşü ve mitingi düzenlemek." Taban bir kez daha dışlanmıştı. Herşeye karşın direniş büyük bir destekle ve coşkuyla sürüyordu.

Başta belediye işçileri olmak üzere, her gün çeşitli işyerlerinden, mahallelerden, üniversitelerden, yayın organlarından, demokratik kitle örgütlerinden, siyasi partilerden yüzlerce insan işçi lokaline akıyor, ziyaretler gece geç saatlere kadar sürüyordu. Belediye işçileri destek açlık grevlerine katılıyor, her gece sabaha kadar ortalama 30 kişi nöbet tutuyordu.

Sendika yönetiminin bir türlü başaramadığını, işçiler başarıyor; hemen her gün direnişle ilgili haberlerin basında yeralmasını sağlıyorlardı. Refah'lıların beş ay boyunca sürdürdüğü basın şaklabanlığı sona ermişti. Kağıthane Belediyesi'nde işçiler vardı.

DİRENİŞTE DÖNÜŞÜM

1 Haziran Pazartesi günü ilçe merkezi dışında toplanan belediye çalışanları, diğer işyerlerinden katılımlarla 3 bin kişiyi buluyor, SHP'lilerin en önde yürüyerek şov yapma girişimleri önleniyor, son derece düzenli bir biçimde, sloganlar atılarak Başkanlık binası önüne geliniyordu.

Yerel seçim kampanyasında Refah Partisi'nin duygu sömürüsü yapmakta kullandığı ağlayan çocuk portreli ve "Babamı İşten Attılar" spotlu afişi işçiler tarafından bulunarak çoğaltılıyor ve yürüyüşlerde taşınıyordu. 2 Haziran Salı günü işçiler bu kez aileleriyle birlikte, 3 500 kişilik bir toplulukla yürüyorlardı. Yürüyüş ve mitinglerde en çok tekrarlanan sloganlar şunlardı:

İşçi kıyımına son! Özelleştirmelere hayır! İşçiyiz haklıyız kazanacağız! İşçiler elele genel greve! Adil düzen dediler, rızkımızı yediler!

Bu iki yürüyüş ve miting direnişin kendi içinde önemli bir dönüşüm gerçekleştirdi. İşçilerle Belediye yönetimi arasında görünmez bir duvar yükselmişti. İşten atılma tehditleri bu duvara çarpıyor, "Gerekirse belediyeye 300 militan alır, savaşırız" türünden şaşkınlık ifadeleri kimseyi etkilemiyordu.

Sendika yöneticisi salı günkü miting konuşmasında belediye yöneticilerine 48 saat süre tanıdı.

Süre bitiminde arkadaşlarımız işe alınmazsa olacaklardan işçilerin sorumlu tutulamayacağı belirtildi. Basın bildirisinde şu cümle dikkat çekiyordu: "Artık hiç kimse bizden insaflı ve yasal olmayı beklemesin."

Sendika yöneticisi, bu konuda bilgi isteyen işçilere, "Cumayı bekleyin" diyordu.

"Açıklama" perşembe günü geldi: "8 Haziran Pazartesi günü Anakent'den Kağıthane'ye yürüyüş."

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işverenin katı tutumunu protesto etmek için İstanbul'daki tüm belediye işçileri aileleriyle birlikte Anakent önünde toplanacak, saat 11.00'de onbinler Kağıthane'ye yönelecekti.

Yürüyüşün üç-dört saat sürmesi bekleniyordu. Eylem nasıl gerçekleştirilebilirdi? Kağıthane Belediyesi İşçileri 5 Haziran Cuma akşamı şu üç konuyu görüşüp kararlaştıracaklardı:

1. Kağıthane halkına dağıtılmak üzere bir bildirinin hazırlanması;

2. Anakent - Kağıthane yürüyüşü tamamlanıp konuşmalara geçildiği sırada üç-dört yerden mahalle yürüyüşlerinin organize edilmesi;

3. Pazartesi günü ilçe "merkezi"ni yutacak olan kitleyi dağıtmayıp, "oturma eylemi" başlatmak.

"ALLAHIN ELÇİSİ" MUKADDER BAŞEĞMEZ

5 Haziran Cuma günü saat 18.00 sularında işçi lokaline "sürpriz" bir ziyaretçi uğruyordu: Refah Partisi İstanbul milletvekili Mukadder Başeğmez.

Başeğmez, "Ben" diyordu, "bu sorunu çözmek için geldim. Başkanımı daha fazla yıpratmak istemiyorum. Şimdi gidip emrivaki yapacağım ve arkadaşlarınızın işlerine dönüşünü sağlayacağım.

Bana yetki veriyor musunuz?" Başeğmez "yetki" alıp gidiyor, bir süre sonra Arif Calban'la birlikte işçi lokaline dönüyordu. Calban, arkadaşlarımızın işbaşı yapabileceklerini söylüyor, kimsenin etkisi ve baskısı altında kalmadan, bu kararı "Allah rızası için" verdiğini ileri sürüyordu.

Başeğmez "emrivakisini" yapmıştı. İzlenimlerimiz ve tahminlerimize göre ise, iki-üç gün öncesinden verilmiş olan "adil" bir karar Refah yöntemleriyle uygulanmıştı.

Sonuçta, arkadaşlarımızın işlerine dönüşünü sağlama anlamında, direnişimiz başarıya ulaşmıştı.

Refah yalancılığına ve şarlatanlığına, özelleştirme ve işçi kıyımı politikalarına, Ardıç'vari soysuzluğa ve dalkavukluğa büyük bir darbe vurma şansımız ise - şimdilik- ortadan kalkmıştı.

Belediyelerde Grev Kararı

Baştarafı 1. sayfada

işçisi yine Kağıthane'yi yürüyüş ve miting alanına çevirerek özelleştirmeye, işçi kıyımına, işverenlerin TİS tavrına tepkisini gösterdi.

8 Haziran'da daha önceki eylemlere katılmayan İETT ve İSKİ işçilerinin de katılımıyla 10000 belediye işçisi tüm belediyelerden yürüyüşlerle Anakent Belediyesi önünde toplanıp gösteri yaptı. Otobüsler çalışmadı, çöpler toplanmadı ve belediye işçilerinin kent yaşamında önemi tekrar gösterildi. Yüzlerce Tüm Bel-Sen'li memur da pankartlarıyla eyleme katılarak, işçi memur birlikteliğine örnek oldu.

23 Haziran'da bu kez dört toplanma noktasında 3-4'er bin kişilik gruplar halinde, pankartlar ve sloganlarla yine Saraçhane'ye yüründü ve [illegible] memurların da desteğiyle 10-12 bin kişilik büyük bir gösteri yapıldı.

Her seferinde "Sahtekâr Basın", "İşçi Düşmanı Engin Ardıç" gibi sloganlarla basın ve TV'ler protesto edilirken "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" "İşçiler Elele Genel Greve" "Sözleşme Hakkımız Söke Söke Alırız" "Özelleştirmeye Hayır" ve birçok başka slogan atıldı, pankartlar taşındı. Çeşitli sol gruplar da pankartlarıyla bu eylemlere katıldılar. Belediye-İş sendikası 2 Temmuz'da İstanbul Belediyeleri için grev kararı aldığını açıkladı.

Kutlutaş Ve Sonrası

Kutlutaş işçisi şantiyelerden bıkkınlık ve küskünlükle değil mücadele geleneğine uygun bir şekilde ayrılabilirdi.. Eğer yanlış anlayışlar Kutlutaş işçisinin önüne geçmeseydi.

(İşçilerin Sesi-İzmir) Kutlutaş-Dillingham, İzmir-Aydın otoyolu işçileri, gerek inşaat işkolu genelinde, gerekse İzmir'deki sınıf mücadelesi özelinde bugüne kadar gösterdikleri doğru tavırlarıyla olumlu örnekler sergilemişlerdi.

Ancak 1992 yılında yaşananlarla Kutlutaş işçileri, sahte önderlerinin azmiyle olumsuzluklara, teslimiyete adım adım sürüklendiler.

Herşey Aralık 1991'de yaşanan, 2400 işçiye ücretsiz izin verilmesi ve hemen ardından 1800 kişilik toplu işçi kıyımıyla başladı. İşveren başlattığı psikolojik savaşı kazanmıştı. Ve bunun tek nedeni de İzmir Yol-İş 3 nolu şube ve işyerlerindeki uzantılarıyla birlikte sergilenen sınıfsal temelden yoksun, sadece üstünlük sağlamaya dayalı grupçu, bölgesel mücadele anlayışlarının varlığıydı.

İnşaat işçinin yapısı gereği bölgecilik, mezhepçilik gibi anlayışlara uygun oluşu bürokrat sendikacılara elverişli bir zemin yaratmıştı. Öteden beri siyasal bir anlayışla mücadele etmeye çalışan ve bu anlayışlarını da birim sözcüleri, işyeri meclisi gibi çabalarla sümutlayan alternatif anlayış ise özellikle 1800 kişilik kıyımla önemli bir zaafa uğradı. 1800 kişilik kıyımın yaşandığı dönemde , devrimci işçiler birim sözcüleri vasıtasıyla aldıkları kararda, işverinin psikolojik bir savaşa girdiğini ve akabında büyük bir işten çıkarmanın yaşanacağını tespit edip, mücadele yöntemlerini buna göre geliştirmek gerekiğini şube yönetimine önerdiklerinde çeşitli saldırılara maruz kalmışlardı. Şube yönetimi bölgecilik gibi anlayışları kullanarak bu önerileri bertaraf etmeye çalışmıştı. Şube yönetiminde yeralan "siyasiler" ise kendi grupçu çıkarları doğrultusunda verdikleri inisiyatif mücadelesinde üstünlük sağlamak biçareliğiyle gelişmelere kayıtsızlığı yeğlemişlerdi.

Sonuç, 1800 kişilik kıyım oldu...

Kutlutaş işçisi 1 Ocak 1992 itibarıyla girilen toplu sözleşme sürecinde geçmişinden olumlu dersler çıkararak durumunu düzeltmek gibi bir görevle karşı karşıyaydı. Kutlutaş işvereni ise hükümetle olan husumeti gereği işin devamı konusunda güya endişeliydi. Ve bu durum sonraki süreçte sendika genel merkezi ve şube yönetimi tarafından elverişli bir malzeme olarak sürekli kullanıldı. "Ne yapsınlar, işverenin durumu belli değil, parası yok, istihakları çekemiyorlar, keşke elimizde imkan olsa da şirketin hesapları incelenebilse vb." Bu gibi yakınmalarla işçinin tepkisi köreltilmeye çalışıldı.

Eski gücünü yitirmiş, örgütsüz, çaresiz Kutlutaş işçisi ise, bu işverenvari yakınmalar karşısında, hep eski mücadele geleneğini dayanıyordu. Zaman zaman yaptığı pratik çıkışlarla sahte önderlerine hayli zor anlar yaşatıyordu.

Kutlutaş işçisi ve devrimci işçiler için süreç bir varolma süreciydi.

Sendika için ise muhaliflerini "temizleme" süreciydi. Böylece kalan işçileri daha iyi "koruyacaklar"(!) ve şube mevcudunun binin altına düşmemesini daha rahat sağlayabileceklerdi. Çünkü 3 nolu şubenin beceriksizlikleri işçileri rahatsız ettiği gibi Genel Merkez'de de tedirginlik yaratıyordu. Zaten işverenle varolan tüm

Devamı 11. sayfada

CEM ÇELİK'TE AĞIR İŞÇİLİK

Ben Cem Çelik Tencere fabrikasında çalışan bir işçiyim. Henüz bir yılımı bile doldurmadığım bu işyerindeki gözlemlerimi sizlerle de paylaşmak istiyorum.

İşyerimizde 100 işçi çalışıyor. Şimdiye kadar hiç bir sendikanın örgütlenemediği bir işyeri. İşverenin güleryüzlü görünümü altında bilinçsiz işçiler. Bu işyerinde hallerinden memmun bir şekilde sömürülüyorlar. Verilen asgari ücretin yanında işçiler normal çalışma süreleri kadar da mesai yaparak, günde 16-20 saat çalışarak, hatta bazen bu süreyi 32 saate kadar çıkararak asgari yaşam standartını karşılayacak ücreti kazanmaya çalışıyor. Örgütlü bir yapının olmadığı işyerindeki bu korkunç çalışma temposunun karşılığı da aylık 150 saate yaklaşan mesai ücretleri ile 3 milyon civarında oluyor. Bu yüksek çalışma temposu içerisinde ailelerine bile vakit ayıramayacak hale gelen işçiler için yaşam; çocuklarına bakabilmek, aç kalmamak mücadelesi haline gelmiş durumda. Hiçbir sosyal ilişkiye zaman ayıramayan işçiler ne ölçüde sömürüldüklerinin, nasıl robotlaştırıldıklarının da ayrımına varacak durumda değiller.

Cem Çelik Tencere fabrikasında çalışan işçilerin durumu patronların her zaman sert, baskıcı yöntemlerle değil, güleryüzlü, babacan işveren havasında işçileri ne ölçüde sömürdüğünün, onlardan gasp ettiği hakların kırıntılarını verirken şükreder duruma nasıl getirdiğinin en güzel örneklerinden biri.

Istanbul Işçi Sendikaları Platformu

15-16 Haziran'ı Kutladı

Abdi İpekçi Spor salonunda 15-16 Haziran işçi direnişlerini anmak amacıyla coşkulu bir kutlama gerçekleştirildi.

İstanbul Sendikalar Platformunca organize edilen geceye yaklaşık 5 bin kişi katıldı.

Grup Kızılırmak, Grup Yorum, Metin Kahraman, Esenyurt Çocuk Korosu, Ortaköy Ayşe Gülen Halk Sahnesi, sanatçılar, folklor ekipleri, şarkıları, türküleri ve oyunlarıyla geceye gelenlere güzel anlar yaşattılar.

Özellikle 12 bin kişilik salonun tüm ışıkları söndürülerek gerçekleştirilen slayt gösterisi çok etkileyiciydi.

Geceye katılanlar 15-16 Haziran'a bakış açılarını ve mesajlarını iletmek için çeşitli sloganlar attılar.

İşçi önderleri ve sendika yöneticileri konuşmalar yaptılar.

Geceyi Sendikalar Platformu düzenlediği halde katılımın düşük olması ve salonun ancak üçte birinin dolması üzerinde düşünülmesi gereken bir olumsuzluktu.

Sahte Yetkilinin Güneş'e Baskını

Güneş Gazetesi'nin bir bölümü olan Günser AŞ'de çalışan işçiler 27 Nisan'dan itibaren grevdeler. Basın-İş sendikasında örgütlü olan işçiler 30 aydır maaşlarını alamıyorlar, grev süresince karşılarında yetkili bulamadılar. Ta ki 2 Temmuz günü, kendisini Güneş yetkilisi olarak tanıtan Ömer Erdal Yılmaz'ın yanında fe-

Devamı 11. sayfada

Beykoz Halkevi'nde 15-16 Haziran Paneli

Beykoz Halkevi 19 Haziran'da " 15-16 Haziran ve Dünyadaki Değişimler Işığında İşçi Sınıfının Durumu" konulu bir panel düzenledi.

DİSK'in yeniden örgütlenmeye çalıştığı, sendikal örgütlenme anlayışınının tartışıldığı ve egemen ideoloji ile paralelelik taşıyan "çağdaş sendikacılık anlayışının" egemen kılınmaya çalışıldığı bir ortamda, sınıflar mücadelesinin emek sermaye çelişkisi ortadan kalkıyor mu gibi savlar ve dünyadaki değişimlerin tartışıldığı panele, İşçilerin Sesi Gazetesinden, Gelenek ve Kurtuluş Dergilerinden birer konuşmacı ve yine konuşmacı olarak Tolga Yarman katıldı. Büyük çoğunluğu işçilerden oluşan 100 kişinin izlediği, konuşmaların ardından sorulan çeşitli sorularla ve dia gösterisiyle sona eren panelde coşkulu, canlı bir hava hakimdi.

Florance Nightingale'de Hemşirelerin Direnişi

İstanbul Çağlayan'da kurulu modern bir vakıf hastanesi olan Florance Nightingale Mayıs ayında hemşirelerin direnişine sahne oldu. Kalp ameliyatlarında uzmanlaşmış olan ve uyguladığı bakım nedeniyle oldukça yüksek ücretler alan hastanede yönetim, Mayıs ayı sonunda yoğun bakım hemşirelerinin çalışma süresini 40 saatten 48 saate yükseltip, 9 hemşireyi de işten çıkardı. Buna tepki gösteren hemşireler ise hazırladıkları bir bildiriyle çalışma süresinin uzamasının verimi düşürüp hata riskini artıracağını ve meydana gelebilecek ölümlerin vicdani sorumluluğunu taşıyamayacaklarını belirterek hemşire dinlenme odasında oturma eylemi başlattılar. 1-2 Haziran günlerinde iş bırakan 40'ı aşkın hemşireye, servis hemşireleri de yemek boykotuyla destek verdiler. Geçtiğimiz Kasım ayında da birçok çalışanın işten atılmasıyla başarısız bir sendikalaşma girişimi yaşanan hastanede, direnişin ikinci gününde yönetimin tavrı değişmeyince direnişteki hemşirelerin tümü görevlerinden istifa ettiler.

Y. Kargo Direnişinin Ardından

İşçi sınıfına önemli deneyimler bırakan Yurtiçi Kargo direnişi atılan işçiler geri alınmadan ve sendika hedefine ulaşılamadan bitti. Ancak direnişi, Türkiye işçi sınıfı mücadele tarihine kazandırdığı deneyimler ve sonucun nedenleri açısından bir kez daha değerlendirmek gerekiyor.

Kargo direnişinin yaşandığı süreçte toplumsal muhalefet (Kürt ulusal hareketi hariç) genel bir durgunluk yaşıyordu. Toros Gübre ve İzmir Belediye işçilerinin direnişinin yanında Kargo direnişi, işçi sınıfı hareketinin gelişkin örneklerinden birini oluşturdu. Direniş boyunca İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Diyar

Devamı 11. sayfada

Tükenen TRT

(İşçilerin Sesi-Ankara) 4 Haziran 1992 tarihinde TRT Genel Müdürü Kerim Aydın Erdem'in talimatıyla, "istisna akdi" adı altında TRT İstanbul, İzmir ve Ankara televizyonlarında her türlü yasal ve sosyal haktan yoksun olarak çalıştırılan 700 kişinin görevine son verildi. Ve bu kişilere yazılı olarak bildirilmese bile işten çıkarma gerekçesi olarak, sigorta isteminde bulunmaları gösterildi. Oysa ki 1991 yılında Ankara 6. İş Mahkemesi'nde görülen dava sonucu verilen kararda, bu statüdeki personelin istisna akdi ile değil, hizmet akdi ile çalıştırılması ve çalışanın sigortalı sayılması gerektiği hüküm altına alınmıştı. Böylece kaçak işçi çalıştırması hukuken kanıtlanan TRT, bununla da kalmayıp mahkeme kararı uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuran personeli, kazanılmış haktan mahrum bırakmaya ve işten çıkarma yoluyla daha fazla prim ödemekten kaçınmaya çalışmıştır. Tüm bu uygulamalar karşısında İstanbul, Ankara ve İzmir televizyonlarında işten çıkarılanların temsilcilerinden oluşan bir grup, 18 Haziran günü Başbakan Demirel'le görüştü. Konuyla ilgilenmesi için görevlendirilen müsteşar yardımcısı ise Kerim Aydın Erdem'in, "Ya tekrar istisna akdi ile çalışırsınız, ya da genel bir sınavla bir bölümünüz kadroya alınır" önerisini getiriyordu. Yıllardır kuruma hizmet veren personelin, yeterlilik sınavına sokulması kadar, hukuken reddedilen bir statüde yeniden çalışmaya çağrılması da işten çıkarılanlar tarafından kabul edilemezdi.

TRT çalışanları, İstanbul'dan başlatılan imza kampanyasının yanında çeşitli toplantılarla sorunlarını ka

Devamı 11. sayfada

Çorum'da İşçi Kıyımı

(İşçilerin Sesi-Ankara) Çorum'da bulunan Gürsoylar kağıt fabrikasından 87, Hayat Şırınga'dan 42, Yetsan'dan 30 işçi sendikalaştıkları için işten atıldılar. İşten atıldıktan sonra fabrika önünde bekleyen işçilere, daha önce Hayat Şırınga ve Yetsan'dan atılan işçiler destek verdiler. Çorum'da bulunan tüm sendikalar ve kitle örgütlerinin soruna duyarlı yaklaşımı sonucu, işten atılan işçiler yoğun bir destek gördüler. 14 işçi sendikası, Eğit-Sen, ÇHD ve İHD'nin katılımıyla hazırlanan açıklamada işçi kıyımına karşı duyarlı olunması gerektiği belirtilirken, sendikalar ve kitle örgütleri tarafından işçilere her türlü desteğin sağlanacağı vurgulandı. İşyeri önünde bekleme devam ederken Çorum halkından yoğun bir ilgi ve destek gören işçiler, 30 Mayıs günü için miting kararı aldılar. Saat 11'de başlayan mitinge yaklaşık bin kişi katıldı. İşçilerin aileleriyle birlikte katıldığı mitingde "İşçi Kıyımına Son", "Sendika Hakkımız Söke Söke Alırız", "Grev Hakkımız Söke Söke Alırız" sloganları atıldı ve çeşitli dövizler, pankartlar taşındı.

● Marmara Birlik'te Sendikasızlaştırma

Marmarabirlik Zeytin Tarım Satış Kooperatifi'nde çalışan 50 işçi, sendikalarından istifa etmedikleri için işten çıkartıldı, sendika üyesi 100 işçinin ise sendikadan istifa dilekçelerini imzalamaya zorlandıkları öğrenildi. Marmarabirlik'in "sosyal demokrat" genel müdürü Bekir Seymen, sendikaya karşı olmadığını, müessesenin yaşaması için 160 işçinin sözleşmeli personel durumunda olduğunu, bakanlık tarafından her yıl belli düzeyde maaş artışı sağlanacağı ve durumun düzelmesini takiben 2 yıl sonra(!) çalışanların tekrar sendikalı olabileceklerini, hatta ilk önce kendisinin sendika üyesi olacağını söyledi.

● Yemmak'ta İşçi Kıyımına Tepki

Otomobil-İş'in Bandırma'da kurulu 104 kişinin çalıştığı YEMMAK AŞ'de örgütlenmesiyle birlikte başlayan işten atılmalara karşı, Bandırma şehir merkezinde yapılan yürüyüşün ardından, fabrikada bekleme eylemi gerçekleştirildi. "Kamuoyuna" başlığıyla dağıtılan bildiride ise ; "...YEMMAK işçileri patronun hertürlü baskısına rağmen sendikalarından istifa etmediler. ..tehditlere boyun eğmeyen 22 işçi üyemiz işten çıkartıldı. Bakanlığın vermiş olduğu yetkiyi kabul etmeyen YEMMAK işvereni bir taraftan fabrikanın işlerini dışarıda veya içeride taşerona yaptırıyor...Bu ucuz işgücü ve işten çıkartmalar devam ettiği sürece ülkemizde hoşnut sayılmayan bir takım toplumsal olaylar yaşanabilir. Bunun suçlusu biz işçiler, sendikalar değiliz. Kamuoyuna duyuruyor, tüm demokrasi taraftarı insanlarımızı ve demokratik kitle örgütlerini YEMMAK işçileri yardımlaşmaya çağırıyoruz." denildi.

İşyerlerinden kısa kısa

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE KARŞI İŞTEN ATMA ÖZGÜRLÜĞÜ

(İşçilerin Sesi-İzmit) İzmit Kullar mevkiinde bulun Ark Pres fabrikasında çalışan işçiler, uzun bir zama Otomobil-İş sendikasında örgütlenmeye çalışıyorla İşverenin işten atma tehditlerine rağmen sendika çalışması sürüyor. İşten atmayı gündeme getiren işverene karşı gerçekleştirilen eylemler sonucu, se kabul edilerek toplu sözleşme masasına oturuldu. Ancak sendikayı ve imzalanan toplu sözleşmeyi hazmedemeyen işveren acısını 24 işçiyi işten atmakla çıkardı. Bu durum karşısında işçiler kendilerini fabrikaya hapsederek eyleme başladılar. Ark Pres işçileri direniş sonucunda elde ettikleri kazanımları yine direnerek korumak zorunda olduklarının bilincindeler. Eylemin 3. günü işçi aileleri fabrika önüne gelerek direnişi destekle İşveren ise mahkemeye müracaat ederek işçilerin eyleminin kanunsuz olduğu kararını çıkarttı. Fabri gelen polisler atılan işçilerin fabrikayı terketmesin taktirde zor kullanacaklarını söylediler. Sendika is mahkeme kararı sonucunda yapılacak birşey olma belirtti. SHP'lilerin ve sendikanın tavrı tepkiye yolaçtıysa da, işçiler fabrikayı terk etmek zorunda kaldılar.

İşçilerin önündeki ilk görev moral bozukluğunu g bir propagandanın sürdürülmesi. Buna bağlı olara örgütlenmesine yeniden ağırlık verilmeli. Gerekti sendikayla, gerektiğinde sendikaya rağmen ayakt kalınabilmeli.

DARPHANE'DE SÖZLEŞME

Basın-İş'te örgütlü Darphane ve Damga Matbaası çalışan 270 işçinin sözleşmesi imzalandı. Kasım başlayan görüşmelerin uzaması sonunda işçiler M ayı içinde grev kararı alınan işyerlerinde 2 gün servislerden inerek yürüdüler. Türk-İş, Basın-İş v hükümete telgraf çekerek taleplerini duyurmaya çalıştılar. Diğer kamu matbaalarının sözleşmeleri yıl yapıldığından dolayı işçiler büyük oranda yalı kaldılar.

Basın-İş Genel Merkezi Haziran ayı sonunda işve dayatmasına uygun biçimde ve İstanbul Şubesi'ni dışı bırakarak 1.800.000 liralık ücret üzerinden b ay yüzde 50, ikinci 6 ay yüzde 48 zama imza att Sözleşme 1 yıllık yapılarak gelecek sözleşmeler işyerleriyle aynı tarihe getirildi.

PERMATİK GREVİ BİTTİ

İki ay süren Permatik Grevi, tarafların anlaşmaya varması üzerine bitti. Bağıtlanan toplu iş sözleşm göre, işçilerin ücretlerinde % 170'lik bir artış ger Miktarı arttırılan sosyal haklarla birlikte giydirilı aylık ücret ortalama net 6 milyona ulaştı.

Otomobil-İş Sendikası ile işveren arasında imzal sözleşmede iş güvenliği ile ilgili herhangi bir ma yok.

On yıldan fazla çalışan işçi işten çıkarıldığında 2 ihbar tazminatı alıyor. On yıldan az çalışan işçile ihbar tazminatı 16 hafta.

Sözleşme akabinde işveren 200 işçinin işine son vereceğini açıkladı. Gerekçe ise grev nedeniyle pazarının daralması.

İşten ayrılmayı kabul eden işçilere hak ettikleri tazminatlara ek olarak her yıl başına bir haftalık t primi de veriliyor.

Görünüşte grev başarıyla bitti. Ancak imzalanan sözleşmede işgüvenliğiyle ilgili bir madde olmadı şimdi 200 işçi işinden oluyor.

POLİSAN'DA DİRENİŞ YÜKSELTİLEMEDİ

22 Mayıs Cuma günü, polisan işvereninin 120 işçi işten çıkarması üzerine, aynı gün saat 17'de işçiler tarafından fabrikada üretim durduruldu. İşçiler fab terk etmeyerek eylemlerini sürdürdüler. 3.5 saat s fabrika işgali, işverenin sendikayla görüşmesi üze sona erdi.

İşveren 120 işçiyi atmayı dondurdu.

İşveren yaptığı açıklamada zarar ettiğini, daha önc bağlantı yaptığı şirketlerin başka yerlerden alım yaptığını, bu yüzden işçi çıkarması gerektiğini bel 25.5.1992 tarihinde 19'u sendikasız toplam 117 iş işten çıkardı.

Sendikacıların yeniden eyleme geçmek istemesine rağmen, işverenin yoğun baskıları sonucu işçiler tazminatlarını alarak işten ayrılmak zorunda kaldı İşçilerin ikinci kez işten atılması karşısında hem sendikanın zamanında yeterli inisiyatifi gösterem hem de işverenin yoğun baskı politikası işçilerde kararsızlık yarattı ve ikinci kez eyleme geçilemedi

KARTAL KARASÖR'DE GREV

Kartal Karasör'de çalışan 24 işçi 4 aydır grevdeler. Metal'de örgütlü işçilerin grevin gidişatına ilişkin fazlaca bilgileri yok. Tek bildikleri, aynı işi yapan, işyerindeki diğer 75 işçi arkadaşlarının üretime dev ediyor olmaları. Bunun nedeni ise 75 işçinin Yıldız Treyler adlı bir başka şirkette çalışıyor görünmeleri Kıyıda köşede kalmış, en yakınlarında bulunan fab işçilerinin dahi bihaber oldukları pekçok grevden b Kartal karasör grevi.

Örgütsüzlük, bilinçsizlik güdüsel kararlılıklarını köreltene kadar sürecek bu grev.